

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลลา แสงสีทอง และเทวี โพธิผลละ. ทรัพยากรในชุมชน. ในเอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน. เล่ม 2 หน่วยที่ 12 นนทบุรี: สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530.
- กฤตภาส วิศรุตรัตน. จากใจผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียน. ในเอกสารประกอบการเข้าค่ายอาสาพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 4-6 พฤษภาคม 2544. กรุงเทพมหานคร: โครงการอาสาพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน, 2544. (อัดสำเนา)
- กาญจนา แก้วเทพ. การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สภาคทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา, 2538. (ก)
- กาญจนา แก้วเทพ. เครื่องกรทำงาน การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สภาคทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา, 2538. (ข)
- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2539.
- การพัฒนาชุมชน, กรม. การพัฒนาชุมชน หลักและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ห.จ.ก.บางกอกบล๊อค, 2530.
- การพัฒนาชุมชน, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะ กพสม. กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน, 2529.
- กุลธร เลิศสุริยะกุล. การศึกษาตามอัธยาศัย ระบบการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารการศึกษานอกระบบ. 2, 2 (มกราคม 2542): 4-6.
- เกษม บุญอ่อน. เดลฟาย: เทคนิคการวิจัย. ทรูปริทัศน์. 7 (ตุลาคม 2525): 28-29.
- โกวิทย์ พวงงาม และปรีดี โชติช่วง. อะไรทำไม อย่างไร อนาคต. ประชาธิปไตยของประชาชนในชนบท. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2539.
- โกวิทย์ วรพิพัฒน์. แบบรูปการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนในระดับหมู่บ้านตามแนวการศึกษาตลอดชีวิต. ใน รวมบทความการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.
- เขตบางขุนเทียน, สำนัก. การเข้าค่ายอาสาพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน รุ่นที่ 1. ระหว่างวันที่ 23-25 มีนาคม 2544 ณ. โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร จัดทำโดยคณะทำงานโครงการอาสาพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางขุนเทียน, 2544.

- เขตบางขุนเทียน, สำนัก. คู่มือติดต่อราชการสำนักเขตบางขุนเทียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักเขตบางขุนเทียน, 2540.
- เขตบางขุนเทียน, สำนัก. คู่มือประชาชนเขตบางขุนเทียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักเขตบางขุนเทียน, 2544.
- เขตบางขุนเทียน, สำนัก. ป่าชายเลน 2.735 ไร่. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายโยธา สำนักเขตบางขุนเทียน, 2546.
- คณะกรรมการการณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง. สรุปสาระข้อสังเกตของรัฐธรรมนุญฉบับใหม่. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการณรงค์เพื่อการปฏิรูปการเมือง, 2540. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แบบสอบถามความคิดเห็น(ร่าง) นโยบายส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 2542. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารประกอบแบบสอบถามความคิดเห็น(ร่าง) นโยบายส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ นร 1502/ว 31488. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. (อัดสำเนา)
- คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม. ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญาชาวบ้าน. ในเอกสารแบบสรุปผลการประเมิน โครงการศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม, 2544.
- คณะกรรมการวิสามัญเพื่อหาวิธีป้องกันกระแสน้ำในแม่น้ำโขง แม่น้ำระหว่างประเทศ รวมถึงน้ำทะเลที่กัดเซาะตลิ่งพัง สถาผู้แทนราษฎร. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานเพื่อศึกษาหาวิธีป้องกันกระแสน้ำทะเลที่กัดเซาะตลิ่งพังบริเวณเขตบางขุนเทียนและเขตติดต่. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน, 2540. (อัดสำเนา)
- คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพมหานคร: ประสานการพิมพ์, 2543.
- จิตจำนงค์ กิติกริตี และชัยวัฒน์ สิทธิภราดร. การพัฒนาชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร, 2536.
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- จิราวรรณ ช้างสำลี. การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาชีววิทยาใน

- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. การวิจัยอนาคต. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2529): 22-24.
- เจริญ ปิยารมณ. ความสำคัญในการใช้แหล่งความรู้ในชุมชน ประกอบการวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.
(อัดสำเนา)
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง และคณะ. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท ใน การบริหารงานชนบท. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2527.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. วัฒนธรรมไทยกับขบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย. ใน ทศพร ศิริสัมพันธ์. (บรรณาธิการ). เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย. หน้า62-63. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง. พื้นฐานการศึกษา หลักการและแนวคิดทางสังคม. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด, 2534.
- ชลทิตย์ เขียมสำอางค์ และวิศนี ศิลตระกูล. การใช้และประโยชน์ของแหล่งวิทยาการท้องถิ่นในการจัดการศึกษานอกระบบ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. เล่ม1 หน่วยที่ 6. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. การใช้สื่อการสอนในวิชาสังคมศึกษา. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการสอนสังคมศึกษา. เล่ม2 หน่วยที่10 นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. แหล่งข้อมูลท้องถิ่น. วารสารห้องสมุด. 44 (มกราคม-มีนาคม 2543): 34.
- ชัยยศ อิมสุวรรณ. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. 4, 6(มีนาคม 2544): 19-23.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. การพัฒนา : เน้นการพัฒนาสังคมและแนวความคิดความจำเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. การพัฒนาชุมชนเชิงปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิชการพิมพ์, 2534.
- ทวี ทิมขำ. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.
- ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษย์ และบุญเลิศ ส่องสว่าง. แหล่งวิทยาการด้านการจัดการเรียนการสอนวิทยา

- ศาสตร์ ใน ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและวิทยวิธีทางวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยที่ 12. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- ทวี หอมขง. กิจกรรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเยาวชนในต่างประเทศ. วารสารคณะ
กรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาศหประชาชาติ. 3(กรกฎาคม-กันยายน 2531): 8-16.
- ทศพร เซวานดี. การใช้ประโยชน์แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการสอนภูมิศาสตร์ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2517.
- ทองอยู่ แก้วไทรชะ และคณะ. ระบบการศึกษากับความเข้มแข็งของชุมชน. วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน. 4, 9(มิถุนายน 2544): 4-7.
- ทัศนีย์ เบญจศิริรักษ์. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. หลักสูตรการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการ
ศึกษา คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตน โกสินทร์, 2532.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัย. โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิง
อนุรักษ์ในเขตบางขุนเทียน. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มโครงการนักศึกษาภาควิชาวิศวกรรม
อุตสาหกรรมชั้นปีที่ 1, 2543.
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี สวนอุตสาหกรรม 1999. กรุงเทพฯ:
มจร., 2542.
- เชียร พานิช. 4MAT การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2544.
- นฤมล ดันธสุเรศฐ. สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของการใช้สื่อเพื่อการศึกษาจากระบบ. ในการ
พัฒนาและการใช้สื่อเพื่อการศึกษาจากระบบ หน่วยที่1. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2533. (ก)
- นฤมล ดันธสุเรศฐ. แหล่งวิทยาการชุมชน. ในเอกสารการสอนชุดการพัฒนาและการใช้แหล่ง
วิทยาการชุมชน. หน่วยที่1. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.(ข)
- นิจพร สุขสวัสดิ์อำนวย. การศึกษาการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชา
ชีววิทยาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- นิติพันธ์ นิลพงษ์. การใช้แหล่งวิทยาการชุมชนตามธรรมชาติของครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพ ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
เอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537.

- นิพนธ์ สุขปริดี. แหล่งสื่อการสอนในชุมชนในเอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับประถมศึกษา. เล่ม 2 หน่วยที่ 12 นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- นิยม ชูชื่น. การสำรวจและการใช้แหล่งวิชาการชุมชนจังหวัดสงขลาประกอบการสอน วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา ชุมชน. ใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. หน้า 177-194. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- บรรจง จันทรส. ปรัชญาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- บางกระดี, วัด. เอกสารประวัติวัดบางกระดี พอสังเขป. กรุงเทพมหานคร: วัดบางกระดี, ม.ป.ป. (อัคราณา)
- บางขุนเทียนเตรียมเนรมิตทำตลาด “หนองมน” ในกรุง. เดลินิวส์ (วันศุกร์ที่ 12 มกราคม 2544): 34.
- บุญเลิศ มาแสง. นอกรั้วเรียน: กระบวนการนำการศึกษาออกโรงเรียนเข้าไปหล่อกลมตนเองและ สังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2532.
- ปทีปพลีผล, มูลนิธิ. เอกสารพระตำหนักเรือพระร่วง 19. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิปทีปพลีผล, ม.ป.ป. (อัคราณา)
- ปทีปพลีผล, วัด. คำเรียบเรียงประวัติย่อวัดปทีปพลีผล. ใน คู่มือทำวัตรเช้า-เย็น. หน้า ช-ญ. กรุงเทพมหานคร: หน่วยเผยแพร่ธรรม วัดปทีปพลีผล, ม.ป.ป.
- ประทีป สยามชัย. สารัตถทางสังคมวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- ประเวศ วะสี. ความหลากหลายทางชีวภาพกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2537. (ก)
- ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2537. (ข)
- ประสิทธิ์ อามาตร์. การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. (อัคราณา)
- ประหยัด สายวิเชียร. การใช้ประโยชน์ของแหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. เศรษฐศาสตร์สีเขียว: การพัฒนาแบบยั่งยืน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
 ธรรมาราช, 2527. (อัดสำเนา)
- ปรุง เกิดมีสุข. ความทรงจำ...เรื่องวัดกำแพง และหลวงพ่อกุศลไป่ ฉน ทสโร. ใน อนุสรณ์งานพระ
 ราชทานเพลิงศพ อาจารย์ปรุง เกิดมีสุข. หน้า 23-35. กรุงเทพมหานคร: คณะเจ้าภาพและ
 ผู้จัดทำ, 2543.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนา. ใน ทฤษฎีการพัฒนาและการพัฒนา
 ชุมชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538. (อัดสำเนา)
- มุสสดี ชูวงศ์วัฒน์. ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครุภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้
 แหล่งวิทยาการในกรุงเทพมหานครประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้น
 มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- พงษ์ศักดิ์ แพงคำอ้วน. การจัดศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน. กรุงเทพฯ: โรงเรียนวัดเสม็ดคำ. 2543.
- พรชัย รัชมีแพทย์. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาราช, 2535.
- พรทิพย์ อันทิวโรทัย. การวิเคราะห์รูปแบบความเป็นครูและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของครู
 มนตรี ตราโมท ในกลุ่มผู้สืบทอดที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
 สारตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2542.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). นิติศาสตร์แนวพุทธ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัท
 สหธรรมิก จำกัด, 2539.
- พระราชวรมนูณี(ประยูร ชมมจิต โต). ขอบฟ้าแห่งความรู้. วารสารครุศาสตร์ 26 (มีนาคม-มิถุนายน
 2541): 1-21.
- พัฒน์ สุจันงค์ และคณะ. การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร
 : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- พิชยา นันทวิเขตพงษ์. การใช้แหล่งชุมชนประกอบการสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอน
 ต้น จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์, 2536.
- พิณทิพย์ บริบูรณ์สุข. ทรัพยากรครอบครัวและชุมชน ในเอกสารการสอนชุดการจัดกิจกรรม
 ครอบครัวยุคใหม่ เล่ม 1 หน่วยที่ 1 นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาราช, 2525.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. กิจกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท

ศรีอนันต์การพิมพ์จำกัด, 2541.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: วัชรินทร์การพิมพ์, 2516.

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. การมีส่วนร่วมของประชาชน. วารสารพัฒนาชุมชน. ปีที่ 27 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ 2531): 24-30.

ภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์. สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2536.

ภิญโญ ดันพิทยคุปต์. การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

มานพ กาละดี. แนวการจัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2525.

ไมเคิล คีตติง. แผนปฏิบัติการ 21 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. แปลโดย มานพ เมฆประยูรทอง. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน), 2537.

ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ยูเนสโก. การเรียนรู้: ชุมทรัพย์ในตน รายงานเสนอต่อยูเนสโกโดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21. แปลโดย ศรีน้อย โปวาทอง และคนอื่นๆ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. สังคมเศรษฐกิจไทยในทศวรรษ 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไวกาย, 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด, 2539.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด, 2524.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร, 2528.

ลัดดา สุขปรีดี. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. ชลบุรี: ภาควิชาเทคโนโลยีและคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.

ลิขิต ธีรเวคิน. การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. รายงานเสนอต่อสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทยและมูลนิธิ Friedrich Ebert คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

วนิดา เลหาวัฒน์. การใช้ประโยชน์จากแหล่งวิชาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2527.

วรลักษณ์ รัตติกาลชลากร. การใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

วาสนา ชาวหา. เทคโนโลยีทางการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, 2533.

วิจิตร ศรีสอ้าน. ปรัชญาการศึกษาร่วมสมัย ในเอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา. เล่ม 2
หน่วยที่ 7 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.

วิชัย ต้นศิริ. คำอธิบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
วิญญูชน จำกัด, 2542.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2535.

วิทยากร เชียงกุล. การศึกษาในเอเชียใต้ ในแนวคิดใหม่ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ พี.พี., 2524.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์,
2536.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. หลักการพัฒนาชุมชน การพัฒนาชุมชนประยุกต์. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532.

วิวัฒน์ คดิธรรมนิตย์. สิทธิชุมชน การกระจายอำนาจการจัดการทรัพยากร. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2536

วิศนี ศิลตระกุล. การพัฒนารูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตตาม
แนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ศรีเพชร เสมศรี. แหล่งวิชาการชุมชนทางวิทยาศาสตร์สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัด
สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2525.

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน. การศึกษานอกโรงเรียนกับวิชาแก้จน. เอกสาร
แผ่นพับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร, มปป.

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน. ทำเนียบเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรวิชาชีพ และจุดติดตั้งไทยคมปี 2543. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน, 2543.

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน. ทำเนียบศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์บริการการศึกษา

- นอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน, 2544.
- ศูนย์เยาวชน บางขุนเทียน. เอกสารแผ่นพับศูนย์เยาวชน บางขุนเทียน ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน กองนันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร, มปป.
- เศรษฐกิจพอเพียงช่วยชุมชน. เคล็ดลับ (13 พฤษภาคม 2544): 2
- สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. การพัฒนาต้องมาจากประชาชน เวทีชาวบ้าน 34. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ตุลา-โยธะกา, 2535.
- สนทยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533.
- สนทยา พลศรี. กระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.
- สมคิด เฟิงปรีชา. สภาพการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาช่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- สมบัติ พรหมเสน. การสำรวจและการใช้แหล่งวิชาการชุมชนประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- สมประสงค์ วิทย์เกียรติ. การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน นักการศึกษาออกระบบและประชาชนต่อแหล่งวิทยาการในชุมชน ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. เล่ม1 หน่วยที่ 4. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- สมพิศ วงษ์แหยม. สภาพและปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมวิทยาชุมชนหลักการศึกษาวเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ มหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.
- สมาน งามสนิท และบุญทัน ดอกไธสง. การศึกษากับทรัพยากรชุมชน ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษากับชีวิตและชุมชน. เล่ม2 หน่วยที่ 6 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมราชินีนาถในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. คุณภาพและคุณธรรมในการพัฒนาประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2530.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. ทฤษฎีสังคมวิทยา การสร้าง การพัฒนาประเมินค่า และการใช้ประโยชน์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สาโรช บัวศรี. การศึกษาแผนใหม่หรือการศึกษาแบบพิพัฒนาการ(Progressive Education)ในหนังสือศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี ปรารักษ์ผู้ทรงศีล จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี มีอายุครบ 6 รอบ พุทธศักราช 2531. กรุงเทพมหานคร :มิตรสัมพันธ์กราฟฟิคอาร์ต, 2530.
- สีลาภรณ์ นาคทรรพ. การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. ใน การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2539.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชารัฐศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการเมืองไทย หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 16. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชา มนุษย์กับสังคม หน่วยที่ 1-7 ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.
- สุชาติพิทย์ งามนิล. ปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในกลุ่มการงานและอาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การวางแผน การใช้ประโยชน์ และพัฒนาแหล่งวิทยาการในชุมชน ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. เล่มที่ 1 หน่วยที่ 3. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- สุนทร สุนันท์ชัย. หลักและปรัชญาของการศึกษาดลอดชีวิต ในเอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาดลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ. เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- สุนันท์ วิเชียรรัตน์. การใช้แหล่งวิชาการชุมชนตามทรรชนะของครูผู้สอนกลุ่มการงานและอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2529.
- สุมาลี สังข์ศรี. แหล่งวิทยาการในชุมชนกับการศึกษานอกระบบ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. เล่ม 1 หน่วยที่ 5. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

- สุนนทิพย์ บุญสมบัติ. ประสบการณ์ทางสังคมในวิชาสังคมศึกษา ในเอกสารการสอนชุดวิชาสังคมศึกษา. เล่ม 3 หน่วยที่ 14. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุริชัย หวันแก้ว. “ชุมชน” และ “ประชาสังคม” กับการวิจัยวัฒนธรรมมหานครกรุงเทพ: ข้อสังเกตเบื้องต้น. ในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องชุมชนศึกษากับการศึกษาชุมชนในมหานครกรุงเทพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. (อัครา)
- สุริชัย หวันแก้ว. ความคับแคบของโลกาภิวัตน์: ทิศทัศน์สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543. (ก)
- สุริชัย หวันแก้ว. รายงานวิจัยเรื่องแบบแผนการเรียนรู้เกี่ยวกับชนบทในมหาวิทยาลัยไทย: สังเคราะห์ในภาพรวม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543. (ข)
- สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์. การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 3(มิถุนายน-กรกฎาคม 2528): 24-28.
- สุวัฒน์ มุททเมธา. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พีระพัฒนา, 2524.
- สุวิทย์ ยิ่งวรพันธ์. พัฒนาชนบทในประเทศไทย. พระนคร: สำนักพิมพ์อักษรสาส์น, 2512.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษาผู้ใหญ่: พื้นฐานการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.
- เสน่ห์ จามริก และยศ สันตสมบัติ. ป่าชุมชนในประเทศไทยแนวทางการพัฒนาเล่ม 1 ป่าฝนเขตร้อนกับภาพรวมของป่าชุมชนในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2536(ก).
- เสน่ห์ จามริก และยศ สันตสมบัติ. ป่าชุมชนในประเทศไทยแนวทางการพัฒนาเล่ม 2 ป่าชุมชนภาคเหนือ ศักยภาพขององค์กรชาวบ้านในการจัดการป่าชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2536(ข).
- เสรี วงษ์มณฑา. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์, 2529.
- โสรัจจ์ หงดคารมภ์. วิกฤตการณ์วิทยาศาสตร์ศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2541.
- หัวกระบือ, วัด. ประวัติความเป็นมาของ“วัดหัวกระบือ หลวงพ่อโต”. กรุงเทพมหานคร: วัดหัวกระบือ, ม.ป.ป. (อัครา)

- อกิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย. ใน ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. หน้า100-114. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- อภิชัย พันธเสน. การพัฒนาชนบท แนวทางในการแก้ปัญหาความยากจนและการมีส่วนร่วมของประชาชน. ในแนวคิดทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิภูมิปัญญา, 2539.
- อภิชัย พันธเสน. สถาบันอุดมศึกษากับเครือข่ายการเรียนรู้: แนวคิดทฤษฎีและประสบการณ์. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 24 (ธันวาคม 2532-มกราคม 2533): 12.
- อมรา ปฐภิญโญบุรณ. แหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2545. (อัดสำเนา)
- อมรา พงศาพิชญ์. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อาชัญญา รัตนอุบล. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ภาคการศึกษา นอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุทัย หิรัญโต. สารานุกรมศัพท์สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2526.
- อุ้นตา นพคุณ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา. ใน โอวาท สุทธนารักษ์, การศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน. หน้า 101-111. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสารมวลชน จำกัด, 2528.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. วิเคราะห์เอกลักษณ์ไทยในกระแสความเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2534.
- เอนก จุศิริพงษ์กุล. ความสำคัญของทรัพยากรป่าชายเลนต่อชีวิตมนุษย์. ใน เอกสารประกอบการเข้าค่ายอาสาพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 4-6 พฤษภาคม 2544. หน้า 1-2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2544. (อัดสำเนา)
- เอนก ยารังษี. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัด: การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- โอคเลย์, ปีเตอร์ และมาร์สเดน, เดวิด. แนวทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท=Approachesto Participation in Rural Development. แปลโดย นรินทร์ พัฒนพงศา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. อันดับที่123, 1987.

ภาษาอังกฤษ

- Adelman, Howard S. Restructuring education support services and integrating community resources: Beyond the full service school model. School Psychology Review 25(1996): 431-445.
- Adelman, Howard S. A school-wide component to address Barriers to learning. Reading & Writing Quarterly 15(October-December 1999): 277.
[Http://ehostvgv3.enet.com/](http://ehostvgv3.enet.com/); INTERNET.
- Allen, Dorothea. Biology teacher's desk book. New York: Parker Publishing Company, Inc., 1979.
- American Public Health Association. Community participation in Primary Health Care. Prepared under Agency for International Development Contract DSPE-c-0053, January 1983.
- Arnstien, S.R. Ladder of citizen participation. Journal of American Institute of Planners. 35(July1969): 216-224.
- Baker, Patricia Ellis. The Effects of A Community Resource Based Law Curriculum Upon the Attitudes and Knowledge of Senior High School Social Studies Students. Dissertation Abstracts International. 36(December 1975): 3343-A.
- Biswas,A & Aggarwal, J.C. Encyclopedia dictionary and dictionary of Education Volume I. New Delhi: Army Press, 1971.
- Boone, E.J. Developing Program in Adult Education. New Jersey: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1985.
- Brownell, Baker. The Hunman Community: Its Philosophy and Practice for a time of Crisis. New York: Harper & Row, 1950.
- Brown, James W. and others. Instruction Materials and Methods. New York: McGraw - Hill, 1959.
- Carin,Arthur A. Teaching science through discovery. 7th ed. New York: Macmillian Publishing Co. Inc., 1993.
- Carvis, B. Anderson. The Delphi Techniques. Encyclopedia of Educational Evaluation. Chicago (1975): 121.
- Cohen,J.M., and Uphoff, N.T. Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University., 1977.

- Cohen, J.M., and Uphoff, N.T. Participation's Place in Rural Development Seeking Clarity through Specificity. World Development. Vol.8 No.3 (1980): 223.
- Coombs, Phillip H. with Roy, Prosser and Manzoor, Amed. New Paths to Learning for Rural Children and Youth. Essex, Connecticut: International Council for Educational Development, 1973.
- Corson, W.H., (ed) The global ecology handbook. Boston: Beacon Press, 1990.
- Cropley, A.J. Lifelong Education: A Psychological analysis. New York: Pergamon, 1977.
- Dale, Edgar. Audiovisual Method in Teaching. 3rd ed. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1969.
- Desta, Azeb. An Investigation of The Utilization of Community Resources in Elementary Schools of Ethiopia to Provide Relevant Basic Education. Dissertation Abstracts International. 36(April 1976): 6439-6440-A.
- Dobbert, Marion Lundy. Ethnographic Research: Theory and Application for Modern Schools and Societies. New York: Praeger Publishers, 1982.
- Douglah, M. Some Perspective on the Phenomenon of Participation. Adult education journal. 20 (1970): 88-98.
- Ducanis, Alex J. The possible Uses of The Delphi Technique in I.R. and Planning in Higher Education. Instructional Research and Communication in Higher Education. 10(1970) : 154.
- Dusseldorp, D.B.W.M.V. "Participation in Planned Development Influenced by Government of Developing Countries at Local Level in Rural Areas", Essay in rural sociology. (In honour of R.A.J. van Lier), Wageningen: Department of Rural Sociology of the tropics, Wageningen Agricultural University, 1981.
- Edward, Richards and Usher, Robin. Lifelong Learning: A Postmodern Condition of Education? Adult Education Quarterly. Vol. 51 No.4 (August 2001): 273-287.
- Elias, John and Merriam, Sharan. Philosophical Foundation of Adult Education. Florida: Robert E. Publishing Co., 1980.
- Gilbertson, K.L. Environmental literacy: Outdoor Education Training and its effect on knowledge and attitude toward the environment Phd. Dissertation University of Ohio. Dissertation Abstracts International. 51(1991): 4018-A.
- Golden, Bruce Gregory. A study of relationship between selected community college instructors' utilization of learning resources materials and student ratings of teaching effectiveness.

- Dissertation Abstracts International. (1981): 41-12A.
<http://thailis.uni.net.th/dao/>; INTERNET.
- Good, C.V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 1973.
- Griffith, William. "Adult Education Institutions" in Handbook of Adult Education. New York: Macmillan Publishing Co.Inc., 1970.
- Gustavo, Wilches-Chaux. The meaning of Participation. In Brand,Peter Charles.(ed.), Community participation: Proceedings. Habinet International Seminar. Columbia: Habinet, 1992 .
- Harris, M.J. A study of the Utilization of selected community resources in An Urban Junior High School. Thesis(ED.D.), Temple University, 1982 .
<http://thailis.db.car.chula.ac.th/dao/>; INTERNET.
- Hirsch, Philip. Development Dilemmas in Rural Thailand. Singapore: Oxford University Press, Oxford New York, 1990.
- Homan, Mark S. Promoting Community Change. Pacific Gove California USA: Books/Cole Publishing Company, 1994.
- Ho, May Lein. Competencies of Curriculum Materials Center Directors in Teacher Education Institutions. Dissertation Abstracts International. 45(February 1985): 2375-A.
- Japan International Cooperation Agency (JICA). The Feasibility Study on Mangrove Revival and Extension Project in the Kingdom of Thailand. Bangkok Thailand: Ministry of Agriculture and Cooperatives Royal Forest Department, 2000.
- Jarvis, Peter. Adult and Continuing Education Theory and Practice. London: Croom Helm, 1983.
- Knowles, Malcom S. The Adult Education Movement in the United State. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1962 cited by William Griffith "Adult Education Institutions" in Handbook of Adult Education . New York: Macmillan Publishing Co.Inc., 1970.
- Kronowitz, Ellen L. Your first year of teaching and beyond. 2th ed. California State University, San Bernardino: Longman Publishers USA., 1996.
- Lengrand P. An Introduction to Lifelong Education. Paris: France and croom helm, Ltd., 1975.
- Macmillan, Thomas. The Delphi Techniques. Paper Presented at the Annual Meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development. 3(May 1971): 89-A.
- Martin, Ralph E.Jr ; Sexton, Colleen ; Wagner, Kay and Gerlovich,Jack. Teaching science for all children. Massachusett: Allyn and Bacon, 1994.

- Michaelis, John U. Social Studies for Children in a Democracy : Recent Trends and Development. 7th ed. New York: Prentice-Hall, 1978.
- Midgley, J., Hall, A., Hardiman, M., and Narine, D. Community participation. Social development and the state. New York: Methuen, 1986.
- Nichols, Mark. Community Resource for School. Encyclopedia of Education. 2 (February 1971) : 341-347.
- Olsen, Edward G. School and Community. New Jersey: Prentice-Hall, 1960.
- Oxford University. Oxford Advanced Learner's Dictionary. Fourth Edition, Oxford University press, [First Edition for Thailand], 1994.
- Peterson, Richard. "Present Sources of Education and Learning" in Lifelong Learning in America. Washington :Jossey-Bass Publishers, 1980.
- President's Council on Sustainable Development (PCSD). Education for sustainability: An agenda for action. [Http: //gerio.org/edu/pesd/loc.html](http://gerio.org/edu/pesd/loc.html); INTERNET
- Rasp Junior, Alfred. Delphi: A Decision-Maker's Dream. Nation School. 34(July 1973): 29-30.
- Rowntree, Derek. A Dictionary of Education. London: Harper & Row Ltd, 1981.
- Sanders, Irwin T. The community : an Introduction to a social system. New York: The Ronald press, 1958.
- Schnoebelen, Tom. Field work in secondary science. Education International. No4 Vol1 (December 1990): 18-21.
- Shadid, W., Prins, W., and Nas, P.J.M. Access and Participation: A Theoretical Approach. in Participation of the poor in development. Edited by Benno Galgart and Eieke Buijs. P21-49, Leiden: University of Leiden, 1982.
- Smith, Edward W. The Educator's Encyclopedia. Englewood Cliffs, N.J. Prentice-Hall, 1962 .
- Smith, Patrick Henry. Community as resource for minority language learning: A case study of Spanish-English dual language schooling. Thesis(Ph.D.), The University of Arizona, 2000. [http: //thailis.uni.net.th/dao/](http://thailis.uni.net.th/dao/); INTERNET.
- Speth, G.J. Sustainable Human Development. AIRA News. (December 1994): 1-2
- The Sustainable Communities Initiative, the planning, Environmental, and Conversation Services Department. Education. [Http: //mather.ar.utexas.edu/ planning /Sustain/education.html](http://mather.ar.utexas.edu/planning/Sustain/education.html); \ INTERNET
- UNESCO. Educating for Sustainable future: A transdisciplinary vision for concerted action. p1-3, 1997.

United Nations. Department of International Economic and Social Affairs. Popular participation as a strategy for promoting community level action and national development report of the meeting or the adhoc group of experts, held at UN. Meadquarter from May 22-26, 1978. New York: United Nations, 1981.

United Nations, The Department for Policy Coordination and Sustainable Development President's Council on Sustainable Development (DPSCD). Indicators of Sustainable Development. <http://gerio.org/edu/pesd/loc.html>; INTERNET

Versteeg, Dave. The rural high school as community resource. Education Leadership 50(April 1993): 54. <Http://ehostvgv3.enet.com/>; INTERNET.

Weiss, Stefanie. It's about time! NEA Today 12 (September 1993): 4. <Http://ehostvgv3.enet.com/>; INTERNET.

ภาคผนวก

คำชี้แจงภาคผนวก

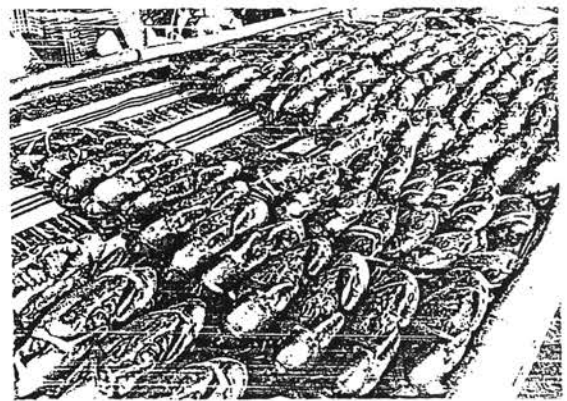
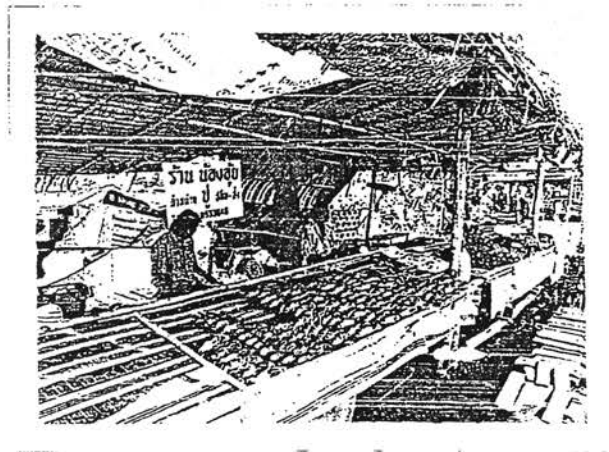
ภาคผนวกประกอบด้วย ภาคผนวก ก และภาคผนวก ข โดยมีรายการดังต่อไปนี้

ภาคผนวก ก แสดงภาพเกี่ยวกับงานวิจัย และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเขต
บางขุนเทียน

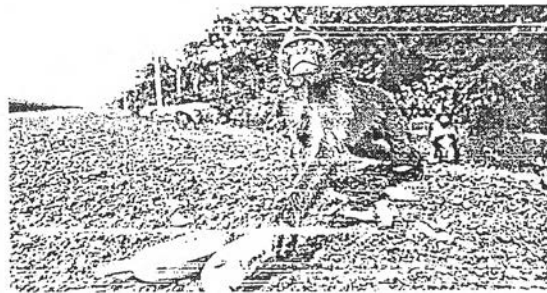
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญในงานวิจัย พร้อมหนังสือเชิญต่างๆ
แบบสอบถาม แบบสอบถามเคลฟาย และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ทางสถิติ เปรียบเทียบการวิเคราะห์แบบสอบถามเคลฟาย รอบ 1 และ 2

ภาคผนวก ก

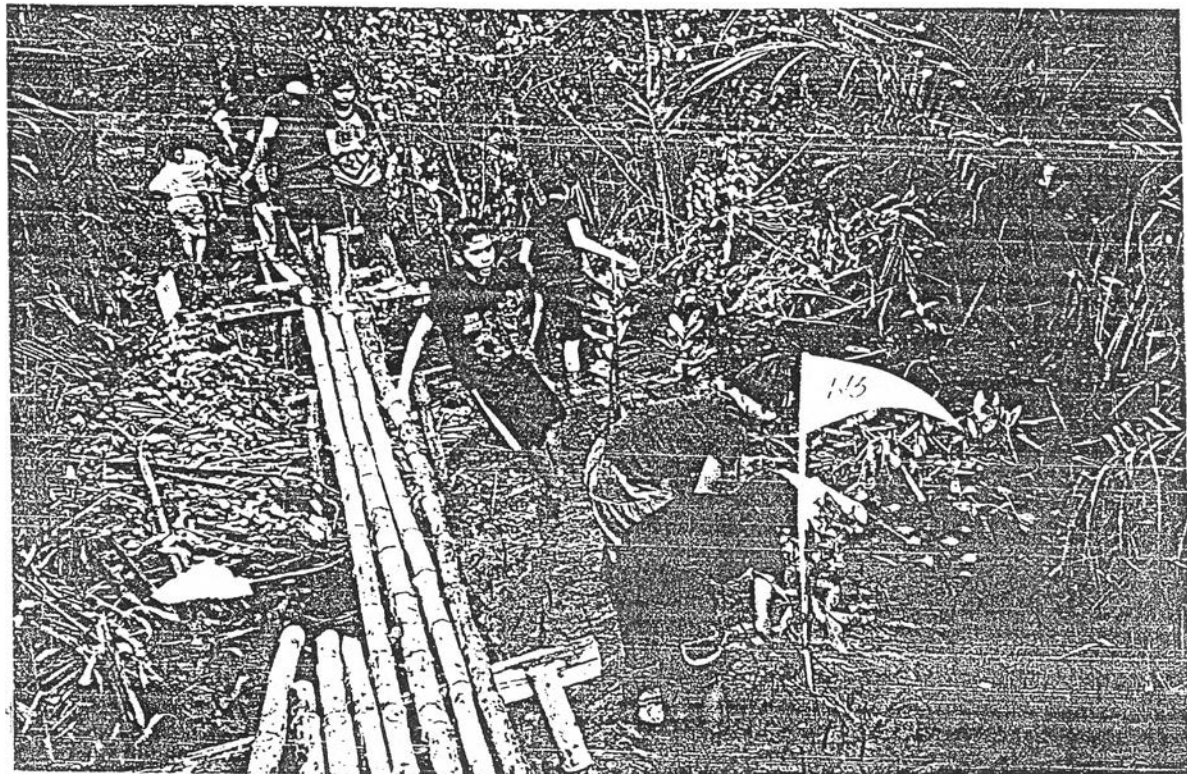
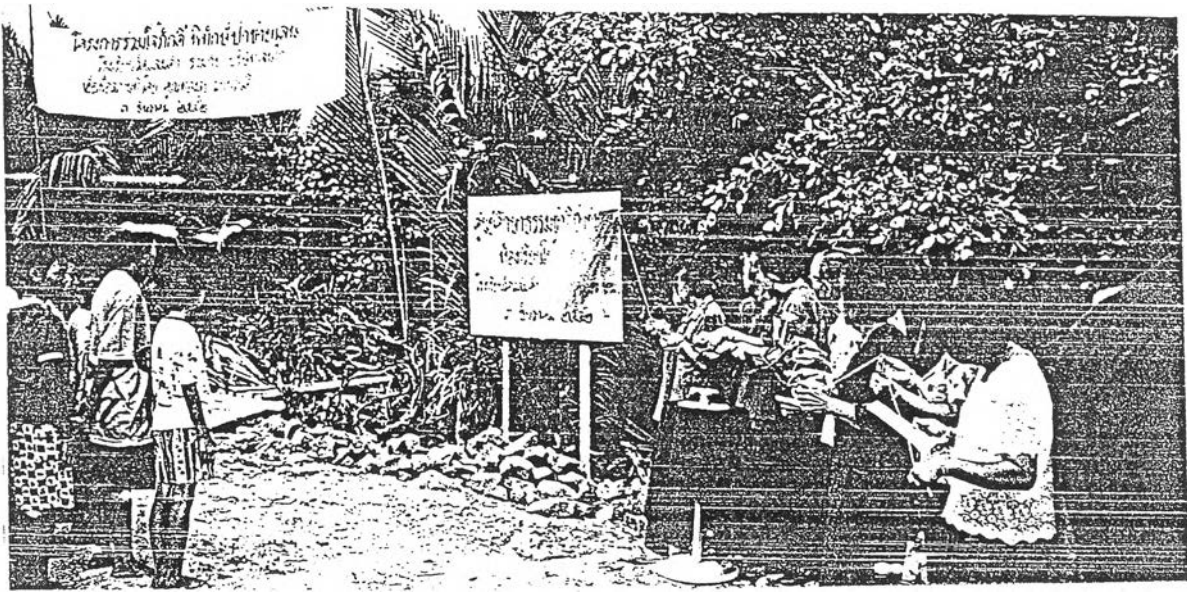
แสดงภาพเกี่ยวกับงานวิจัย และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในชุมชนเขตบางขุนเทียน

สภาพของแหล่งชายทะเลบางขุนเทียน

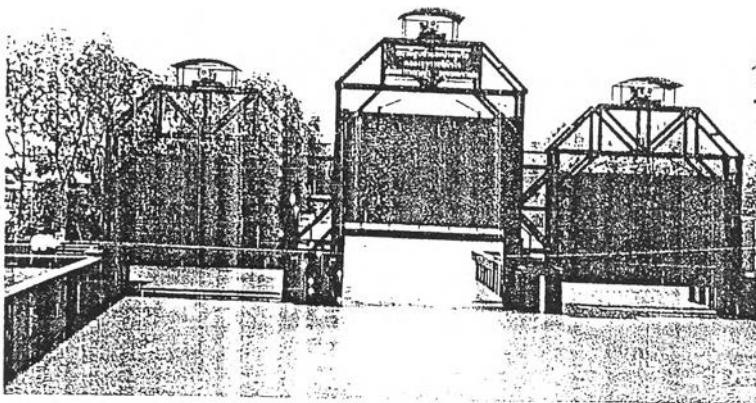
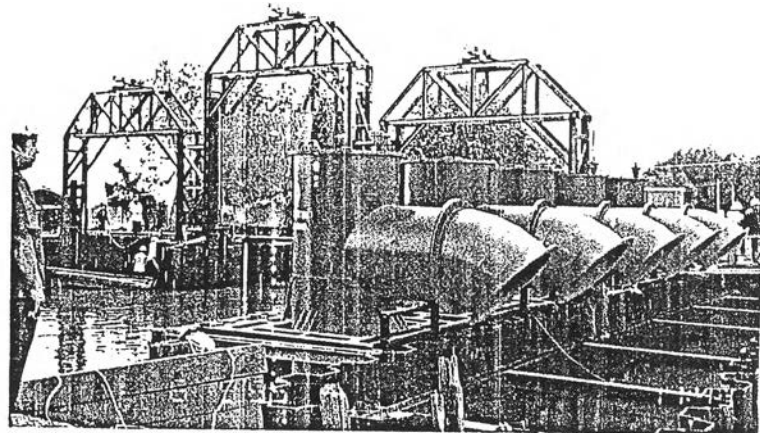
ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียนและธรรมชาติแวดล้อมอื่นๆ

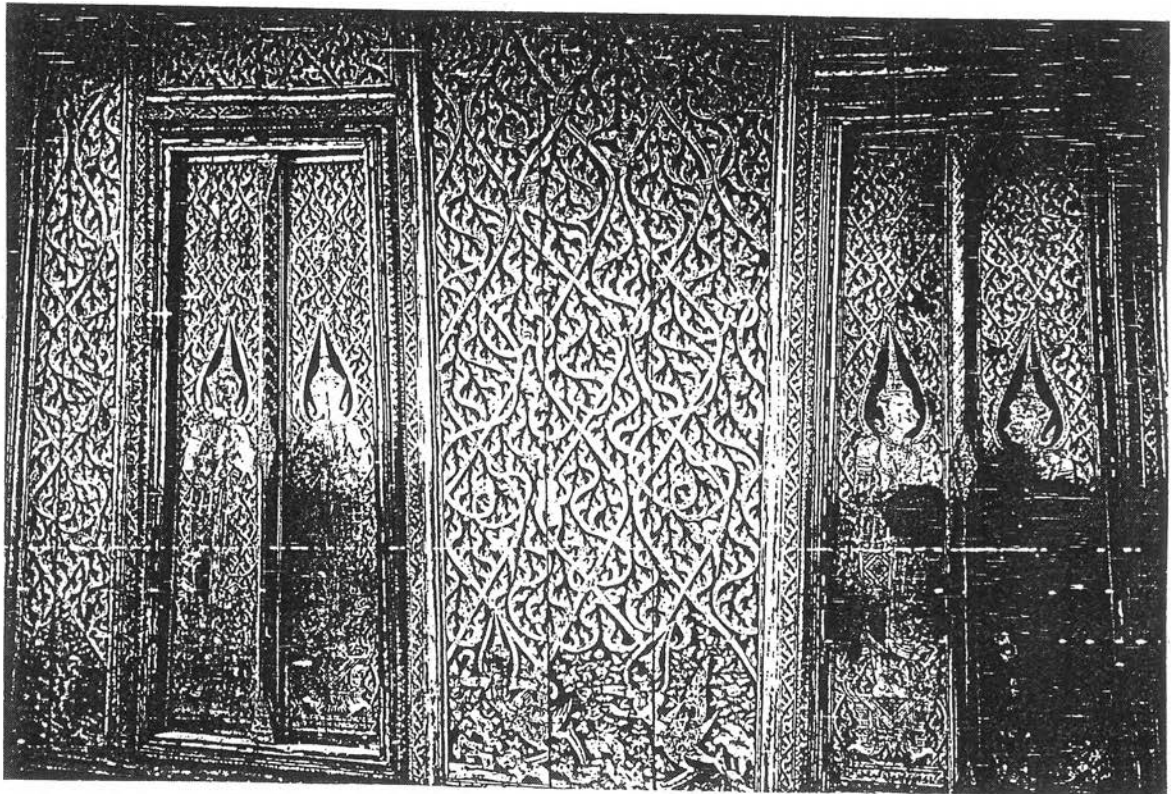
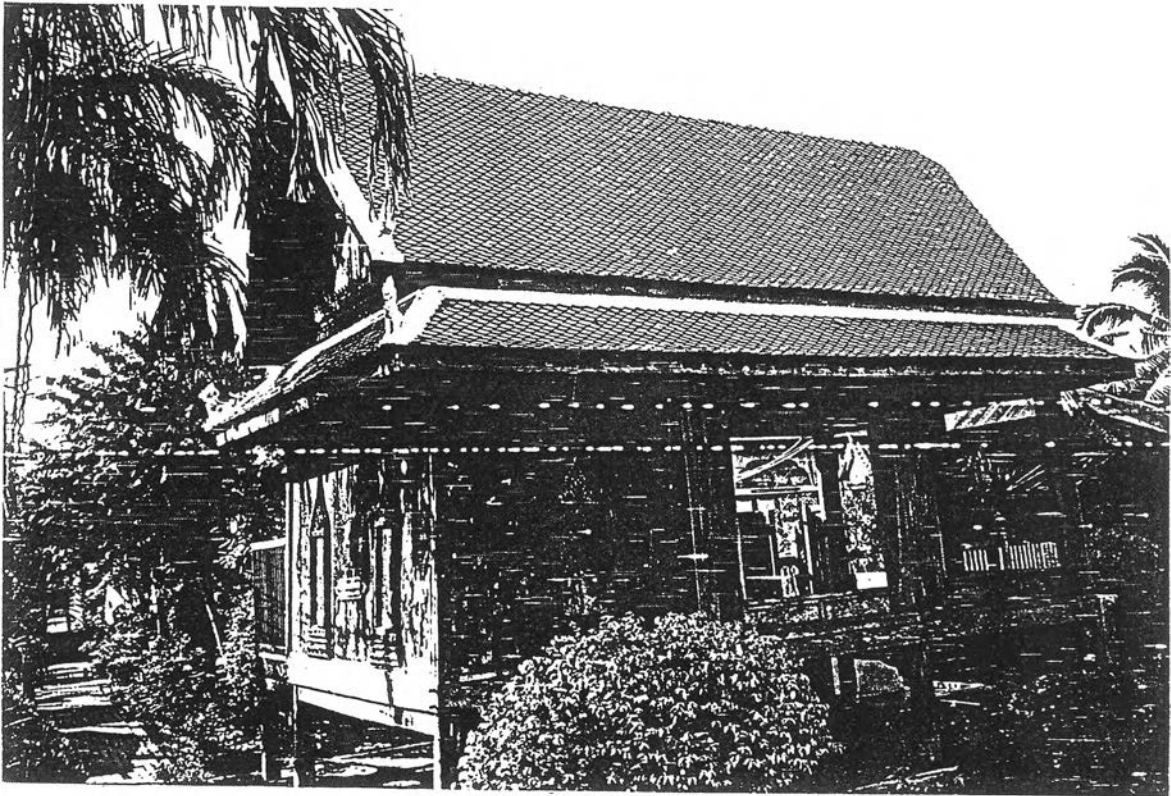
ศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลนของโรงเรียนวัดแสงคำ

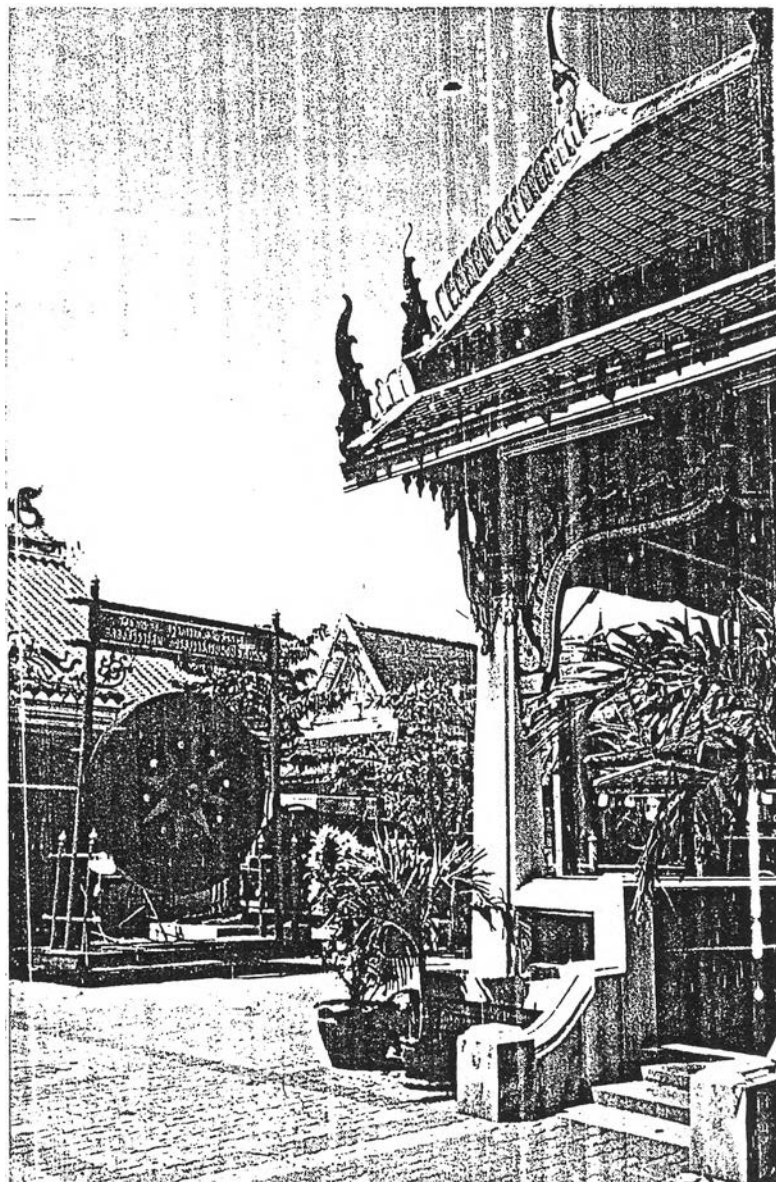
ภาพคลองสนามชัย

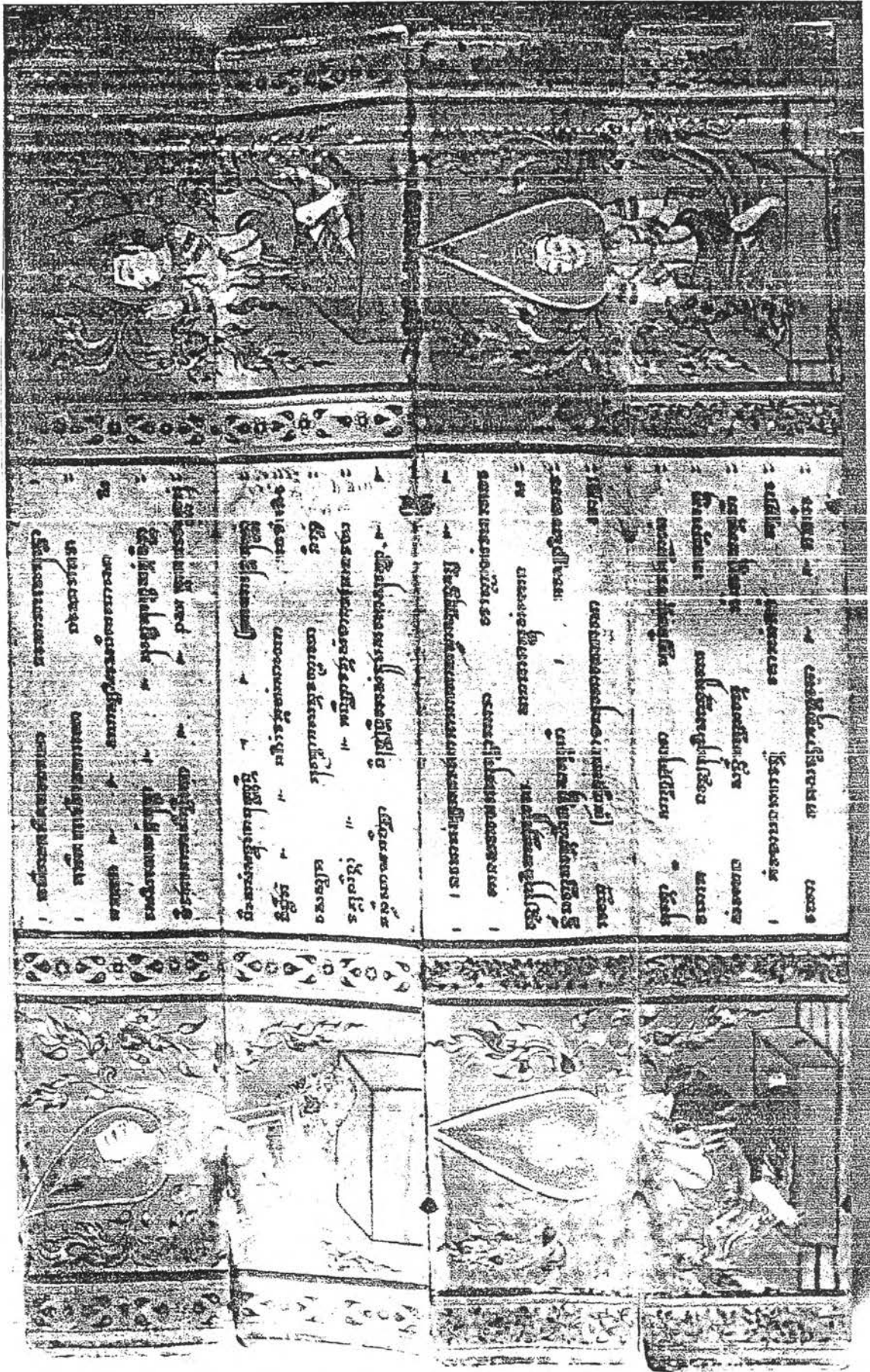
โครงการแก้มลิงเขตบางขุนเทียน

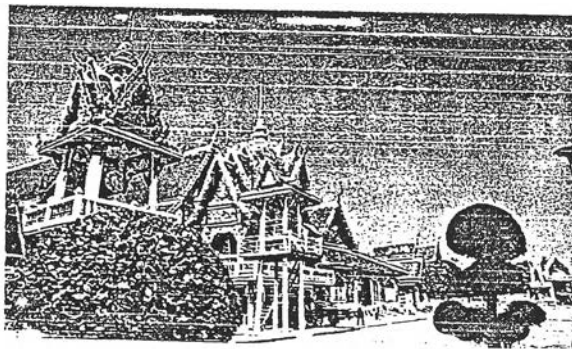
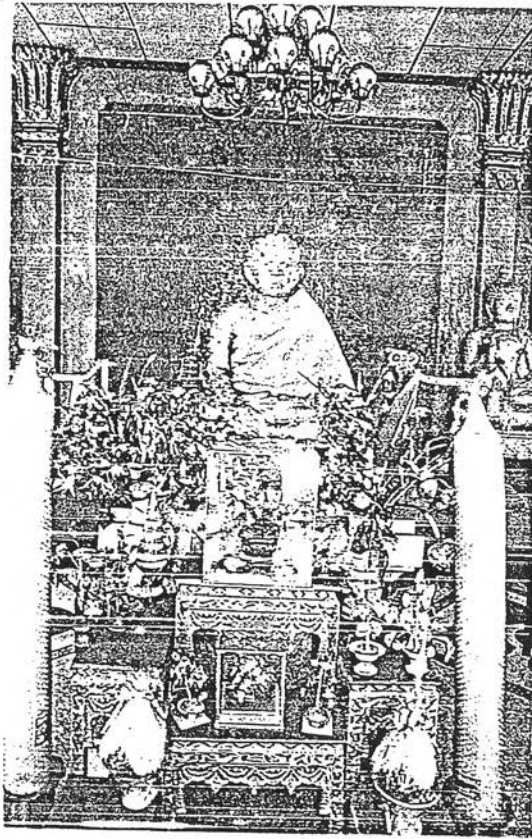
พระตำหนักทอง ที่ประทับสมเด็จพระพุทธเจ้าเสือ

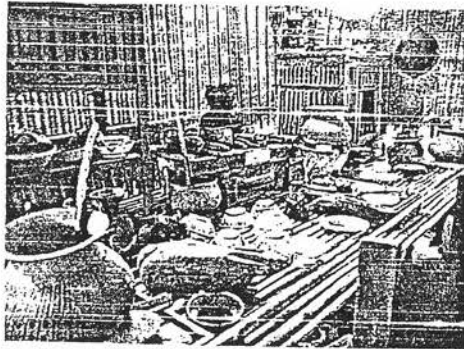
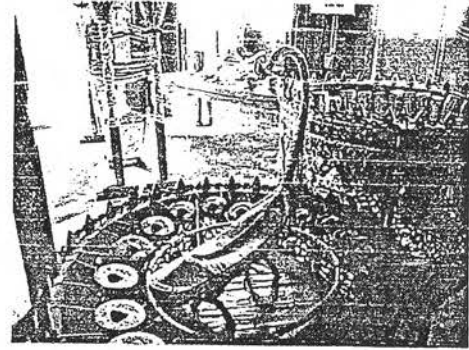
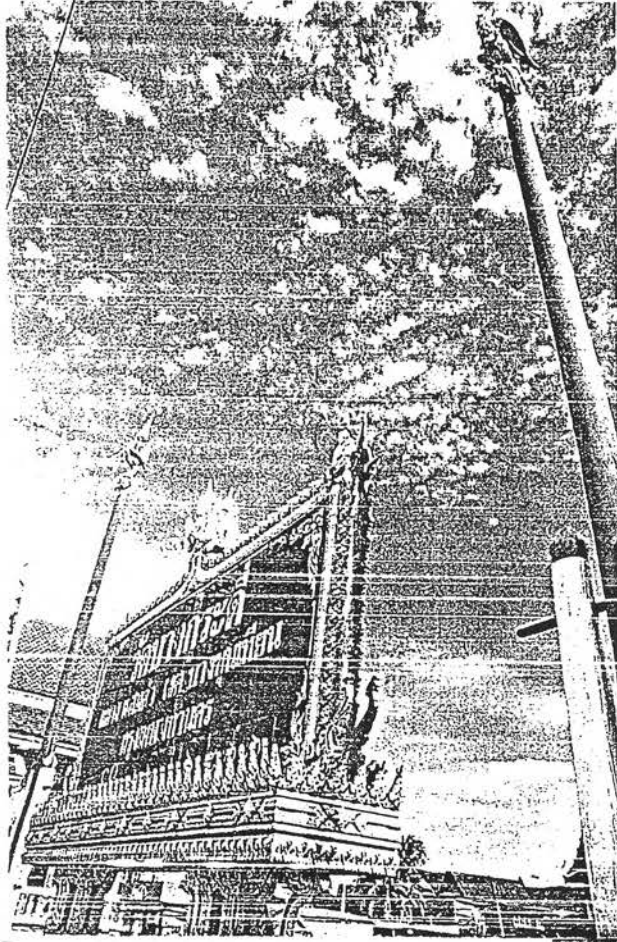
วัดหัวกระบือ

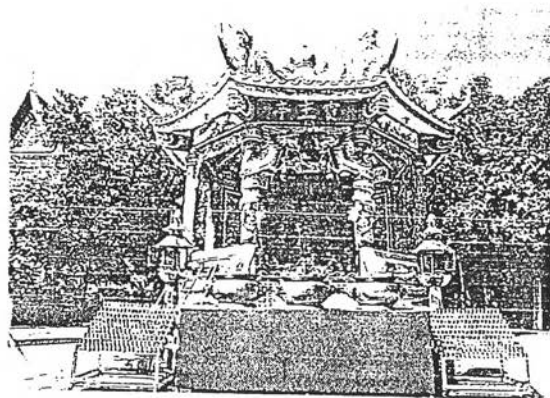
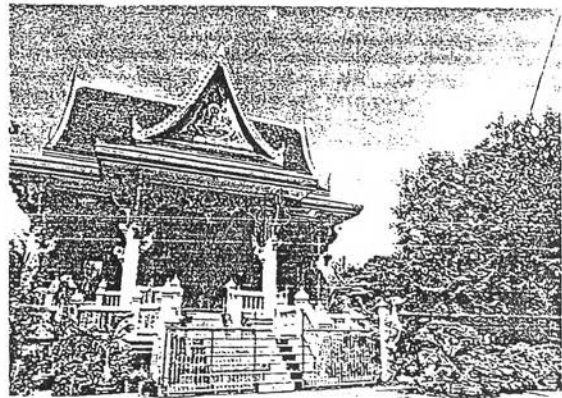
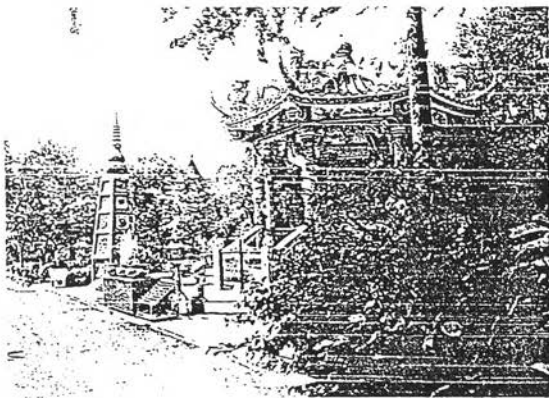
ภาพในสมุดข่อยของวัดหัวกระบือ

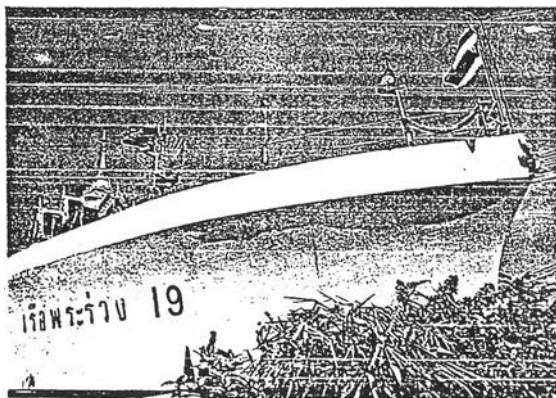
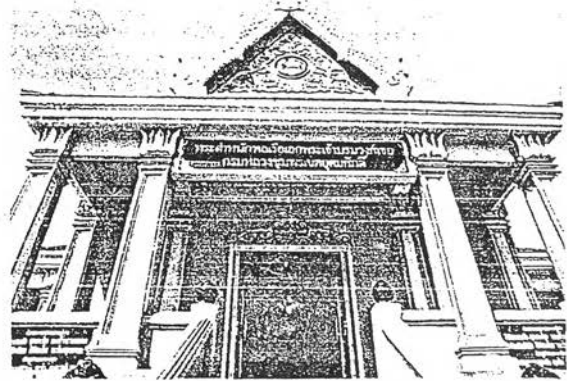
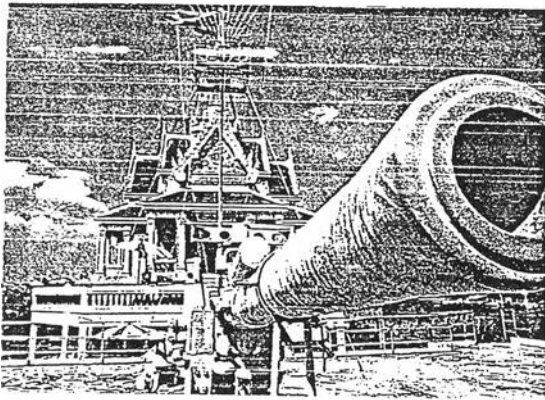
วัดกำแพง

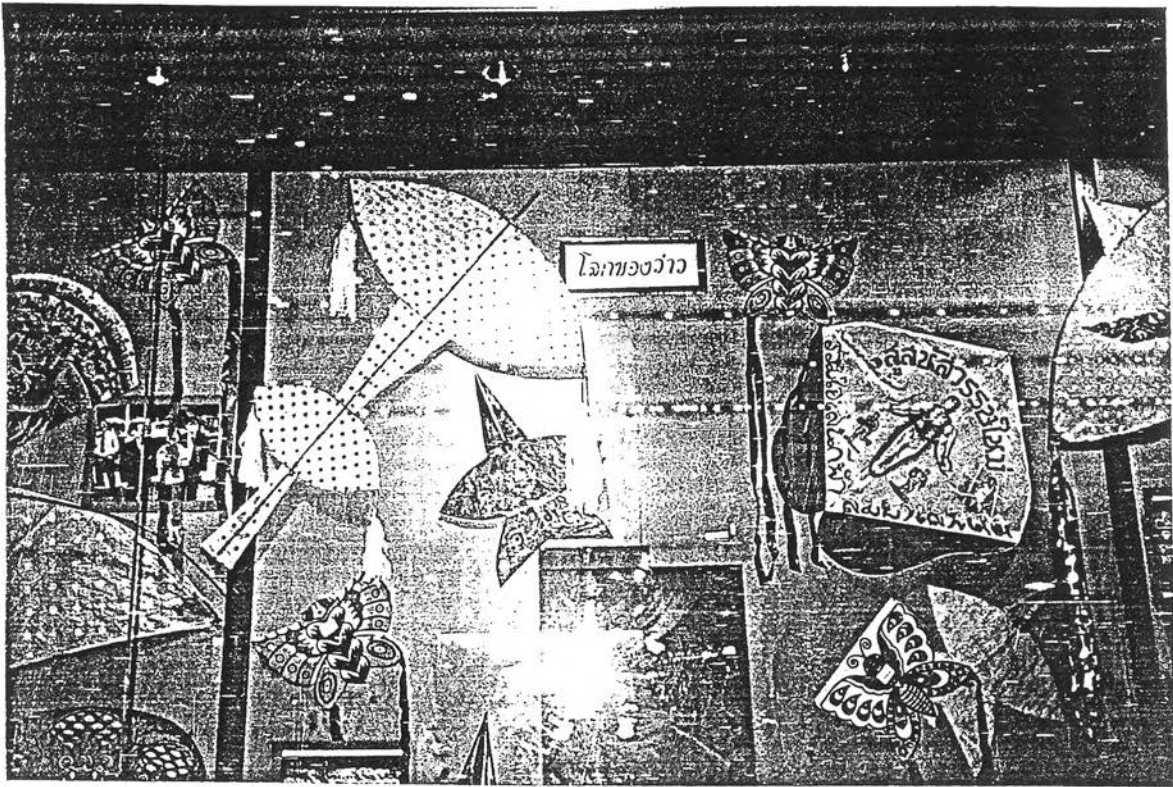
วัดบางกระดี่ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านมอญ

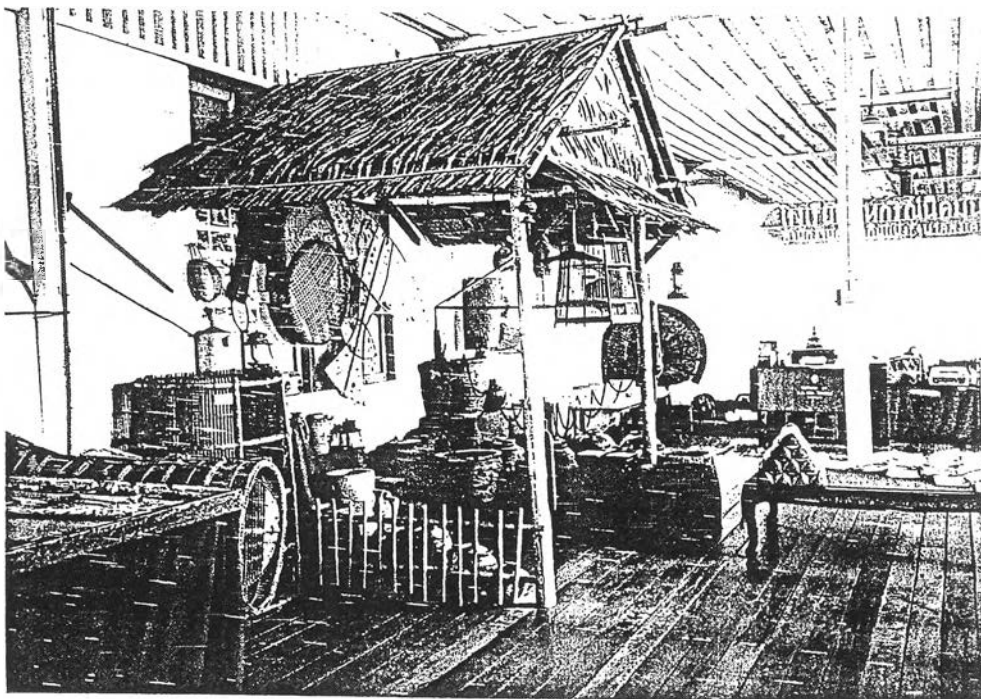
วัดป่าพืพลีผล (สำนักปฏิบัติธรรมพุทธโฆภานา)

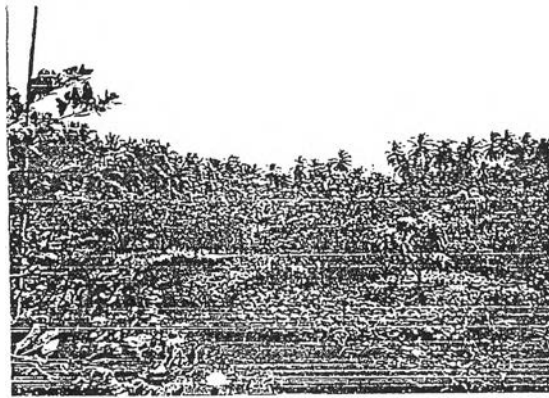
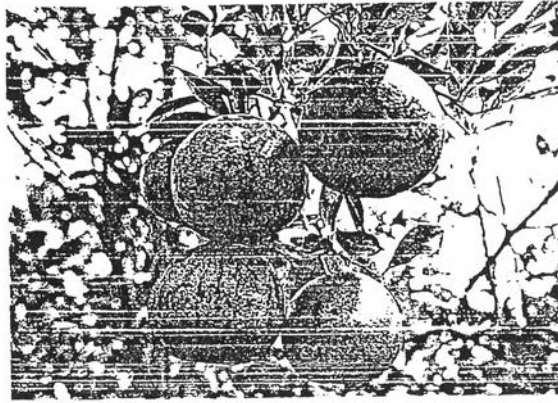
พระตำหนักเรือพระร่วง 19

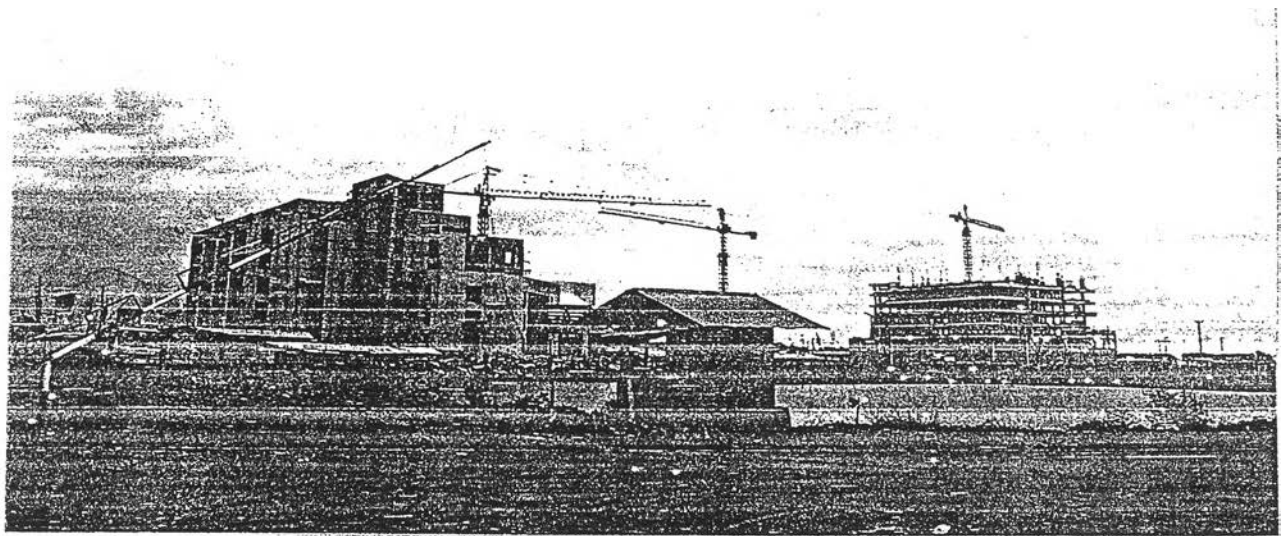
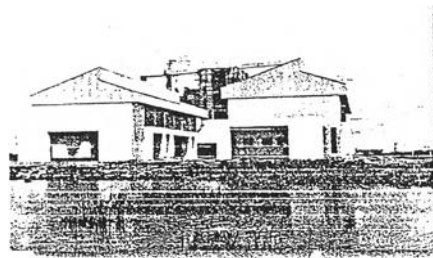
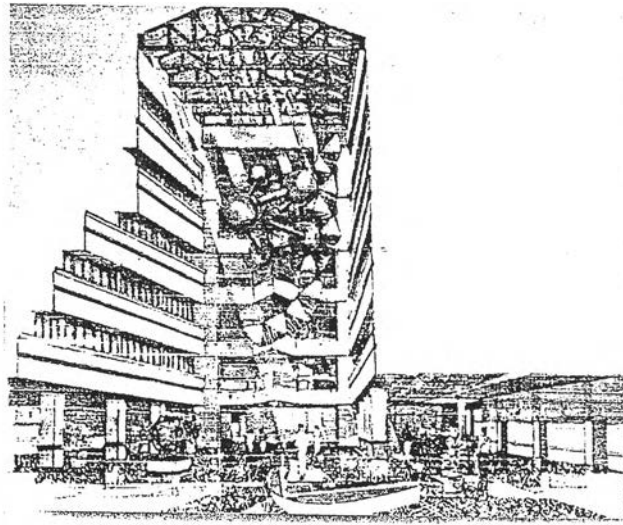
พิพิธภัณฑ์ผ้าไทย ของโรงเรียนทวิธาภิเศก2

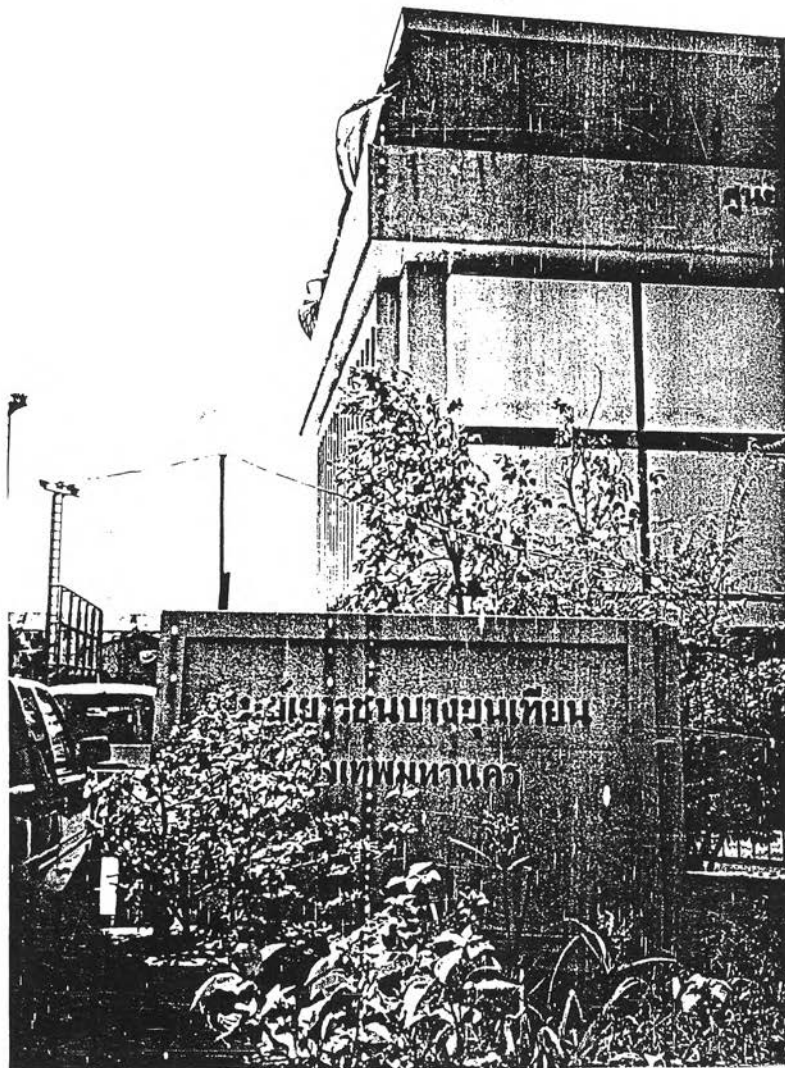
พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาชาวบ้าน โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์

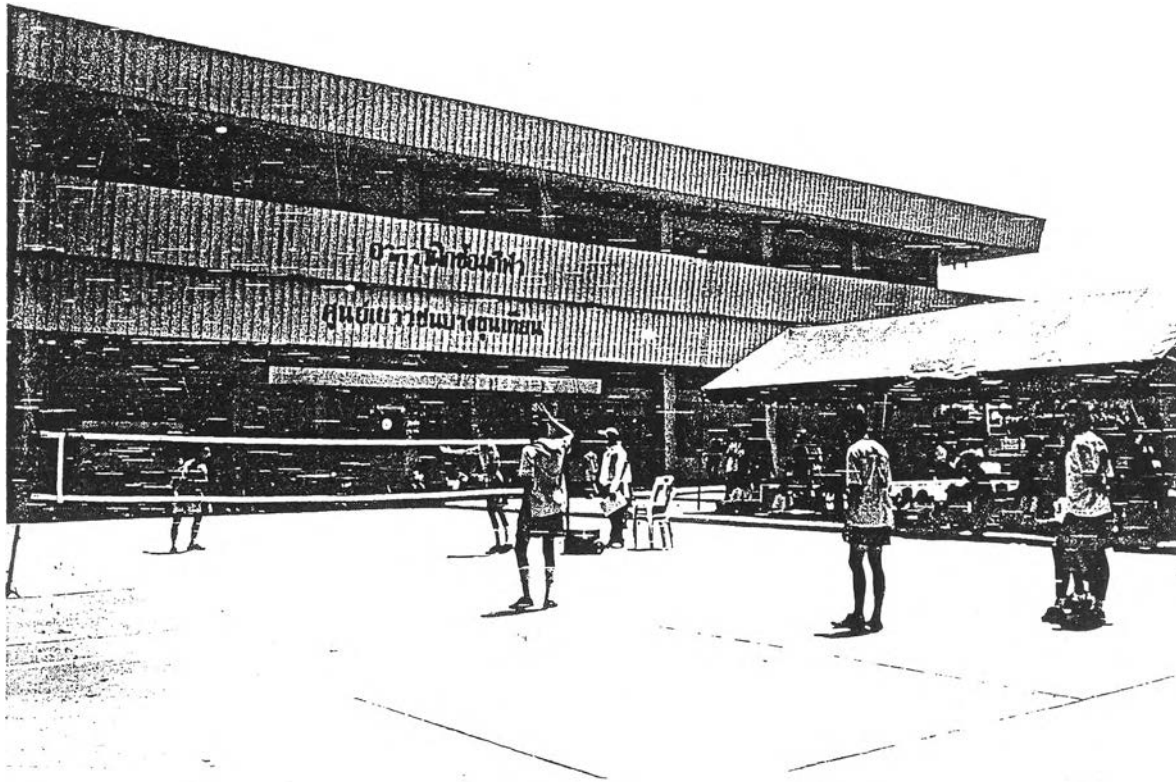
ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญาชาวบ้าน (สวนส้มบางมด)

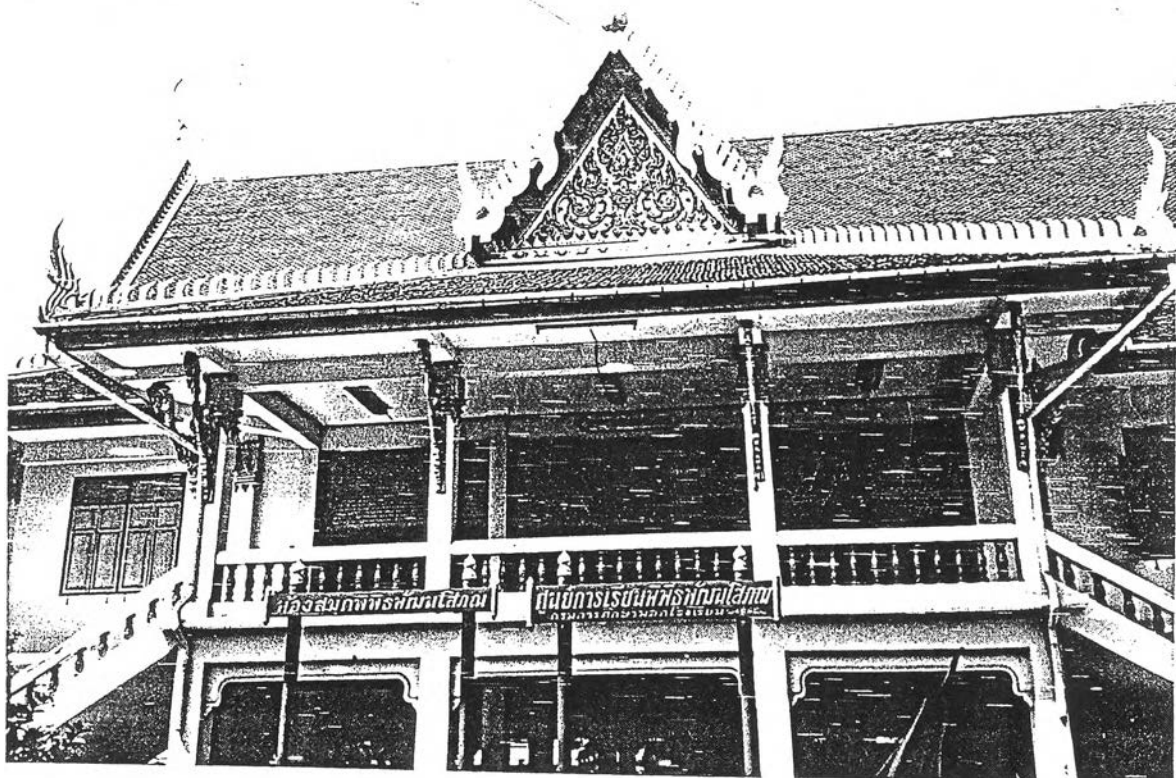
สวนอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี(มจร.)

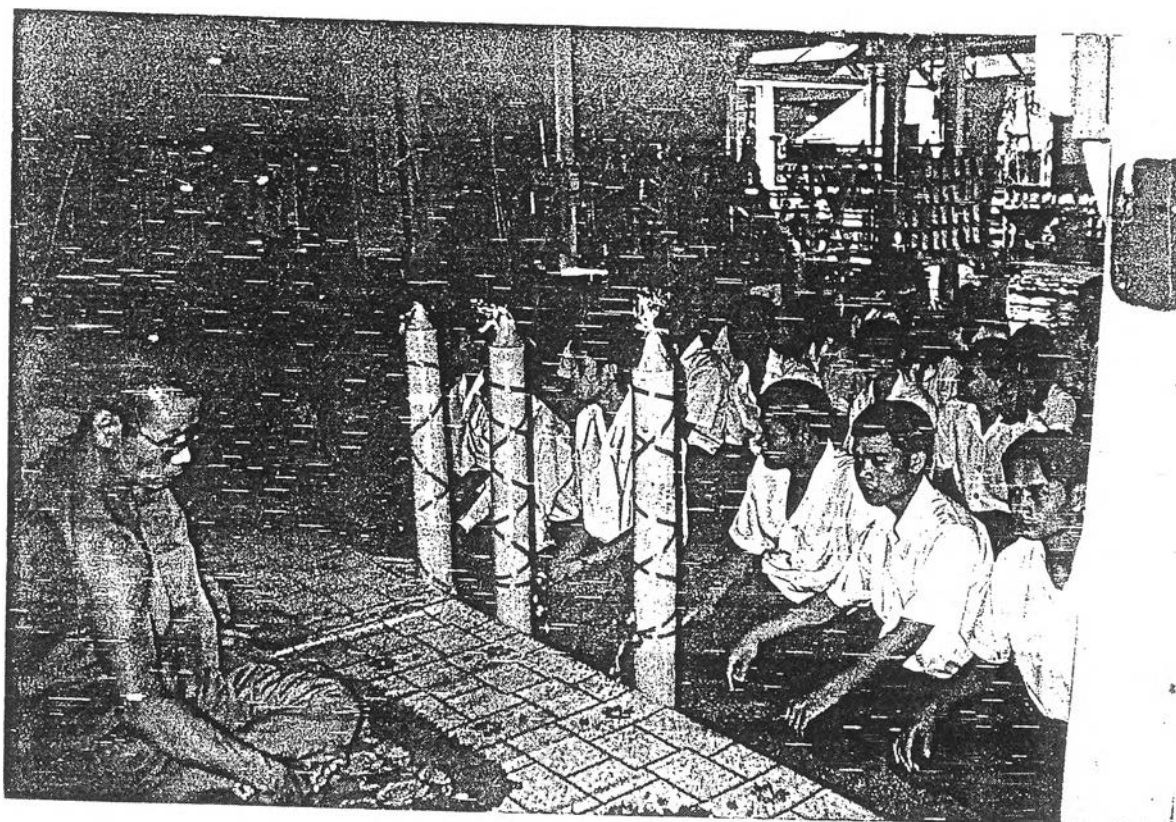
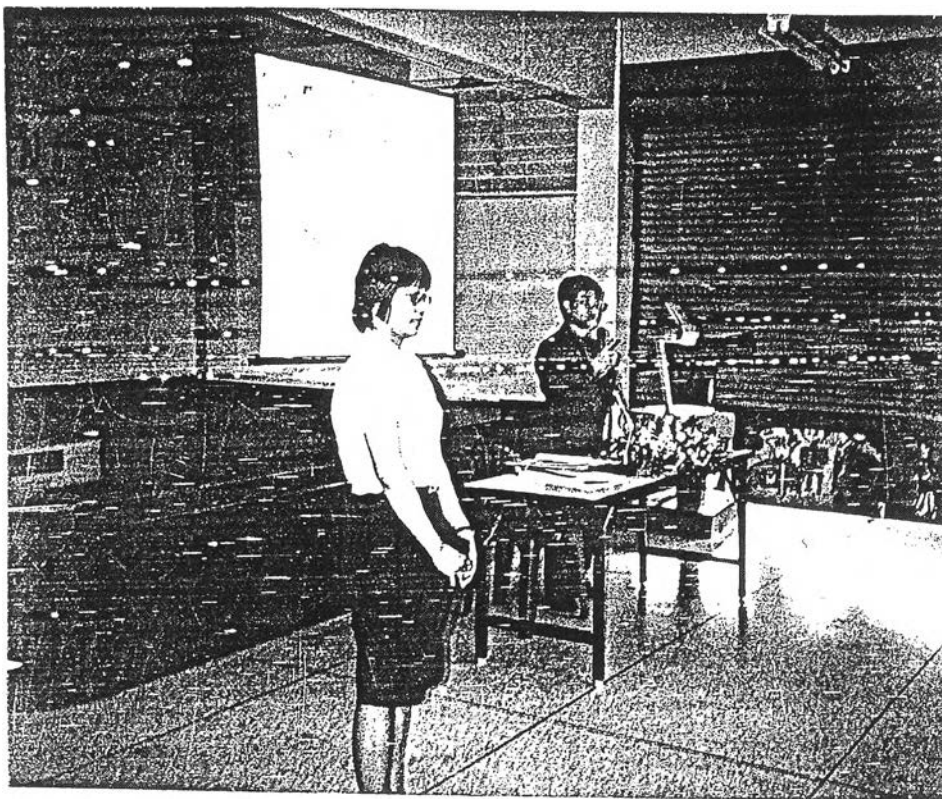
อาคารที่ทำการศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน
และศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน(กศน.) เขตบางขุนเทียน

ภาพกิจกรรมส่วนหนึ่งในศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน

สถานที่ซึ่งเป็นศูนย์การเรียนหนึ่งของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน(กศน.) เขตบางขุนเทียน

ภาพกิจกรรมส่วนหนึ่งของนักศึกษาในศูนย์การเรียนหนึ่ง ของ กศน. ในเขตบางขุนเทียน

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ การวิจัย

หัวข้อ “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์
แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน”

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จากหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น และส่วนที่เกี่ยวข้อง

1. นายสุรสิทธิ์ ดำรงเกียรติศักดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตบางขุนเทียน
รับผิดชอบงานในพื้นที่ ฝ่ายสิ่งแวดล้อม ฝ่าย
พัฒนาชุมชน และฝ่ายการศึกษา
2. นางรัตนา โฆษิอาภา ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์เขตฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตบางขุนเทียน
ประสบการณ์ ประสานงานด้านการจัดการศึกษาในพื้นที่
สนับสนุนโครงการต่างๆด้านการศึกษา ร่วมมือกับองค์กร
เอกชนและหน่วยงานต่างๆ พัฒนาพื้นที่ และสภาพแวดล้อม
เขตบางขุนเทียน ฯลฯ
3. นายฐานุสรณ์ สมบุญญฤทธิ์ นักวิชาการเกษตร ระดับ 5 หัวหน้ากลุ่มงานการเกษตร ฝ่าย
พัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตบางขุนเทียน
ประสบการณ์ งานด้านการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ เช่น ส่งเสริม
การปลูกป่าชายเลน การทดลองเลี้ยงปูทะเล หอยแครง การ
แปรรูปอาหาร การเกษตร ฯลฯ รับผิดชอบโครงการหนึ่ง
ตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ฯลฯ
4. นายมโนธรรม ชาญกล้า นักวิชาการป่าไม้ 7ว สำนักงานป่าไม้จังหวัดสมุทรสาคร
หัวหน้าโครงการฟื้นฟูและส่งเสริมป่าชายเลนอ่าวมหาชัยฝั่ง
ตะวันตก เป็นวิทยากรป่าชายเลนจังหวัดสมุทรสาครและพื้นที่
ใกล้เคียง ฯลฯ

2. นายประสูตร ช้างเจริญ ประธานชมรมชนชายทะเล บางขุนเทียน
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 ท่าข้าม บางขุนเทียน
ชาวชมรมชนชายทะเล บางขุนเทียน ตั้งแต่เกิด
3. นายมานพ นิ่มน้อย ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 9 ท่าข้าม บางขุนเทียน และเป็น
ชาวชมรมชนชายทะเล บางขุนเทียน ตั้งแต่เกิด มีอาชีพทำนาทุ่ง
4. นายเฉลา เรืองลอยจำ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10 ท่าข้าม บางขุนเทียน และเป็น
ชาวชมรมชนชายทะเล บางขุนเทียน ตั้งแต่เกิด
เจ้าของและผู้จัดการร้านอาหารครัวลุงแถมซีฟู๊ด ณ.ซอยเทียน
ทะเล 25 ถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล ท่าข้าม บางขุนเทียน
มีประสบการณ์ ได้เข้าร่วมโครงการปลูกป่าชายเลนของ
กรุงเทพมหานคร ฯลฯ
5. อาจารย์ปัญญา ทรงเสรี ที่ปรึกษากรรมการบริหารชมรมคนคุณภาพ บางขุนเทียน
เป็นชาวบางขุนเทียน และเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียน
มัธยมวัดสิงห์
มีประสบการณ์ จัดทำป้ายรณรงค์ส่งเสริมความสะอาดร่วมกับ
เขตบางขุนเทียน ให้คำปรึกษา โรงเรียนทวิธาภิเศก 2 ในการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น
(อนุรักษ์นกและป่าชายเลน) ฯลฯ
6. นางสาวกิตติมา พิศาลคุณากิจ นายกก่อตั้งสโมสรโรตารีกรุงเทพ-บางขุนเทียน
กรรมการผู้จัดการ บริษัทบางกอกเพลซ จำกัด
บริษัทพิศาลแลนด์ จำกัด และเป็นชาวบางขุนเทียน
มีประสบการณ์ ด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เขต
บางขุนเทียน ปี 2530-ปัจจุบัน งานด้านชมรม ส่งเสริมอาชีพ
การศึกษา การเรียนรู้โดยใช้หลักพระพุทธศาสนาในการจัด
สอนวิปัสสนากรรมฐานแก่นักเรียน และประชาชนทั่วไปใน
พื้นที่ ผ่านสโมสรโรตารี ปี2540- ปัจจุบัน
7. นายนิวัติ พรวัฒนาเจริญ ชาวบางขุนเทียน กรรมการผู้จัดการ โรงงานเอส เอ็น เชนาร์ัน
โปรดักส์ เขตบางขุนเทียน

8. อาจารย์เกรียงศักดิ์ ฤกษ์งาม ชาวชุมชนชายทะเลบางขุนเทียน ตั้งแต่เกิด และเป็น อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ ประสพการณ์ เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องป่ายายเลน ร่วมกับ ผังเมืองทำกิจกรรมฟื้นฟูพื้นที่บางขุนเทียน จัดทำค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประสานงานรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านพื้นที่ ชายฝั่งทะเลกรุงเทพฯ ฯลฯ
9. อาจารย์ปัทกขินท์ เกษสาคร กรรมการศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน เป็นกรรมการชุมชน เคหะชุมชนธนบุรี เขตบางขุนเทียน เป็นชาวบางขุนเทียน และ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มนักรักศึกษาในระบบโรงเรียน ส่วนท้องถิ่น

1. อาจารย์รัตน์ ลิ้มตระกูล ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกำแพง แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน ประสพการณ์ ร่วมพัฒนาชุมชน ในโอกาสวันพ่อ กำจัดขยะทางน้ำ คลองสนามชัย-บางกระดี่ เรียนรู้เรื่องการทำนา กุ้ง การเลี้ยงปลากระพงขาว ฯลฯ ปี พ.ศ. 2521-2527 และ พัฒนาชุมชนวัดกำแพง ร่วมกับชุมชนและผู้บริหาร โรงเรียนวัดกำแพง ปี พ.ศ. 2528-2542
2. อาจารย์เพ็ญจันทร์ พงษ์พิพัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาชุมชน เป็นรองประธานกรรมการหมู่บ้าน ที่ปรึกษาเครือข่าย ผู้ปกครอง ฯลฯ
3. อาจารย์พรพิศ อรุณาทิพย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางกระดี่ แขวงสามค่า เขตบางขุนเทียน และเป็นคณะกรรมการศูนย์วิชาการเขตบางขุนเทียน ฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน
4. อาจารย์วิฑูรฑ ไร่สูงเนิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหัวกระบือ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน
5. อาจารย์เนตร นุ่มบุญนำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าข้าม แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน

6. อาจารย์สิริพงษ์ สิ้นเส็ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนทวิธาภิเศก 2 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน มีประสบการณ์ ร่วมกิจกรรมการรณรงค์ สภาพโรงเรียนเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลน ให้มีสภาพพร้อมรับ ตามระบบนิเวศ
7. อาจารย์พงษ์ศักดิ์ แพงคำอ้วน หัวหน้าศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน โรงเรียนวัดแสมดำ อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดแสมดำ เขตบางขุนเทียน ครูต้นแบบ สาขา วิทยาศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีประสบการณ์ เป็นหัวหน้าโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2545 เป็นวิทยากรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น “ป่าชายเลนอ่าวทุ่งมหา” จ.ชุมพร ฯลฯ
8. อาจารย์สุเทพ จัดประจง อาจารย์ 2 ระดับ 7 เป็นผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดประชานาบุร่ง เขตบางขุนเทียน มีประสบการณ์ เป็นวิทยากรบรรยายเรื่องป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี บางขุนเทียน ให้ความรู้แก่นักเรียน ในการปลูกป่าชายเลน และจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยใช้ห้องเรียนธรรมชาติป่าชายเลน

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มนักรักศึกษานอกระบบ โรงเรียน ส่วนท้องถิ่น

1. อาจารย์สมมาตร คงชื่นสิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน อาจารย์ 2 ระดับ 7
ประสบการณ์ ด้านการจัดการศึกษา และการพัฒนาในพื้นที่เขตบางขุนเทียน
2. อาจารย์สมศักดิ์ พันธุ์รัตน์ หัวหน้าครูประจำกลุ่มทางไกล กศน. กลุ่มโรงเรียนวัดท่าข้าม เขตบางขุนเทียน อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดท่าข้าม เขตบางขุนเทียน และเป็นชาวบางขุนเทียน

3. อาจารย์บุญชนะ ล้อมสิริอุดม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน และเป็น อาจารย์นิเทศบัณฑิตกองทุนในพื้นที่เขตบางบอน-บางขุนเทียน
4. อาจารย์รัชณี เทียนศรี อาจารย์ 2 ระดับ 7 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางขุนเทียน และเป็นชาวบางขุนเทียนในพื้นที่ป่าชายเลน ตั้งแต่เกิด

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิเศษ

1. พระครูพัฒนธรรมคุณ เจ้าอาวาสวัดธรรมคุณาราม (วัดหลวงพ่อต๋า)
แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. พระครูวิบูลพัฒนกิจ เจ้าอาวาสวัดหัวกระบือ แขวงท่าข้าม
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
3. พระครูเกษมธรรมภินันท์ เจ้าอาวาสวัดกำแพง แขวงสามค้ำ
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
4. พระครูวิมลภักททอาจารย์ เจ้าอาวาสวัดบางกระบือ แขวงสามค้ำ
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
5. พระอาจารย์ประพันธ์ พน.ธม.โม รักษาการเจ้าอาวาสวัดปี่ปลีผล แขวงท่าข้าม
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
6. นาย กระมล โอฬาระวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตบางขุนเทียน ถนนพระราม2
แขวงสามค้ำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
7. นายประเสริฐ ม่วงศิริ ชาวบางขุนเทียน-บางบอน ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข อดีตที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กรุงเทพมหานคร อดีตคณะทำงานเพื่อศึกษาหาวิธี
ป้องกันกระแสน้ำทะเลที่กัดเซาะตลิ่งพังบริเวณเขต
บางขุนเทียนและเขตติดต่อกับ สภาผู้แทนราษฎร
8. ผศ.ดร. โสโฬส สุวรรณเย็น รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
ธนบุรี เขตบางขุนเทียน แขวงท่าข้าม
กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบ สวนอุตสาหกรรม มจร.

16. นายทองหยด ปทีปพลีผล
ชาวชุมชนบางขุนเทียน ประธานมูลนิธิปทีปพลีผล
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
17. นายสำลี แก้วอุ่นเรือน
ประธานชุมชนวัดกำแพง แขวงสามค้ำ
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
- 18.. พระประยูทธ ญาณทีโป
พระครูสอนนวก วัดกำแพง แขวงสามค้ำ
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
19. พระรักษาดิ กัลยาโณ
พระเลขาเจ้าอาวาสวัดหัวกระบือ แขวงท่าข้าม
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

30 พฤษภาคม 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
เรียน ชาวชุมชนเขตบางขุนเทียน

ข้าพเจ้า นางสาวจุรีพร กาญจนการุณ อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กำลังศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามเรื่อง การใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน ซึ่งงานวิทยานิพนธ์ที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ ศึกษาและนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน ทั้งนี้การกรอกแบบสอบถามของท่าน ตามความเป็นจริง จะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียนดังกล่าว และข้อมูลทุกประการที่ได้รับจากท่านจะถือเป็นความลับ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากท่านในฐานะชาวชุมชนเขตบางขุนเทียน เพื่อประมวลและนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจุรีพร กาญจนการุณ)

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง
การใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ และศึกษาการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน ซึ่งเป็นการสอบถามความคิดเห็นของท่านในฐานะชาวชุมชนเขตบางขุนเทียน ขอให้ท่านตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการพัฒนาและ การใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียนต่อไป

แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นการสำรวจและสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในหน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. ท่านอยู่ในชุมชนเขตบางขุนเทียน	() 1. น้อยกว่า 5 ปี	() 2. 5 - 10 ปี	() 3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
2. ปัจจุบันท่านอายุ....	() 1. ต่ำกว่า 18 ปี	() 2. 18 - 25 ปี	() 3. มากกว่า 25 ปีขึ้นไป
เพศ....	() 1. ชาย	() 2. หญิง	
การศึกษา...	() 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	() 2. ปริญญาตรี	() 3. สูงกว่าปริญญาตรี

3. ปัจจุบันท่านเป็น.... (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1 นักเรียน / นักศึกษา

() 1.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน

() 1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

() 2 ครู

() 1.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน

() 1.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน

() 3 ประชาชนทั่วไป

() 3.1 อาชีพเกษตรกรรม/ประมง

() 3.2 อาชีพธุรกิจอุตสาหกรรม

() 3.3 อาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

() 3.4 อาชีพรับจ้าง

() 3.5 อื่นๆ

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน หมายถึง แหล่งสถานที่ ซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม หรือบ่อเกิดของความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งบุคคลอาจศึกษาได้ตามความสนใจและความต้องการ โดยเป็นแหล่งที่อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

เกณฑ์การพิจารณาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน คือ

* เป็นแหล่ง สถานที่ ที่รู้จักโดยทั่วไปของชุมชน หรือมีชาวชุมชนในการสำรวจครั้งนี้ตั้งแต่ร้อยละ 10 ขึ้น ไปรู้จักยอมรับแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

* เป็นแหล่ง สถานที่ ที่มีการจัดตั้งขึ้นเป็นแหล่งการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ ตามความคิดเห็นและตามความเป็นจริง โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง

1. รายชื่อสถานที่ต่อไปนี้อยู่ในชุมชนเขตบางขุนเทียน และมีลักษณะเข้าข่ายเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนตามคำจำกัดความข้างต้น ขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบคำถามตามความคิดเห็นและตามความเป็นจริง โดยเขียน / ลงในช่องว่าง (กรณีท่านรู้สึก “ไม่แน่ใจ” ไม่ต้องเขียน / ลงในหัวข้อนั้นๆ)

ลำดับรายชื่อแหล่งเรียนรู้	รู้ จัก (ยอมรับ)	ไม่ รู้ จัก	ความสำคัญ/คุณค่าต่อท่าน				ความสำคัญ/คุณค่าต่อชุมชน				สภาพแหล่งเรียนรู้				ความถี่ที่ท่านไปใช้ประโยชน์			หมายเหตุ
			สูง (1)	ปานกลาง (2)	ต่ำ (3)	ไม่มี (4)	สูง (1)	ปานกลาง (2)	ต่ำ (3)	ไม่มี (4)	ดี (1)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (3)	ไม่ทราบ (4)	เป็นประจำ (1)	บางครั้ง (2)	ไม่เคยใช้ (3)	
1. ป่าชายเลน.....																		
2. คลองสนามชัย/ พระตำหนักพระเจ้าเสือ.....																		
3. วัดหัวกระบือ.....																		
4. วัดบางกระดี่/ พิพิธภัณฑสถานบ้านมอญ.....																		
5. วัดกำแพง.....																		
6. วัดปทีปผลิผล.....																		
7. พระตำหนัก เรือพระร่วง 19.....																		

ลำดับรายชื่อแหล่งเรียนรู้	จัด จิก (ยอมรับ)	ไม่ จัด จิก	ความสำคัญ/ คุณค่าต่อท่าน				ความสำคัญ/ คุณค่าต่อชุมชน				สภาพแหล่งเรียนรู้			ความถี่ที่ท่านไปใช้ประโยชน์			หมายเหตุ	
			สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ไม่ทราบ	เป็นประจำ	บางครั้ง		ไม่เคยใช้
			(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)		(3)
8. ศูนย์ธรรมชาติศึกษา ป่าชายเลนโรงเรียนวัด แสมดำ.....																		
9. ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญา ชาวบางมด(สวนส้มบางมด).....																		
10. สวนอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี(มจร.).....																		
ต่อไปนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (ศกร.) ต่างๆ ของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียน ที่อยู่ในเขตบางขุนเทียน (ข้อ11-20)																		
11. ศกร. โรงเรียนวัดท่าข้าม.....																		
12.ศกร. บริษัททองสถิติย์.....																		
13. ศกร. โรงเรียนวัดกก.....																		
14. ศกร. วิทยาลัยพัฒนภคคี.....																		
15. ศกร. พิพิธพัฒน์ ไสภณ.....																		
16. ศกร. ชายทะเล.....																		

ลำดับรายชื่อแหล่งเรียนรู้	รู้จัก	ไม่รู้จัก	ความสำคัญ/ คุณค่าต่อท่าน				ความสำคัญ/ คุณค่าต่อชุมชน				สภาพแหล่งเรียนรู้				ความถี่ที่ท่านไปใช้ประโยชน์			หมายเหตุ
			สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ไม่ทราบ	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคยใช้	
(ยอมรับ)	จัก	จัก	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	
17. ศกร. บริษัท บิ๊กสตาร์																		
18. ศกร. วัดพรหมรังษี																		
19. ศกร. ราษฎร์บางกระดี่																		
20. ศกร. ชุมชนเพชรทองคำ																		
21. ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน																		
22. โครงการแก้มลิงเขตบางขุนเทียน																		

2. นอกเหนือจากรายชื่อตามข้อ 1. แล้ว ยังมีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียนอะไรอีก และมีความสำคัญ/มีคุณค่ามากน้อยเพียงไร

ลำดับรายชื่อแหล่งเรียนรู้ (เสนอเพิ่มเติม)	ความสำคัญ/ คุณค่าต่อท่าน				ความสำคัญ/ คุณค่าต่อชุมชน				สภาพแหล่งการเรียนรู้				ความถี่ที่ท่านไปใช้ประโยชน์			หมายเหตุ (ลักษณะ วัตถุประสงค์ประโยชน์ คุณค่า ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ)		
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ไม่มี	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ไม่ทราบ	เป็นประจำ	บางครั้ง	ไม่เคยใช้			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)			
23.																		
24.																		

3. ลักษณะ วิธีการใช้ประโยชน์ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเขตบางขุนเทียน ดังกล่าวนี้ ตามความคิดเห็นของท่าน คือ

(กรณีท่าน ไม่รู้จัก แหล่งใด ไม่จำเป็นต้องตอบคำถามในข้อนั้น)

ลักษณะ /วิธีการใช้ประโยชน์ รายชื่อ แหล่งการเรียนรู้ฯ (เลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา (1)	ใช้เป็น แหล่งฝึกงาน (2)	ใช้เป็น แหล่งศึกษาค้นคว้า (3)	เยี่ยมชม ฟังคำบรรยาย (4)	ใช้เป็น แหล่งทำมาหากิน (5)	ใช้ในพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม (6)	หมายเหตุ (อื่นๆ เช่น...) (7)
(1) ป่าชายเลน							
(2) คลองสนามชัย/ตำหนักพระเจ้าเสือ							
(3) วัดหัวกระบือ							
(4) วัดบางกระดี/พิพิธภัณฑมอญ							
(5) วัดกำแพง							
(6) วัดปที่ปปลีผล							
(7) พระตำหนักพลเรือพระร่วง 19							
(8) ศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลนโรงเรียนวัดสามด้า							
(9) ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญาชาวบางมด							
(10) สวนอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี							

รายชื่อ แหล่งการเรียนรู้ (เลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	ลักษณะ/วิธีการใช้ประโยชน์ (เลือกตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	ท้องที่ ทัศนศึกษา (1)	ใช้เป็น แหล่งฝึกงาน (2)	ใช้เป็น แหล่งศึกษาค้นคว้า (3)	เยี่ยมชม ฟังคำบรรยาย (4)	ใช้เป็น แหล่งทำมาหากิน (5)	ใช้ในพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม (6)	หมายเหตุ (อื่นๆ เช่น...) (7)
ต่อไปนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (ศกร.) ต่างๆ		ของศูนย์บริการ	ศึกษานอก	โรงเรียน	ซึ่งอยู่ในเขตบางขุนเทียน	(11-20)		
(11) ศกร. โรงเรียนวัดท่าข้าม.....								
(12) ศกร. บริษัททองสถิตย์.....								
(13) ศกร. โรงเรียนวัดกก.....								
(14) ศกร. วิทยาลัยพัฒนิกิตติ.....								
(15) ศกร. พิพิธพัฒนโสภณ.....								
(16) ศกร. ชายทะเล.....								
(17) ศกร. บริษัทบีกสตาร์.....								
(18) ศกร. วัดพรหมรังษี.....								
(19) ศกร. รามัญบางกระบือ.....								
(20) ศกร. ชุมชนเพชรทองคำ.....								
(21) ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน.....								
(22) โครงการแก้มลิงเขตบางขุนเทียน.....								

4. ประโยชน์คุณค่า หรือความรู้ที่ได้รับ หรือคาดว่าจะได้รับจากการใช้ประโยชน์ในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนตามความคิดเห็นของท่าน คือ.... (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
(กรณีท่าน รู้สึก “ไม่แน่ใจ” หรือท่าน ไม่รู้จัก แหล่งใด ไม่จำเป็นต้องตอบคำถามในข้อนั้น)

รายชื่อแหล่งเรียนรู้	การเห็นประโยชน์		ประโยชน์ที่เห็น														
	เห็น	ไม่เห็น	รายได้ ทักษะ อาชีพ (1)	สุขภาพ กาย (2)	คุณค่า ทาง จิตใจ (3)	คุณค่า ด้าน สังคม (4)	ธุรกิจ อุตสาหกรรม (5)	เกษตร กรรม ประมง (6)	ศาสนา (7)	ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี (8)	ประวัติ ศาสตร์ (9)	ภูมิ ศาสตร์ (10)	วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ (11)	สำนัก อนุรักษ์ ในชุมชน (12)	สามัคคี มีส่วนร่วม ในชุมชน (13)	เกิด เครือข่าย ชุมชน (14)	อื่นๆ เช่น... (15)
(1) ป่าชายเลน																	
(2) คลองสนามชัย/ตำหนักพระเจ้าเสือ																	
(3) วัดหัวกระบือ																	
(4) วัดบางกระดี่/พิพิธภัณฑน์มอญ																	
(5) วัดกำแพง																	
(6) วัดปทีปผล																	
(7) พระตำหนักพลเรือพระร่วง 19																	
(8) ศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน โรงเรียนวัดเสม็ดคำ.....																	
(9) ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญา ชาวบางมด.....																	

รายชื่อแหล่งเรียนรู้	การเห็นประโยชน์		ประโยชน์ที่เห็น														
	เห็น	ไม่เห็น	รายได้ ทักษะ อาชีพ (1)	สุขภาพ กาย จิตใจ (2)	คุณค่า ทาง จิตใจ (3)	คุณค่า ด้าน สังคม (4)	ธุรกิจ อุตสาหกรรม (5)	เกษตร กรรม ประมง (6)	ศาสนา (7)	ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี (8)	ประวัติ ศาสตร์ (9)	ภูมิ ศาสตร์ (10)	วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ (11)	สำนัก อนุ- รักษ์ฯ (12)	สามัคคี มีส่วนร่วม ในชุมชน (13)	เกิด เครือข่าย ชุมชน (14)	อื่นๆ เช่น... (15)
(10) สวนอุตสาหกรรม มจร.....																	
ต่อไปนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (ศกร.) ต่างๆ ของศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตบางขุนเทียน (11-20)																	
(11) ศกร. โรงเรียนวัดท่าข้าม.....																	
(12) ศกร. บริษัททองสถิตย์.....																	
(13) ศกร. โรงเรียนวัดกก.....																	
(14) ศกร. วิทยาลัยพัฒนกิตติ.....																	
(15) ศกร. พิพัฒนา โสภณ.....																	
(16) ศกร. ชายทะเล.....																	
(17) ศกร. บริษัทบีกสตาร์.....																	
(18) ศกร. วัดพรหมรังษี.....																	
(19) ศกร. รมัญบางกระดี่.....																	
(20) ศกร. ชุมชนเพชรทองคำ.....																	
(21) ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน.....																	
(22) โครงการแก้มลิงเขตบางขุนเทียน.....																	

5. จากรายชื่อแหล่งการเรียนรู้ 13 รายการ และแหล่งการเรียนรู้ตามที่ท่านได้เสนอเพิ่มเติมนั้น ขอให้ท่านเลือกแหล่งที่ท่านเห็นว่าควรนำมาพัฒนาเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนให้เต็มศักยภาพมากกว่าในปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างหน้าข้อความที่ท่านเลือก)

() 1 ป่าชายเลน	() 6 วัดปทีปพลีผล
() 2 คลองสนามชัย/ พระตำหนักพระเจ้าเสือ	() 7 พระตำหนักพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
() 3 วัดหัวกระบือ	() 8. ศูนย์ธรรมชาติศึกษาป่าชายเลน โรงเรียนวัดแสมดำ
() 4 วัดบางกระดี่/ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านมอญ	() 9. ศูนย์เรียนรู้และภูมิปัญญาชาวบางมด
() 5 วัดกัมแพง	() 10 สวนอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ต่อไปนี้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (ศกร.) ต่างๆ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งอยู่ในเขตบางขุนเทียน (ข้อ11-20)

() 11. ศกร. โรงเรียนวัดท่าข้าม	() 12. ศกร. บริษัททองสถิติย์	() 13. ศกร. โรงเรียนวัดกก	() 14. ศกร. วิบูลย์พัฒนาคิดดี	() 15. ศกร. พิพิธพัฒน์โสภณ
() 16. ศกร. ชายทะเล	() 17. ศกร. บริษัททึบัสตาร์	() 18. ศกร. วัดพรหมรังษี	() 19. ศกร. รามัญบางกระดี่	() 20. ศกร. ชุมชนเพชรทองคำ
() 21. ศูนย์เยาวชนบางขุนเทียน				
() 22. โครงการแก้มลิงเขตบางขุนเทียน				
() 23				
() 24.....				
() 25.....				

6. ข้อคิดเห็นทั่วไป เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน

6.1 ท่านเห็นว่าชุมชนควรจัดการทรัพยากรแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนอย่างไร

() 1 ชุมชนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานรัฐ และองค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในการจัด

() 2 ชุมชนท้องถิ่นจัดการแต่ฝ่ายเดียว

() 3. ชุมชนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงาน / บุคคลอื่นจัด ได้แก่.....

() 4 อื่นๆ ได้แก่.....

6.2 ท่านเห็นว่าประชาชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1 มีส่วนร่วมโดยตรง โดยอาจสลับเปลี่ยนกันเป็นเจ้าของที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน

() 2 มีส่วนร่วมโดยอ้อม โดยอาจรวมเสนอความคิดเห็นในการพัฒนาการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน การให้แรงงาน บริจาคทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ

() 3 ควรเป็นบริการของรัฐฯ

() 4 อื่นๆ ได้แก่.....

6.3 ท่านคิดว่าประชาชนควรมีส่วนในการควบคุมติดตามประเมินผลการดำเนินงานแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนระดับใด

() 1 มาก () 2 ปานกลาง () 3 น้อย () 4 ไม่จำเป็น

6.4 ท่านต้องการ หรือเห็นว่าควรใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้านใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1 ต้องการฝึกอาชีพ ด้าน.....

() 2 ต้องการความรู้พิเศษด้าน.....

() 3 เพื่อประกอบการเรียนการสอนด้าน.....

() 4 อื่น ๆ ได้แก่.....

6.5 ท่านเห็นว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน คืออะไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ขาดงบประมาณ () 2. ขาดวัสดุ อุปกรณ์ () 3. ขาดความร่วมมือจากชุมชน () 4. ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ เอกชน ฯลฯ
() 5. อื่นๆ ได้แก่.....

6.6 ท่านเห็นว่า ภาครัฐ และเอกชนควรให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการพัฒนาการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนในด้านใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. งบประมาณ () 2. วัสดุ อุปกรณ์ () 3. ผู้เชี่ยวชาญ () 4. อื่นๆ ได้แก่.....

6.7 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

..... *ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม*

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาพัฒนศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

29 เมษายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัย
เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย โดยวิธีเคลฟาย รอบที่ 1

อนุสนธิจากที่ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม
ปลายเปิด ในการวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้
ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน และได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีนั้น ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง บัดนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านโดยนำมา
สังเคราะห์ในภาพรวม แล้วจัดสร้างแบบสอบถามการวิจัยขึ้น ซึ่งการตอบแบบสอบถามในรอบนี้
สะดวกและใช้เวลาน้อยลง เพียงท่านทำเครื่องหมายบอกระดับความเห็นด้วยต่อข้อความต่างๆ ใน
แบบสอบถามตามที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และร่วมมือ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจาก
ท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำเสนอแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้
ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(น.ส.จุรีพร กาญจนการุณ)
นิสิตผู้วิจัย

แบบสอบถามการวิจัย
แนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์
แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน
โดยใช้วิธีเคฟาย รอบที่ 1

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นข้อความเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน ซึ่งประมวลมาจากข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และข้อเขียนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ฯลฯ

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แนวทางการใช้ประโยชน์ป่าชายเลนบางขุนเทียน ในอนาคต

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนบางขุนเทียน

โปรดพิจารณาและประเมินระดับความเห็นของท่านต่อข้อความต่างๆในแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ถ้าระดับคะแนนที่ให้มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 1 แนวทางการใช้ประโยชน์ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	ระดับความเห็นด้วย				
	5	4	3	2	1
1. ใช้เป็นแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ และเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ					
2. ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรณีวิทยา ชีววิทยา และเป็นแหล่งที่ใช้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ					
3. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรนิเวศ เป็น ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของกรุงเทพฯ					
4. ใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาพืชพันธุ์ไม้ป่าชายเลน					
5. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยพืชสมุนไพรป่าชายเลน และเป็นศูนย์ศึกษาสมุนไพรป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของกรุงเทพฯ					
6. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างๆ เพราะ เป็นแหล่งที่มีนกมาอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด					
7. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์และศึกษาชีวิตลิงแสมฝูงสุดท้ายที่เหลืออยู่					
8. ใช้เป็นแหล่งศึกษาและชมวิถีชีวิตของปลาโลมา ที่ว่ายน้ำ บริเวณปากอ่าว ป่าชายเลนบางขุนเทียน					
9. ใช้เป็นแหล่งอาหารเสริมสุขภาพ และพืชผักปลอดสารพิษของชาวบ้าน					
10. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนป่าชายเลน					

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาพัฒนศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

30 พฤษภาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัยรอบที่สอง

เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามในรอบแรก สำหรับในรอบที่สองนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลในรอบแรกทั้งหมด พร้อมคำตอบที่ท่านได้ให้ไว้ในรอบแรก จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อยืนยันคำตอบของท่าน หรือหากมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบก็กรุณาให้เหตุผลด้วย งานวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากท่าน ผู้วิจัยจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอความกรุณาตอบคำถามทุกข้อ พร้อมทั้งส่งคืนภายในวันที่ 9 มิถุนายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ. โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(น.ส.จุรีพร กาญจนการุณ)

นิสิตผู้วิจัย

แบบสอบถามการวิจัย
แนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์
แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน: ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน
โดยใช้วิธีเคสฟาย รอบที่ 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามเคสฟาย รอบสองนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาทบทวนความคิดเห็นที่ได้ตอบไปแล้วในรอบแรก ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และได้แสดงผลการประมวลความคิดเห็นจากแบบสอบถามเคสฟาย รอบแรก ไว้ในแบบสอบถามฉบับนี้ ดังนี้

* คือ คะแนนคำตอบที่ท่านให้ไว้ในรอบแรก

M คือ ค่ามัธยฐาน (edian) หมายถึง คะแนนที่มีตำแหน่งอยู่ระหว่างกลางของคำตอบของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

↔ คือ ค่าของพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) หมายถึงขอบเขตของค่าความเห็นที่สอดคล้องของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

การตอบแบบสอบถามในรอบนี้ท่านอาจยืนยันคำตอบเดิมก็ได้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนเดิม ซึ่งมีเครื่องหมาย * (กรณีข้อความใดไม่มีเครื่องหมาย * แสดงว่าท่านไม่ได้ตอบหรือไม่มีความคิดเห็นในข้อนั้นในรอบแรก อย่างไรก็ตาม ท่านสามารถแสดงความคิดเห็นของท่านในรอบนี้ได้) หรือหากท่านเปลี่ยนคำตอบใหม่ ก็โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนใหม่ที่ท่านต้องการจะเปลี่ยน พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ (ถ้ามี) หรือหากคำตอบท่านในรอบนี้ข้อใดอยู่นอกขอบเขตค่าความเห็นสอดคล้องของกลุ่ม (↔) ก่อนข้างมาก ก็ขอโปรดให้ความเห็นสั้นๆ ด้วย (ถ้ามี)

สำหรับการประเมินระดับความเห็นของท่านต่อข้อความต่างๆในแบบสอบถามในช่องคะแนน ถ้าดับคะแนนที่ให้มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	<u>เห็นด้วยมากที่สุด</u>
4	หมายถึง	<u>เห็นด้วยมาก</u>
3	หมายถึง	<u>เห็นด้วยปานกลาง</u>
2	หมายถึง	<u>เห็นด้วยน้อย</u>
1	หมายถึง	<u>เห็นด้วยน้อยที่สุด</u>

ตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 แนวทางการใช้ประโยชน์ ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
1. ใช้เป็นแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ และเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ	✓	(M=4) ↔ *				สถานการณ์ปัจจุบัน ชายฝั่งบางขุนเทียน มีปัญหาถูกกัดเซาะมากยิ่งขึ้น

จากตัวอย่างข้างบน ผลประมวลในรอบแรก แสดงค่าคะแนนมัธยฐาน (M=4) และค่า พิสัยระหว่างควอไทล์ ที่ 1 และ 3 (\leftrightarrow) ในช่องระหว่างค่าคะแนน 3.0-4.0 ผลการเปรียบเทียบคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตอบในรอบแรก แสดงด้วยเครื่องหมาย * นั่นคือ ท่านตอบระดับความคิดเห็นในช่องคะแนน 4 ในรอบแรก และในการพิจารณาให้ความคิดเห็นรอบสองนี้ ผู้ตอบต้องการ “เปลี่ยนแปลง” คำตอบจากระดับ 4 เป็นระดับ 5 เพื่อแสดงความเห็นด้วยมากที่สุด ท่านจึงได้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนน 5 และได้แสดงเหตุผลสำคัญในช่อง “ความคิดเห็น/เหตุผลประกอบ” ด้วย

ดังนั้น ในการตอบแบบสอบถามเคลฟาย รอบ 2 นี้ ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ อีกครั้งเป็นการยืนยัน หรือเปลี่ยนแปลงคำตอบเดิมในช่องตัวเลือก รวมทั้งให้ความคิดเห็น หรือ ให้เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)

ส่วนที่ 1 แนวทางการใช้ประโยชน์ ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
1. ใช้เป็นแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ และเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ						
2. ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรณีวิทยา ชีววิทยา และ เป็นแหล่งที่ใช้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ						
3. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรนิเวศ เป็น ศูนย์ศึกษา ระบบนิเวศป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของ กรุงเทพฯ						
4. ใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษา พืชพันธุ์ไม้ป่าชายเลน						
5. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยพืช สมุนไพรป่าชายเลน เป็นศูนย์ศึกษาสมุนไพร ป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของกรุงเทพฯ						
6. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างๆ เพราะ เป็นแหล่งที่มีนกมาอาศัยอยู่มากมาย หลายชนิด						

ส่วนที่ 1 (ต่อ) แนวทางการใช้ประโยชน์ ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
7. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์และศึกษาชีวิตลิงแสม ฝูงสุดท้ายที่เหลืออยู่						
8. ใช้เป็นแหล่งศึกษาและชมวิถีชีวิตของ ปลาโลมา ที่ว่ายน้ำ บริเวณปากอ่าว ป่าชายเลนบางขุนเทียน						
9. ใช้เป็นแหล่งอาหารเสริมสุขภาพ และพืชผัก ปลอดสารพิษของชาวบ้าน						
10. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน ป่าชายเลน						
11. ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อประกอบอาชีพ						
12. ใช้ เป็นแหล่งประกอบการทางเศรษฐกิจของ ชุมชน เช่น การประมงน้ำกร่อย เพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์แปรรูปพืช สัตว์ จากป่า ชายเลนด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน การให้บริการ ท่องเที่ยวป่าชายเลน เช่น ทางเรือ						
13. ใช้เป็นแหล่งศึกษาการทำประมง ตาม ธรรมชาติ โดยใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม						

ส่วนที่ 1 (ต่อ) แนวทางการใช้ประโยชน์ ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
14. ใช้เป็นแหล่งฟอกอากาศบริสุทธิ์ ที่สำคัญ ของ กรุงเทพฯ						
15. ใช้เป็นแหล่งฝึกอาชีพของชุมชน เช่น เย็บจาก ทำปลาแดดเดียว ขนมาจาก ฯลฯ และ ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อของเขตฯ						
16. ใช้ เป็นแหล่งศึกษาอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ และวรรณคดี เช่น ตำนานพันท้ายนรสิงห์ ฯลฯ และมีวิถีสำคัญๆ เคยเดินทางผ่าน ได้แต่งโคลงกลอนไว้ เช่น สุนทรภู่ เป็นต้น						
17. ใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แหล่ง ท่องเที่ยวทัศนศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อน หย่อนใจ						
18. ใช้ เป็นแหล่งนันทนาการ เช่น การจัดเข้าค่าย การจัดกิจกรรมคุณก ถึงแสม ปลาตีน ปูทะเล ปูเปรี๊ยะ ฯลฯ						
19. ใช้เป็น ศูนย์พบปะพูดคุย เป็นที่พักผ่อน วางแผนเพื่อพัฒนาชุมชนของชาวบ้าน						

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
1. เน้นแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟู เป็นแนวทางหลักในการพัฒนา						
2. ผสมผสานแนวคิดความต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้อยู่ได้ พร้อมกับภาวะความต้องการความเจริญ ความทันสมัยของชาวชุมชน						
3. ใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาป่าชายเลน ให้มีคุณค่าต่อเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา อาศัยความร่วมมือกันทุกฝ่าย การแก้ปัญหาจากหลาย ๆ หน่วยงาน การทำให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดูแลและรักษาป่า วางแนวทางการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ การดำเนินงานจะต้องเอื้อประโยชน์ให้เกิดกับทุกฝ่าย.						
4. จัดพื้นที่ทำกิน ให้ประชาชนเป็นหลักแหล่ง โดยกำหนดพื้นที่เขตการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง ดังนี้คือ เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เขตฟื้นฟูป่าชายเลนที่มีสภาพเสื่อมโทรม และเขตป่าชายเลนที่ยังคงสภาพป่าฯ ซึ่งต้องวางแผนอนุรักษ์ เพื่อสงวนรักษาระบบนิเวศ และเป็นพื้นที่กันชนระหว่างทะเลกับเขตฟื้นฟูป่า						
5. การแก้ไขปัญหาชายฝั่งพังทลาย เนื่องจากคลื่นลมทะเล ควรดำเนินการ ดังนี้						
5.1 ระดมพลังชุมชน ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ป้องกันการกัดเซาะฯ.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
5.2 เขตฯ กทม. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อชะลอ ป้องกันการกัดเซาะฯทุก ๆปี.....						
5.3 ชุมชนควรนำเสนอประเด็นนี้เป็นปัญหาเร่ง ด่วนให้รัฐฯ พิจารณาหาวิธีการที่เป็นรูปธรรม ในการแก้ไข.....						
5.4 สถาบันการศึกษาควรเข้าร่วมกับชุมชน ศึกษาวิจัย แสวงหาแนวทางเทคโนโลยี วิธีการ ที่เหมาะสม เป็นรูปธรรมที่จะแก้ไขให้ได้ ตรงประเด็น.....						
5.5. มาตรการที่รัฐและชุมชนควรนำมาพิจารณา เพื่อการแก้ไข เช่น การสร้างเขื่อน การหาที่กั้น ชะลอแรงคลื่นลมทะเลปะทะชายฝั่ง และ การกู้พื้นที่ป่าชายเลนสาธารณะที่จมน้ำหายไป.....						
6. การพัฒนาส่งเสริม...แนวทางการสร้างเขื่อน ควรปฏิบัติดังนี้						
6.1 กทม. ควรประสานกับจังหวัดใกล้เคียงที่มี ชายฝั่งติดต่อกันเพื่อสร้างเขื่อนตลอดแนวชายฝั่ง เป็นแนวต่อเนื่อง						
6.2 เขตฯ กทม. ควรศึกษาดูงานสร้างเขื่อนที่อยู่ ในสภาพพื้นที่ที่คล้ายกันจากแหล่งต่างๆ ทั้งใน และนอกประเทศ ก่อนดำเนินการ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
6.3 เขตฯ กทม. ควรศึกษาทดลองเรื่องการนำ ขยะสิ่งก่อสร้างที่ผ่านการ คัดแยก บำบัดอย่างดี มาอัดทำเป็นเชื้อเพลิง เพื่อลดงบฯ						
6.4 การสร้างเขื่อนอาจมีผลกระทบต่อเกษตรกร ที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบธรรมชาติ ทำให้ต้อง ปรับเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงแบบพัฒนา เพราะไม่ สามารถที่จะเปิดรับเชื้อกุ้ง ฯลฯ จากน้ำทะเลได้ ดีดั้งเดิม ดังนั้นรัฐฯควรต้องให้ความช่วยเหลือ ทั้งด้านวิชาการและด้านอื่นๆ ด้วย.....						
7. การพัฒนาส่งเสริมแนวทางหาที่กันชะลอแรงคลื่นลมทะเลปะทะชายฝั่ง ควรปฏิบัติดังนี้						
7.1 เขตฯ กทม. ควรทิ้งหิน เพื่อเป็นที่กัน และ ทำต่อเนื่อง.....						
7.2 รัฐฯและชุมชน ควรป้องกันการกัดเซาะ ชายฝั่ง โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน และใช้วัสดุ ทิ้งแล้วมาสร้างเป็นที่กันชะลอแรงคลื่นลม						
7.3 รัฐ และชุมชนควรปลูกป่า เพื่อแก้ปัญหา ระยะยาว โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชั้นใน เพื่อให้ พืชป่าชายเลนมีโอกาสดิบโตหยั่งรากได้ทันกับ การถูกกัดเซาะจากพื้นที่ชั้นนอก.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
8. การพัฒนาส่งเสริม แนวทางการกู้พื้นที่ที่จมหายกลับคืนโดยการถมทะเล ควรปฏิบัติดังนี้ 8.1 รัฐฯ และชุมชน ควรศึกษาวิจัยถึงผล ความคุ้มค่าความเป็นไปได้ฯ ก่อนลงมือปฏิบัติจริง..... 8.2 รัฐฯควรลงทุน จากเงินงบประมาณแผ่นดิน หรือ ควรร่วมกับเอกชนลงทุน ดำเนินธุรกิจเชิงอนุรักษ์ เช่น ทำที่พักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เล่นกีฬาทางน้ำ เป็นต้น.....						
9. การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน ที่ชาวบ้านมีเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ควรใช้แนวทางที่แตกต่างกับพื้นที่ที่เป็นของรัฐ						
10. ภาครัฐ ควรมีนโยบายในเชิงรุกอย่างต่อเนื่องที่จะเข้าไปกระตุ้นให้ชาวบ้านอยากจะรักษาป่าชายเลนที่เหลืออยู่						
11. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ของชาวบ้านนั้น ควรเป็นการส่งเสริมให้ร่วมกันปลูกป่า ฟื้นไม้เศรษฐกิจ หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์						
12 การสร้างความร่วมมือโดยส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกป่าเพิ่มในพื้นที่ตนเองนั้น จะเป็นไปได้สูง หากสามารถทำให้ชาวบ้านเห็นได้ว่าการปลูกป่าเพิ่มจะให้ผลทางเศรษฐกิจ ปรากฏได้ชัดเจนในระยะสั้นๆ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
13 เมื่อชาวบ้านเริ่มมีการปลูกป่าเพิ่ม เขตฯควร ร่วมมือกับกรมประมงฯ จัดให้มีการปล่อยพันธุ์ ลูกกุ้งลูกปลาเพื่อสร้างพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ เป็น แหล่งอาหารกระตุ้นให้กับปลาใหญ่ว่ายเข้ามา						
14. แนวการพัฒนาอาจจัดเป็นแบบสัดส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวฯลฯ อีกส่วนหนึ่งจัดเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ กันคว้าเชิงนิเวศ ธรณีวิทยา ชีววิทยา ฯลฯ และ สภาพความเป็นอยู่วิถีชีวิตชาวบ้าน						
15. การอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าชายเลนบางขุนเทียน 15.1 ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาฯลฯ ควร มาช่วยสนับสนุนการอนุรักษ์ป่าอย่างต่อเนื่อง อย่าปล่อยให้ป็นภาระของชาวบ้านฝ่ายเดียว.....	รัฐควรร่วมมือกับชุมชน ดำเนินการดังนี้					
15.2 หน่วยงานรัฐควรดูแลใกล้ชิด มีมาตรการ เด่นชัดในการอนุรักษ์ฯ มีการกำหนดพื้นที่ อนุรักษ์ มีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบโดยตรง มีเจ้าหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับ มีการควบคุมฯลฯ						
15.3 ควรจัดหางบประมาณฟื้นฟูป่าชายเลน อย่างต่อเนื่องทั้งในภาครัฐ เอกชน และกลุ่ม อนุรักษ์ฯ.....						
15.4 ควรมีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนในระยะยาว						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
15.5 ควรส่งเสริมนักเรียนในเขตฯ ทุกโรงเรียน ให้มีโอกาสปลูกป่าชายเลน.....						
15.6 ควรอนุรักษ์ฯ โดยการสำรวจ และปลูกป่า ทดแทนบริเวณป่าที่เสื่อมโทรม อาจเวนคืน พื้นที่ป่าที่เสื่อมโทรม และถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ให้หน่วยงานต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่า โดยภาครัฐ เอกชน ชุมชน และคนในชุมชน						
15.7 ควรจัดทำโครงการปลูกป่าฯ บนพื้นที่ สาธารณะของรัฐ ฯ ชุมชน ส่วนพื้นที่เอกชนนั้น ควรรณรงค์ให้ชาวบ้านร่วมกันปลูกป่า.....						
15.8 กทม.ควรร่วมมือกับ จังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมี พื้นที่ติดทะเลเพื่อพัฒนาปลูกต้นไม้ต่างๆ.....						
15.9 ควรนำเทคโนโลยีการปลูกป่าเข้าไปเสริม โดยปลูกแบบธรรมชาติ แบบผสมผสาน และ ต้องมีการศึกษาสภาพเป็นจริงของพื้นที่ก่อนทำ การปลูก เพื่อไม่เกิดการสูญเปล่า						
15.10 ควรปลูกต้นไม้ที่ ราก ผลฯลฯ สามารถ เป็นอาหารสัตว์ป่าชายเลนได้ด้วย ซึ่งจะเป็น การช่วยอนุรักษ์สัตว์ โดยไม่ต้องนำอาหารไป เลี้ยงเหมือนเป็นสัตว์เลี้ยงตามบ้าน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางชุมชนที่ยืน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
15.11 ควรเลือกปลูกต้นไม้ ที่มีรากสามารถยึดเหนี่ยวดิน ได้ดีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณป่าชายเลนริมอ่าวเพื่อช่วยป้องกันการกัดเซาะดิน						
15.12 ควรดูแลจัดการปัญหา มลภาวะน้ำทิ้ง ขยะ ฯลฯ ให้เป็นระบบ ขอความร่วมมือร้านอาหาร สถานประกอบการ ฯลฯ ให้ไม่ปล่อยน้ำเสียสู่สภาพแวดล้อม ควบคุมจัดทำระบบบำบัดน้ำทิ้ง โรงงานต่าง ๆ ในเขตฯ และละแวกใกล้เคียง ...						
15.13 ควรลอกเลนตามเส้นทางคลองต่างๆ เพื่อให้ น้ำใส สัตว์น้ำได้อาศัยดั้งเดิม น้ำสามารถไหลผ่านขึ้นลงตามธรรมชาติ.....						
15.14 ควรร่วมมือกันจำกัดปริมาณร้านอาหาร โชนบริเวณที่ตั้งไม่ควรให้ขยายเข้าไปถึงด้านในแถบปลายชายทะเลฯ ซึ่งเป็นแหล่งที่มีพืชป่าชายเลนค่อนข้างสมบูรณ์						
15.15 รัฐฯควรช่วยเหลือปรับปรุงระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อลดน้ำเสีย น้ำทิ้ง การปนเปื้อนในสภาพแวดล้อม การทำลายระบบนิเวศชายฝั่ง						
15.16 ควรสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ ความเข้าใจ พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม การจัดเก็บ คัดแยกขยะ สร้างวินัยคนในชุมชนให้มีระเบียบในเรื่องการทิ้งขยะไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
15.17 ควรสร้างองค์ความรู้พื้นฐาน ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญของป่าชายเลน และผลเสียของการใช้ประโยชน์ป่า โดยปราศจากการอนุรักษ์ กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย.....						
15.18 ควรจัดโครงการปลูกฝัง กระตุ้นจิตสำนึกอนุรักษ์ป่าชายเลน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มชุมชน กลุ่มเด็ก เยาวชนในพื้นที่.....						
15.19 ควรใช้โรงเรียน และวัด ซึ่งอยู่ในชุมชน เป็นแหล่งปลูกฝังจิตสำนึกของนักเรียน เยาวชนในพื้นที่ เป็นที่ปลูกฝังให้คนรักป่า รักชุมชน เป็นแหล่งหาความรู้ได้.....						
15.20 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ป่าชายเลนเพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน โดยนำโรงเรียนที่มีพื้นที่ป่าชายเลน เป็นจุดยุทธศาสตร์ในการอนุรักษ์ เข้าร่วมโครงการ แต่ละพื้นที่ควรมีการร่วมมือร่วมใจของ บ้าน-วัด-โรงเรียน.....						
15.21 ควรจัดโครงการนำเที่ยวทะเล ป่าชายเลนบางขุนเทียน.....						
15.22 ควรมอบรางวัลแก่ นักอนุรักษ์ป่าชายเลนดีเด่นในชุมชน ทั้งประเภทนักเรียน/ นักศึกษา/ ครู/อาจารย์/ประชาชน						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
15.23 ควรจัดตั้งองค์กร หน่วยงานพิเศษขึ้นมา เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา อย่างต่อเนื่อง						
15.24 ควรสนับสนุนการจัดตั้งชมรมคนรักป่า ชายเลน ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความรักท้องถิ่น หวงแหนป่า เพื่อไม่ให้มีการแผ้วถาง ตัดไม้ ทำลายป่า หรือทำให้ป่าเสื่อมโทรมเร็วขึ้น						
15.25 ควรจัดตั้งศูนย์วิจัยเพื่อการเรียนรู้ป่าชายเลน ของกรุงเทพฯ โดยระดมสรรพกำลัง จากนักวิชาการ นักพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญป่าชายเลน ลงภาค สนาม สร้างเครือข่ายพัฒนาป่าชายเลน รอบๆ อ่าวไทย โดยมีกรุงเทพฯ เป็นเป้าหมายหลัก.....						
15.26 ชุมชนควรประสานความร่วมมือกับองค์กร ต่างๆ ภาครัฐ เอกชน ภายใน ภายนอกประเทศ จัดตั้งศูนย์เครือข่ายป่าชายเลน เพื่อการอนุรักษ์						
15.27 ชุมชนควรประเมิน ติดตามการดำเนินงาน ของชมรม /เครือข่าย เพื่อปรับปรุง กำหนดแนว ทาง เป้าหมาย วิธีการ และวางแผนงานในการ ดำเนินงานเพื่อพัฒนาป่าชายเลนให้ชัดเจน						
15.28 ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชนควรให้การ สนับสนุน และส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนา ป่าชายเลน กองทุนสนับสนุนเครือข่าย ฯลฯ.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
15.29 สำนักงานเขตบางขุนเทียน กทม. ชุมชน ควรเร่งรัดเผยแพร่เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เรื่อง ป่าชายเลน ทะเลบางขุนเทียน ผ่านสื่อต่างๆ ให้ ต่อเนื่องทั่วถึง เพื่อกระตุ้นส่วนรวมให้เห็น ความสำคัญ สนับสนุนร่วมมือในการพัฒนา.....						
15.30 ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี บางขุนเทียน ร่วมมือกับชุมชน เป็นศูนย์ เป็นแหล่งจัดนิทรรศการ แหล่งศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับป่าชายเลนเพื่อการอนุรักษ์						
15.31 ควรสนับสนุนการใช้กฎหมายบังคับ มาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การ ปลูกสร้างอาคารให้อยู่ภายใต้ขีดความสามารถ ในการรองรับทางธรรมชาติ การให้พื้นที่ป่า บางขุนเทียนเป็นพื้นที่สีเขียว ไม่ควรให้สร้าง สิ่งปลูกสร้างเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่ อาจพัฒนา เป็นเชิงพาณิชย์ที่เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้						
15.32 ควรจำกัดการขยายตัวด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสภาพความ เป็นเมืองให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เพื่อการ อนุรักษ์ป่า.....						
15.33 ควรส่งเสริมให้นักการเมืองท้องถิ่นหยิบ ยกนโยบายด้านการอนุรักษ์พัฒนาป่าชายเลน เป็นประเด็นในการพัฒนาชุมชน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
16. การปลูกป่าชายเลน ไม่ควรปลูกเพื่อทิ้งไว้เฉยๆ ควรมีการเก็บไว้ใช้ประโยชน์มากที่สุด คุ่มค่า ให้เต็มศักยภาพ อย่างยั่งยืน						
17. ควรพัฒนาทำเป็นส่วนป่า ดำเนินการปลูกไม้ชายเลนต่างๆ โดยหน่วยงานของกรุงเทพฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วให้ชุมชนมีส่วนร่วมดูแลบำรุงรักษา โดยรัฐฯ อาจลงทุนซื้อ หรือเวนคืน หรือกู้พื้นที่ป่าสาธารณะ ที่จมน้ำหายไปเพื่อจัดทำเป็นโครงการต้นแบบ						
18. แนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งเพื่อใช้ประโยชน์ด้านนิเวศวิทยา ดำเนินการดังนี้						
18.1 ควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งที่ใช้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมงานวิจัยทางนิเวศวิทยาเกี่ยวกับป่าชายเลนบางขุนเทียน						
18.2 นำจุดเด่น ที่ป่าบางขุนเทียนบริเวณชายฝั่งปากอ่าว เป็นแหล่งที่ ผุงปลาโลมา มักว่ายน้ำมาเป็นแหล่งชักจูงให้ผู้คนเข้าชม ศึกษาป่าชายเลน						
18.3 จัดตั้งศูนย์ศึกษาระบบนิเวศวิทยาของชุมชน หรือพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนให้เป็นศูนย์ธรรมชาติศึกษา						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
19.การจัดตั้งศูนย์ศึกษาระบบนิเวศวิทยาชุมชน การ ดังนี้ 19.1 ควรเลือกพื้นที่ป่าสาธารณะที่เป็นของรัฐ วัด โรงเรียน หรือขอความร่วมมือให้เอกชน บริจาคพื้นที่ป่าฯ ให้เป็นสาธารณะฯ เพื่อการศึกษา 19.2 ต้องอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านระบบนิเวศป่าชายเลนเป็น บุคคลสำคัญในการดำเนินการ ให้ความร่วมมือ	ศูนย์ช	รรมชาติศึกษา	า	รัฐฯ	ชุมชนควรร่วมดำเนิน	
20. แนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างๆ ควรดำเนินการดังนี้ 20.1 จัดทำโครงการดูนก โดยให้ศูนย์บริการการ ศึกษา นอกโรงเรียนบางขุนเทียน ร่วมกับชุมชน จัดตั้งชมรมอนุรักษ์ศึกษาพัฒนาป่าชายเลน รณรงค์ส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนจัดทำปาย รูปภาพ คำอธิบายติดตามต้นไม้ตามแนวทางเดิน 20.2 รัฐฯควรส่งเสริมให้โรงเรียนในเขตฯ ร่วม จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับโครงการอนุรักษ์ ศึกษา วงจรชีวิตของนกต่างๆ ในป่าบางขุนเทียน อาจร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่ ซึ่งได้ทำกิจกรรมนี้ อยู่แล้ว หรือร่วมมือกับศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียน บางขุนเทียนและชุมชน	ชีวิตของนกต่างๆ			ควรดำเนินการดังนี้		
21. รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันส่งเสริมการจัด สร้างห้องเรียนธรรมชาติป่าชายเลน โดยเฉพาะ โรงเรียนในเขตฯที่มีพื้นที่ล้อมรอบด้วยป่า						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
22. หากจัดสร้างห้องเรียนธรรมชาติป่าชายเลน 22.1 จัดตั้งเป็นศูนย์อนุรักษ์ ศึกษาธรรมชาติ กำหนดพื้นที่ใช้สอยให้ครบวงจร เริ่มจาก ร.ร.ที่มีความพร้อมแล้วขยายไปสู่ ร.ร. ที่มีป่าฯทุก ร.ร. ประสานให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกับ ร.ร. อื่นๆ 22.2 จัดหลักสูตรท้องถิ่น โดยร่วมกับชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เฉพาะกลุ่ม ร.ร. ที่มีพื้นที่ป่า ซึ่งนักเรียนในท้องถิ่นจะได้ความรู้นำไปใช้ ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวันได้	รัฐฯและชุมชน	ควร	ร่วมมือกัน			ดำเนินการดังนี้
23. แนวทางพัฒนาป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์ 23.1 รัฐฯควรสร้างเส้นทางคมนาคมที่สะดวก ให้เข้าถึงป่าฯได้โดยตรง 23.2 ร.ร.ควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ ลงพื้นที่ป่า ประสานกับ ร.ร. ที่มีห้องเรียน ธรรมชาติป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์เรียนรู้ร่วมกัน 23.3 ควรมีการทดลองนำพืชป่าชายเลนเข้ามา ปลูก และจัดนำผลิตผลต้นไม้ ดินฯลฯจากป่า ชายเลนมาจัดแสดงให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ 23.4 ควรจัดให้มี หลักสูตรร่วมของ ร.ร. ในเขตฯ จัดให้เป็นชั่วโมงพิเศษ ลงทำกิจกรรมศึกษาป่า	การ	การ	เรียนรู้	สำหรับ	ร.ร.	ในเขตที่อยู่นอกพื้นที่

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
23.5 ร.ร.ควรร่วมกับชาวบ้านที่มีพื้นที่ป่าฯ ที่ทำนาทุ่ง ฯลฯ ขอความร่วมมือเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ร่วมกันบนพื้นที่ป่าฯบางส่วน						
24. การนำนักเรียนเข้าเรียนรู้ทำกิจกรรมในป่าที่แม่จะมีสภาพเสื่อมโทรม ก็สามารถทำให้เขาเข้าใจถึงสาเหตุผลกระทบที่เกิดกับป่า กระตุ้นจิตสำนึก สร้างสรรค์ความนึกคิดเชิงอนุรักษ์ได้						
25. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ร.ร. กับชุมชน จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์ป่าชายเลนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน โดยประสานการใช้ประโยชน์ร่วมระหว่างชาวบ้านนักเรียนให้โรงเรียนและชุมชนมีโอกาส แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ใกล้ชิดกันมากขึ้น						
26. รัฐฯ และชุมชนควรส่งเสริม ร.ร.สถาบันการศึกษาทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้จากป่าร่วมกัน						
27. รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนให้ ร.ร.ในเขตฯ ใช้ป่าชายเลนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นการสร้างสรรค์เรียนรู้เชิงบูรณาการ						
28. รัฐฯ ชุมชน ควรจัดให้มีหน่วยงานมาศึกษาสร้างหลักสูตรองค์ความรู้ กำหนดประเด็นเนื้อหาสาระป่าชายเลนให้สอดคล้องต่อกลุ่มเป้าหมาย เช่น ระดับนักเรียนเยาวชน นักท่องเที่ยว ฯลฯ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
29. รัฐฯ และชุมชน ควรสนับสนุนการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์จากการศึกษาป่าชายเลน ให้เข้าสู่หลักสูตรสามัญ ในระดับต่างๆ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ โรงเรียน						
30. รัฐฯ ชุมชนควรจัดทำหนังสือรวบรวมรายชื่อพืช สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ ในพื้นที่ป่าฯ บางขุนเทียน ทั้งที่เป็นชื่อทางวิทยาศาสตร์ ชื่อที่ชาวบ้านเรียก พร้อมประวัติความเป็นมา สรรพคุณ ประโยชน์ ฯลฯ เพื่อให้เป็นแหล่งอ้างอิงทางการศึกษา						
31. รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนนำความรู้เกี่ยวกับป่าบางขุนเทียนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาท้องถิ่น ของ ร.ร.ในสังกัดกรุงเทพฯ เน้นเรียนรู้ระบบ สิ่งแวดล้อมฯที่สอดคล้องการปฏิรูปการศึกษา						
32. แนวทางการพัฒนาดังข้อ 31 ควรดำเนินการดังนี้ 32.1 วัตถุประสงค์ ควรมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความตระหนัก ทักษะการป้องกันแก้ไขพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของป่าชายเลน ทำให้ผู้เรียน นำเนื้อหาในการเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้..... 32.2 เนื้อหาสาระเชิงบูรณาการ ที่นำไปใช้ในการเรียน ควรนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ปรากฏแก่ชุมชน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
32.3 การสอน ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สภาพป่าโดยตรง มีการปฏิบัติภาคสนามเพื่อหาประสบการณ์ตรง ต่อชุมชน เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสุข เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งสติปัญญา และค่านิยม ที่พึงประสงค์						
32.4 การวัดผล เชิงสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เน้นภาคปฏิบัติ เพื่อตระหนักถึงความสำคัญ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีส่วนร่วมของ สภาพแวดล้อมป่าชายเลน.....						
33. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ควบ มีบทบาทในการดำเนินงานพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน: ป่าชายเลน เขตบางขุนเทียน ดังนี้						
33.1 ประสานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านนิเวศวิทยา ร่วมกับภูมิปัญญาชาวบ้านและบุคลากร จากภาครัฐ โดยใช้หลักสูตรความรู้ ของภูมิปัญญาให้สอดคล้องกับหลักวิชาการ.....						
33.2 จัดบุคลากรรับผิดชอบ และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้นในพื้นที่.....						
33.3 กำหนดทำสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจอยู่ในรูป ของใบงาน ให้ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวหรือเยี่ยมชม สามารถค้นคว้าหรือศึกษาเพิ่มเติมได้						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
33.4 สนับสนุนนักศึกษาในพื้นที่ ให้คิด จัดทำ โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการ ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน โดยให้มีความ เชื่อมโยงกันระหว่างกิจกรรมกับหลักสูตร.....						
33.5 สนับสนุนให้มีการเทียบโอนความรู้ที่ได้รับ จากการศึกษาในแหล่งการเรียนรู้ป่าชายเลน โดย ออกใบวุฒิบัตรรับรองความรู้ ตามหลักสูตร						
34. แนวทางการพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนป่าชายเลน รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้...						
34.1 จัดโครงการฝึกอบรมเยาวชนในพื้นที่ ให้ รับรู้ว่า การอยู่ร่วมกันระหว่างป่าชายเลนกับคน มีความเอื้ออาทรกันอย่างไร						
34.2 ส่งเสริม ร.ร.ในชุมชน ให้เรียนรู้วัฒนธรรม ท้องถิ่น การละเล่นพื้นเมือง เครื่องดนตรีที่ทำ จากไม้ป่าชายเลน เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ฯลฯ						
34.3 สนับสนุนให้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น แสดงเครื่องมือเครื่องใช้ชาวประมงบางขุนเทียน สื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตชาวบ้านที่เชื่อมประสาน ทางตรง ทางอ้อมกับป่าชายเลน.....						
34.4 ส่งเสริมให้ชาวชุมชนรอบนอก มีโอกาส มาสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนป่าชายเลนบางขุนเทียน ที่ยังคงสภาพความเป็นอยู่ดั้งเดิม						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
35. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนบางขุนเทียนให้เป็น ศูนย์พบปะพูดคุยของคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ฯ ชุมชนควรร่วมมือกันดำเนินการดังนี้ 35.1 จัดให้เป็นที่พักผ่อน เป็นที่เล่นกีฬา ให้ผู้สูงอายุในหมู่บ้านมาเป็นภูมิปัญญาเล่าความรู้ และคุณประโยชน์เกี่ยวกับป่า ให้ลูกหลานฟัง 35.2 ให้ชาวบ้านช่วยกันปลูกป่าชายเลนรอบ ๆ ศูนย์ฯ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรชายเลน แล้วเขียนสรรพคุณ ของต้นไม้แต่ละชนิดไว้..... 35.3 ให้ชุมชนร่วมกันวางแผนจัดเวทีชาวบ้าน ร่วมกันเสวนาปัญหาต่างๆ ใช้เป็นที่วางแผนพูดคุยเพื่อพัฒนาชุมชน ฯลฯ						
36. แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลนบางขุนเทียนประจำพื้นที่ ควรดำเนินการดังนี้ 36.1 ชุมชนควรร่วมกันจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เรื่องป่าชายเลน ให้ชาวบ้านได้เข้าศึกษาดูงานป่าฯ ที่ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์ เพื่อเป็นแนวทาง นำมาปรับปรุง ป่าชายเลนในชุมชนฯ..... 36.2 ชุมชนควรจัดให้มีระบบการเรียนรู้ครบวงจร โดยการสนับสนุนจาก สำนักงานการศึกษาของ กทม. เขตบางขุนเทียน เพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ โดยตรงเป็นที่ปรึกษา และจัดสรรพื้นที่บางส่วน ที่จะปลูกสร้างเป็นตลาดของที่ระลึก มาทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลนประจำในพื้นที่						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
36.3 รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนครุภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หาได้จากแหล่งเรียนรู้ ให้สำนักงานการศึกษาแห่งชาติมาศึกษาคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญา และมีการยกระดับมาตรฐานชาวประมงที่มีความชัดเจนในพื้นที่เป็นวิทยากรประจำท้องถิ่น หรือเป็นครุภูมิปัญญา						
36.4 รัฐฯ ชุมชนควรสนับสนุนให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนบางขุนเทียน จัดศูนย์การเรียนรู้ ขึ้นตามร้านอาหารต่างๆเพื่อบริการความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมป่าบางขุนเทียน แก่ประชาชนที่มาท่องเที่ยวรับประทานอาหารทะเล						
37. การจะพัฒนาป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์เพื่อเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน จะต้องให้ชาวบ้านมีรายได้ สามารถใช้ประโยชน์ทำกินอย่างเพียงพอ จึงทำให้เขาดำรงอยู่ได้โดยไม่ต้องขายที่ดินทิ้งไป						
38. ควรสนับสนุนให้กลุ่มชาวบ้านเดิมได้ทำนา กุ้ง เลี้ยงปลา ฯลฯ ต่อไป						
39. หากสนับสนุนให้ชาวบ้านทำนา กุ้ง เลี้ยงปลา ฯลฯ ด้ต่อไป รัฐฯ และชุมชน ควรปฏิบัติดังนี้						
39.1 ควรควบคุม จำกัดปริมาณขอบเขตการทำนา กุ้ง ฯลฯ ให้พอเหมาะ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
39.2 ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกต้นไม้ชายเลนเป็นแนวตามริมคลองนาุ้ง เพื่อเป็นแหล่งสะสมอาหารที่พื้กสัตว์น้ำที่กินตลิ่งลม และปลูกไม้ทดแทนเมื่อมีการตัดไปใช้ทุกครั้งอย่างเหมาะสม.....						
39.3 ส่งเสริมทำความเข้าใจเรื่องความสำคัญของการใช้ประโยชน์ป่าฯ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในอนาคตอย่างยั่งยืน และให้ความรู้แก่ชาวบ้านให้เลี้ยงสัตว์น้ำ โดยปลอดสารเคมี						
40. ชาวชุมชนรอบนอกที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ป่าฯ ไม่ควรเข้ามาแสวงหาประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแต่ควรมาร่วมใช้ประโยชน์ในเชิงการศึกษาเรียนรู้ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาภัยสุขภาพแวดล้อม และทรัพยากร เป็นการ ใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน						
41. หากมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ.....						รัฐฯ ชุมชน ควรดำเนินการดังนี้
41.1 รัฐฯ ควรช่วยขยายความรู้สู่คุณภาพ ศึกษาพัฒนาเทคนิคการเพาะเลี้ยงให้ทันสมัย มีมาตรฐาน เพิ่มคุณภาพปริมาณ ส่งเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ ฯลฯ ให้กับชาวบ้านเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้.....						
41.2 ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนรอบข้าง เช่น ทำโครงการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้ง อาจใช้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนฯ ร่วมกับสำนักงานเขตฯ สำนักงานประมง จ.สมุทรสาคร						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
41.3 ส่งเสริม ให้นักเรียน ร.ร. ในเขตชุมชน ร่วม กับชาวบ้าน ศึกษาทดลองการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ต่างๆ						
41.4 จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำเพื่อ ส่งเสริมอาชีพการประมงของชุมชน.....						
41.5 รัฐฯกรมประมง ชาวบ้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ร.ร. ในพื้นที่ ร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้เป็นรายวิชา เช่น ศึกษาทดลองเลี้ยงหอยแครงในป่าชายเลน						
42. การพัฒนาส่งเสริมเป็นแหล่งฝึกอาชีพของชุมชน	รัฐฯ	และชุมชน	การดำเนินการดังนี้			
42.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆอันเป็นผล สืบเนื่องจากการใช้ประโยชน์ป่าฯ เพื่อก่อให้เกิด การวางแผนพืชป่าชายเลน มียอมให้แล้วทางที่ ได้ เช่น การสาน การเย็บจาก						
42.2 สนับสนุนกลุ่มชาวบ้านอาชีพต่างๆ ให้ร่วม กับ ร.ร. ในเขตฯและศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนบางขุนเทียน เพื่อจัดการเรียนรู้ฝึกอาชีพ ต่างๆในชุมชนให้แก่ นักเรียน นักศึกษาในเขตฯ						
42.3 สนับสนุนแนวทาง ร.ร.- ชุมชน หลักสูตร ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนในชุมชน และ ชาวบ้าน ได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปต่างๆ จากป่าชายเลน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
43. รัฐฯ ชุมชน ควรร่วมพัฒนาส่งเสริมแนวทางการทำบ้าน(ชุมชน)ให้เป็นตลาด จะเป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางอาชีพ เศรษฐกิจชุมชน ทำให้ผู้ซื้อสามารถเดินทางมาซื้อสินค้าถึงบ้านที่เป็นแหล่งผลิต เช่น สินค้าทะเล แปรรูป กะปิ ฯลฯ						
44. หากพัฒนาส่งเสริม “ทำบ้าน(ชุมชน)ให้เป็นตลาด” รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมมือปฏิบัติดังนี้						
44.1 สร้างจิตสำนึกให้รักถิ่นกำเนิด ไปสู่ลูกหลาน โดยการถ่ายทอดความรู้เรื่องอาชีพทางป่าชายเลน.....						
44.2 ส่งเสริม อุตสาหกรรมครัวเรือนในการนำผลผลิตที่แปรรูปจากพืชสัตว์ป่าชายเลนต่างๆ มาเป็นสินค้าชุมชน.....						
44.3 ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีระดับตำบลเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าฯ ให้มีคุณภาพ สามารถเก็บรักษาได้นานขึ้น และนำภูมิปัญญาของชาวบ้านที่มีอยู่เดิมมาประยุกต์แล้วให้ความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชาวบ้าน.....						
44.4 จัดตลาดนัดชาวบ้านในพื้นที่ ในวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อขายสินค้าพื้นบ้านต่างๆ จากป่าชายเลน ให้แก่ผู้เดินทางมาเที่ยว						
44.5 ควบคุมดูแลให้ชาวบ้านจำหน่าย นำเสนอสินค้าที่มีคุณภาพ ราคามาตรฐาน เพื่อที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้อยากเดินทางเข้ามาซื้ออีก						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
44.6 สร้างตลาดบนพื้นที่ถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล เป็นศูนย์รวมผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของชาวบางขุนเทียน และเพิ่มรายได้แก่ชุมชน.....						
44.7 ขอความร่วมมือร้านค้า ห้างสรรพสินค้าในเขตฯ เพื่อวางและจัดจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าชายเลนด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน						
45. แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชน อื่นๆ รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้..						
45.1 ควรส่งเสริมการตลาด จัดหาแหล่งภายนอกชุมชน ที่รับซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าชายเลน.....						
45.2 สนับสนุนการวิจัยพัฒนา เพื่อเพิ่มมูลค่าพันธุ์พืช ในป่าชายเลน						
45.3 การนำผลผลิตจากป่าฯ ไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อุตสาหกรรม ต้องคำนวณผลความคุ้มค่า ต้องมีการปลูกไม้เพิ่มทดแทนให้ได้เหมาะสม						
45.4 ภาครัฐฯ เอกชน ควรส่งเสริม จัดสรรให้เกษตรกร กู้ยืมเงินพิเศษ เพื่อลงทุนพัฒนาพื้นที่ตนเองภายใต้โครงการเหมาะสมที่จะส่งเสริมทำธุรกิจเชิงอนุรักษ์ ป้องกันการขายที่ดินทำกิน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
45.5 ควรสนับสนุนการตั้งกองทุน การรวมตัวของชาวบ้านในรูปแบบสหกรณ์ ที่ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาพื้นที่ดินตนเองภายใต้โครงการเหมาะสม เพื่อส่งเสริมการใช้พื้นที่ดินป่าเชิงอนุรักษ์						
46. แนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้ป่าชายเลนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้ .						
46.1 ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการประสานแนวคิดอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่ และการใช้ประโยชน์ เศรษฐกิจชุมชนด้วยกัน						
46.2 ควรนำเสนอเรื่องประโยชน์ของธรรมชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ผู้พบเห็น จะมีโอกาสช่วยให้เกิดการฟื้นฟูธรรมชาติป่าชายเลน						
46.3 ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมกลุ่มผลประโยชน์ จัดแบ่งส่วนที่เป็นพื้นที่สีเขียวเป็นป่า บางส่วนจัดเป็นร้านอาหารเพื่อให้ประชาชนที่มาเที่ยวพักผ่อน ทานอาหารทะเลได้มีโอกาสศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนไปด้วย.....						
46.4 ควรจัดทีมบริหารจัดการโดยชาวบ้าน ส่วนภาครัฐฯ องค์กรอื่นๆ ควรให้ความรู้ สนับสนุน.....						
46.5 ชุมชนควรร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีบางขุนเทียน สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าฯ เช่น จัดนิทรรศการฯลฯ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
46.6 ควรศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลนจากแหล่งนอกประเทศที่ประสบความสำเร็จ มาใช้ประยุกต์จัดให้เข้ากับสภาพเป็นจริง.....						
46.7 ควรศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมป่าบางขุนเทียน กับการเข้ามาใช้พื้นที่ จัดกิจกรรมศึกษาระบบนิเวศ หรือท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไข.....						
46.8 ควรควบคุมจำกัดปริมาณธุรกิจร้านอาหาร ให้มีจำนวนเหมาะสม มีคุณภาพ และต้องมีการจัดการเกี่ยวกับ น้ำเสีย น้ำทิ้ง ขยะ ฯลฯ ให้เป็นระบบ ไม่ก่อปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม.....						
46.9 ควรนำเรื่อง ป่าชายเลน ทะเลกรุงเทพฯ มีเพียงเขตฯเดียวแห่งเดียวใน กทม. สามารถเดินทางสะดวก โดยใช้เวลานั้นๆ ประหยัด ค่าใช้จ่ายมาเป็นประเด็น ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นความสนใจผู้คน.....						
46.10 ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยจัดพัฒนาแหล่งความรู้ตามริมคลองต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงเดินทางได้สะดวกถึงป่า จัดให้เชื่อมสัมพันธ์กันให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน อาจเริ่มจาก ตลาดน้ำวัดไทร สวนส้มบางมด ชุมชนมอญบางกระดี่...ถึงศาลพันท้าย.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
46.11 ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางน้ำ เพราะ มี เส้นทางคมนาคมสามารถเดินทางโดยเรือได้สะดวก.....						
46.12 การประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้ผู้คนจำนวนมากรู้จักมาใช้บริการ ควรเตรียมความพร้อม มีแผนงานที่รัดกุมในเรื่องระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมให้คงอยู่ มีระบบการจัดการที่ดีก่อนที่จะดำเนินการ โดยเฉพาะระบบการป้องกันไม่ให้เกิดการทำลายธรรมชาติป่าชายเลน						
47. ในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว รัฐฯ	ชุมชน	ควรร่วม	มือจัด	ให้มี	บริการ	พื้นฐานต่างๆ ดังนี้
47.1 ควรสร้างศูนย์ข้อมูล ศูนย์บริการการท่องเที่ยวประจำอยู่ในพื้นที่						
47.2 ควรวางผังภูมิทัศน์ชุมชนกำหนดแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเส้นทางท่องเที่ยวทางบก ทางน้ำ กำหนดจุดชมวิว เพื่อให้นักท่องเที่ยวหยุดแวะชมและศึกษา.....						
47.3 ควรอำนวยความสะดวกในการคมนาคมศึกษาเส้นทางสัญจรทางน้ำ ปรับปรุงการคมนาคม สร้างเส้นทางลัดเชื่อมกัน ปรับปรุงสร้างสะพาน ทางเดิน ทางรถจักรยานเสริมทำถนน สะพานเชื่อมติดต่อไปยังชายทะเล						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
47.4 การรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ควรมีป้อมตำรวจย่อยตามจุดที่เปลี่ยว ตามทาง คลองที่คดเคี้ยว เป็นระยะ ๆ จัดให้ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วม เช่น ตำรวจชาวบ้าน เป็นต้น.....						
47.5 ควรปลูกพันธุ์พืชป่าชายเลนเสริม มีแผนภูมิ ให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมและศึกษา จัดหาวัสดุ ปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม						
47.6 ควรจัดเจ้าหน้าที่ดูแลสภาพ ทาง ศาลาพัก สำนักงาน มีเจ้าหน้าที่ ผู้รู้ คอยแนะนำชนิดพืช และสัตว์ป่าชายเลน หรือจัดวิทยากรเพื่อให้ ความรู้ โดยชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน.....						
47.7 ควรฝึกอบรมพัฒนาชาวบ้าน นักเรียนใน ท้องถิ่นให้เป็นมัคคุเทศก์ที่มีประสิทธิภาพ						
47.8 ควรสร้างตลาดน้ำเพื่อจำหน่ายสินค้าการ เกษตร หัตถกรรมพื้นบ้านและอาหารทะเลสด โดยให้เจ้าของบ่อกุ้งปูปลาหอยนำผลิตผลมา จำหน่ายแก่ผู้ซื้อโดยตรง.....						
47.9 รายการท่องเที่ยวควรจัดให้หลากหลาย ชม ได้ทั้งภูมิประเทศ นก ปลา ลิง แสมฯลฯ เรียนรู้ วิถีชีวิตชุมชน พักค้างแรมในเรือนไทย เสริม ด้วยกิจกรรมสนุก และให้สาระ ปลูกต้นไม้เป็น ที่ระลึก สร้างจิตสำนึก รักหวงแหนธรรมชาติป ชายเลน เพิ่มการกีฬา การเล่นทางน้ำให้น่าสนใจ.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
47.10 ควรจัดสร้างท่าเรือที่สามารถนำประชาชนเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียงทางทะเลได้สะดวก						
47.11 ควรให้เอกชนลงทุนที่พัก ที่ทำกิจกรรมหย่อนใจต่างๆ ให้ร้านอาหารที่มีอยู่ได้ประโยชน์ จัดเตรียมอาหาร โดยต้องรักษาความสะอาด และดำเนินการสอดคล้องกับแนวอนุรักษ์						
47.12 ควรจัดบริการนำล่องเรือโดยกลุ่มชาวบ้าน ที่มีเรือให้บริการซึ่งต้องควบคุมได้ทั้งราคา คุณภาพ และเรือต้องได้มาตรฐานด้วย						
48. แนวทางการจัดทำโครงการต้นแบบ ในการพัฒนาป่าชายเลน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ โดยทั่วไป รัฐฯ และชุมชนควรร่วมมือกันดำเนินการดังนี้						
48.1 ควรจัดทำโครงการนำร่อง การพัฒนาเพื่อนำความรู้เกี่ยวกับป่าบางขุนเทียน มาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาของท้องถิ่น ที่จัดหลักสูตรตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยสรรหา ร.ร. เป็น ร.ร. นำร่องที่มีความพร้อม มีภูมิทัศน์ใกล้ชายทะเล มีป่าชายเลนรอบๆ						
48.2 ควรจัดทำโครงการนำร่องทั้งในการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนให้เป็นศูนย์ธรรมชาติศึกษา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
48.3 โครงการ เหล่านี้ ควรเลือกเริ่มต้นบนพื้นที่ที่เป็นสาธารณประโยชน์ของรัฐ ชุมชน พื้นที่ที่เป็นของวัด โรงเรียน ฯลฯ หรือพื้นที่ที่เอกชนเจ้าของยกให้ใช้ประโยชน์สาธารณะได้						
48.4 องค์กรหลักที่ทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับโครงการนำร่องนี้ ควรอยู่ในรูปของชุมชน หรือส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่สาธารณะของตนเอง ซึ่งควรประกอบด้วย เจ้าของพื้นที่ โดยมีสำนักงานเขตฯ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ร.ร. กรมป่าไม้ ฯลฯ						
48.5 ควรมีการประสานงาน เพื่อหากกลุ่มชาวบ้านผู้รับช่วงต่อเนื่องการพัฒนาตามโครงการต้นแบบต่างๆ.....						
49. รัฐฯ และชุมชน ควรใช้สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ มาเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการศึกษาวิจัยค้นคว้า การนำป่าชายเลนมาใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในชุมชน						
50. รัฐฯ ควรจัดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ฯ						
51. รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนทุนทำวิจัยศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาป่าชายเลนให้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ ต่างๆในชุมชน						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
52.รัฐฯ ชุมชนควรร่วมกันจัดประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และทำให้งานพัฒนาก้าวสู่รูปของเครือข่ายฯ มีผู้รับผิดชอบภาระงานต่างๆ เป็นรูปธรรมขึ้น						
53. การที่จะพัฒนาป่าบางขุนเทียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนได้อย่างแท้จริง รัฐฯ และชุมชนจำเป็นต้องร่วมมือกันดำเนินการดังนี้						
53.1 ใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเป็นแนวทาง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด.....						
53.2 ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร คณะบุคคลต่างๆและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมพลังทรัพยากร งบประมาณและการสนับสนุน.....						
53.3 การดำเนินงานต้องใช้ความจริงจัง และมี ความต่อเนื่อง						
54. (จากข้อ 53) ผู้ที่ควรมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือ ได้แก่						
54.1 สำนักงานเขตบางขุนเทียนและหน่วยงานในสังกัด.....						
54.2 กลุ่ม ชุมชนต่างๆในแถบพื้นที่ป่าชายเลน.....						

ส่วนที่ 2 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียน	ระดับความเห็นด้วย					ความคิดเห็น/ เหตุผลประกอบ (ถ้ามี)
	5	4	3	2	1	
54.3 หน่วยงานภาครัฐราชการในพื้นที่ เขตบางขุนเทียน						
54.4 นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.....						
54.5 ครู อาจารย์ นักเรียนและประชาชนทั่วไป.....						
54.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ นักวิชาการ ในเขตพื้นที่						
54.7 คณะบุคคล หน่วยงานองค์กรเอกชน และ บริษัท ห้างร้านต่างๆ						
54.8 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง						
54.9 สื่อมวลชนต่างๆ ฯลฯ.....						

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เปรียบเทียบการวิเคราะห์แบบสอบถามเดลฟาย รอบ 1 และ 2				
แนวทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน				
ส่วนที่ 1 แนวทางการใช้ประโยชน์ป่าชายเลนบางขุนเทียนในอนาคต	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
1. ใช้เป็นแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ และเป็นแหล่งศึกษาเกี่ยวกับแนวป้องกันการกัดเซาะตามธรรมชาติ	5.00	5.00	1.00	0.25
2. ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรณีวิทยา ชีววิทยา และเป็นแหล่งที่ใช้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ	5.00	5.00	1.00	1.00
3. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรนิเวศ เป็น ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของกรุงเทพฯ	5.00	5.00	0.25	0.00
4. ใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาพืชพันธุ์ไม้ป่าชายเลน	5.00	5.00	1.25	1.00
5. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์ศึกษาค้นคว้าวิจัยพืช สมุนไพรป่าชายเลน เป็นศูนย์ศึกษาสมุนไพรป่าชายเลนเพียงแห่งเดียวของกรุงเทพฯ	4.00	4.00	2.00	1.00
6. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างๆเพราะ เป็นแหล่งที่มีนกมาอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด	4.00	4.50	1.25	1.00
7. ใช้เป็นแหล่งอนุรักษ์ ศึกษาชีวิตลิงแสมฝูงสุดท้ายที่เหลืออยู่	4.00	4.50	2.00	1.00
8. ใช้เป็นแหล่งศึกษาและชมวิถีชีวิตของปลาโลมา ที่ว่ายน้ำบริเวณปากอ่าว ป่าชายเลนบางขุนเทียน	4.00	4.00	2.00	1.00
9. ใช้เป็นแหล่งอาหารเสริมสุขภาพ และพืชผักปลอดสารพิษของชาวบ้าน	3.00	3.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 1	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
10. ใช้เป็นแหล่งศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนป่าชายเลน	4.00	4.00	2.00	1.00
11. ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อประกอบอาชีพ	5.00	5.00	1.00	1.00
12. ใช้เป็นแหล่งประกอบการทางเศรษฐกิจของชุมชน เช่น การประมงน้ำกร่อย เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ผลิตภัณฑ์แปรรูปพืช สัตว์จากป่าชายเลนด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน การให้บริการท่องเที่ยวป่าชายเลน เช่น ทางเรือ	5.00	5.00	1.00	1.00
13. ใช้เป็นแหล่งศึกษาการทำประมง ตามธรรมชาติ โดยใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม	4.50	5.00	1.00	1.00
14. ใช้เป็นแหล่งฟอกอากาศบริสุทธิ์ที่สำคัญของ กรุงเทพฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
15. ใช้เป็นแหล่งฝึกอาชีพของชุมชน เช่น เย็บจาก ทำปลาแดดเดียว ขนมจาก ฯลฯ และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อของเขตฯ	4.00	4.50	1.00	1.00
16. ใช้เป็นแหล่งศึกษาอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ และวรรณคดี เช่น ดำเนินพันท้ายนรสิงห์ ฯลฯ และมีวิถีสำคัญๆ เคยเดินทางผ่านได้แต่งโคลงกลอนไว้ เช่น สุนทรภู่ เป็นต้น	4.00	4.00	1.00	1.00
17. ใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แหล่งท่องเที่ยวทัศนศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ	5.00	5.00	1.00	0.25
18. ใช้เป็นแหล่งนันทนาการ เช่น การจัดเข้าค่ายการจัดกิจกรรม คุณก ลิงแสม ปลาตีน ปูทะเล ปูเปรี้ยว ฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
19. ใช้เป็น ศูนย์พบปะพูดคุย เป็นที่พักผ่อนวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชนของชาวบ้าน	4.00	4.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
1. เน้นแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟู เป็นแนวทางหลักในการพัฒนา	4.50	5.00	1.00	1.00
2. ผสมผสานแนวคิดความต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติให้อยู่ได้ พร้อมกับภาวะความต้องการความเจริญความทันสมัยของชาวชุมชน	5.00	5.00	1.00	1.00
3. ใช้ชุมชนเป็นฐาน ในการพัฒนาป่าชายเลน ให้มีคุณค่าต่อ เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา อาศัยความร่วมมือกันทุกฝ่าย การ แก้ปัญหาจากหลาย ๆ หน่วยงาน การทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ดูแลและรักษาป่าฯ วางแนวทางการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ การดำเนินงานจะต้องเอื้อประโยชน์ให้เกิดขึ้นทุกฝ่าย.	5.00	5.00	1.00	1.00
4. จัดพื้นที่ทำกิน ให้ประชาชนเป็นหลักแหล่ง โดยกำหนดพื้นที่ เขตการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ชายฝั่ง ดังนี้คือ เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชายฝั่ง เขตฟื้นฟูป่าชายเลนที่มีสภาพเสื่อมโทรม เขตป่าชายเลน ที่ยังคงสภาพป่าฯ ซึ่งต้องวางแผนอนุรักษ์ เพื่อสงวนรักษาระบบ นิเวศ และเป็นพื้นที่กันชนระหว่างทะเลกับเขตฟื้นฟูป่าฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
5. การแก้ไขปัญหาชายฝั่งพังทลาย เนื่องจากคลื่นลมทะเล ควรดำเนินการ ดังนี้				
5.1 ระดมพลังชุมชน ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านป้องกันการกัดเซาะฯ	4.50	5.00	2.00	2.00
5.2 เขตฯ กทม. ควรจัดสรรงบฯ เพื่อชะลอป้องกันการกัดเซาะฯ ทุก ๆ ปี	5.00	5.00	1.00	1.00
5.3 ชุมชนควรนำเสนอประเด็นนี้เป็นปัญหาเร่งด่วน ให้รัฐฯ พิจารณาหาวิธีการที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไข.....	5.00	5.00	1.00	0.25

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
5.4 สถาบันการศึกษาควรเข้าร่วมกับชุมชน ศึกษาวิจัย แสวงหา แนวทางเทคโนโลยี วิธีการที่เหมาะสม เป็นรูปธรรมที่จะแก้ไขให้ ได้ตรงประเด็น.....	5.00	5.00	1.00	0.25
5.5. มาตรการที่รัฐและชุมชนควรนำมาพิจารณาเพื่อการแก้ไข เช่น การสร้างเขื่อน การหาที่กั้น ชะลอแรงคลื่นลมทะเลปะทะ ชายฝั่ง และการกู้พื้นที่ป่าชายเลนสาธารณะที่จมน้ำหายไป	5.00	5.00	1.00	1.00
6. การพัฒนาส่งเสริม...แนวทางการสร้างเขื่อน ควรปฏิบัติดังนี้				
6.1 กทม. ควรประสานกับจังหวัดใกล้เคียงที่มีชายฝั่งติดต่อกันเพื่อ สร้างเขื่อนตลอดแนวชายฝั่งเป็นแนวต่อเนื่อง.....	5.00	5.00	1.00	1.00
6.2 เขตฯ กทม. ควรศึกษาคูงานสร้างเขื่อนที่อยู่ ในสภาพพื้นที่ที่ คล้ายกันจากแหล่งต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ ก่อนดำเนินการ	5.00	5.00	1.00	1.00
6.3 เขตฯ กทม. ควรศึกษาทดลองเรื่องการนำขยะสิ่งก่อสร้างที่ ผ่านการ คัดแยก บำบัดอย่างดีมาอัดทำเป็นเขื่อน เพื่อลดบๆ	4.00	4.00	2.00	2.00
6.4 การสร้างเขื่อนอาจมีผลกระทบต่อเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แบบธรรมชาติ ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนเป็นการเลี้ยงแบบพัฒนา เพราะไม่สามารถที่จะเปิดรับเชือกุง ฯลฯจากน้ำทะเลได้ดีดังเดิม ดังนั้นรัฐฯควรต้องให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและด้านอื่นๆ	5.00	5.00	1.00	1.00
7. การพัฒนาส่งเสริมแนวทางหาที่กั้นชะลอแรงคลื่นลมทะเลปะทะชายฝั่ง ควรปฏิบัติดังนี้				
7.1 เขตฯ กทม. ควรทิ้งหิน เพื่อเป็นที่กั้น และทำต่อเนื่อง	4.00	4.00	2.00	2.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
7.2 รัฐฯและชุมชน ควรป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน และใช้วัสดุทิ้งแล้วมาสร้างเป็นที่กั้นชะลอแรงคลื่นลม	4.00	4.00	1.25	1.25
7.3 รัฐ และชุมชนควรปลูกป่า เพื่อแก้ปัญหาในระยะยาว โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชั้นใน เพื่อให้พืชป่าชายเลนมีโอกาส เติบโตหยั่งรากได้ทันกับการถูกกัดเซาะจากพื้นที่ชั้นนอก.....	5.00	5.00	1.00	1.00
8. การพัฒนาส่งเสริม แนวทางการกู้พื้นที่ที่จมหายกลับคืน โดยการถมทะเล ควรปฏิบัติดังนี้				
8.1 รัฐฯ และชุมชน ควรศึกษาวิจัยถึงผล ความคุ้มค่าความเป็นไปได้ ฯลฯ ก่อนลงมือปฏิบัติจริง.....	5.00	5.00	0.00	0.00
8.2 รัฐฯควรลงทุน จากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือ ควรร่วมกับเอกชนลงทุน ดำเนินธุรกิจเชิงอนุรักษ์ เช่นทำที่พักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เล่นกีฬาทางน้ำ เป็นต้น.....	4.00	4.5	1.25	1.00
9. การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน ที่ชาวบ้านมีเอกสารสิทธิในที่ดิน ควรใช้แนวทางที่แตกต่างกับพื้นที่ที่เป็นของรัฐ	4.00	4.00	1.00	1.25
10. ภาครัฐ ควรมีนโยบายในเชิงรุกอย่างต่อเนื่องที่จะเข้าไปกระตุ้นให้ชาวบ้านอยากจะรักษาป่าชายเลนที่เหลืออยู่	5.00	5.00	1.00	1.00
11. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนในพื้นที่ของชาวบ้านนั้น ควรเป็นการส่งเสริมให้ร่วมกันปลูกป่า พืชไม้เศรษฐกิจ หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	5.00	5.00	1.00	1.00
12 การสร้างความร่วมมือโดยส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกป่าเพิ่มในพื้นที่ตนเอง จะเป็นไปได้สูง หากสามารถทำให้ชาวบ้านเห็นได้ว่าการปลูกป่าเพิ่มจะให้ผลทางเศรษฐกิจปรากฏได้ชัดเจนในระยะสั้นๆ	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
13 เมื่อชาวบ้านเริ่มมีการปลูกป่าเพิ่ม เขตฯควร ร่วมมือกับกรม ประมงฯ จัดให้มีการปล่อยพันธุ์ลูกกุ้งลูกปลาเพื่อสร้างพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ เป็นแหล่งอาหารกระตุ้นให้กับปลาใหญ่ว่ายเข้ามา	5.00	5.00	0.00	0.00
14. แนวการพัฒนาอาจจัดเป็นแบบสัดส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการ พัฒนาเชิงเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ฯลฯ อีกส่วนหนึ่งจัดเป็นแหล่ง ศึกษาเรียนรู้ด้านควาเชิงนิเวศ ธรณีวิทยา ชีววิทยา ฯลฯ และ สภาพความเป็นอยู่วิถีชีวิตชาวบ้าน	5.00	5.00	1.00	0.00
15 . การอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าชายเลนบางขุนเทียน รัฐควรร่วมมือกับชุมชน ดำเนินการดังนี้				
15.1 ภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาฯลฯ ควรมาช่วยสนับสนุน การอนุรักษ์ป่าชายเลนอย่างต่อเนื่อง อย่าปล่อยให้ป็นภาระของ ชาวบ้านฝ่ายเดียว.....	5.00	5.00	0.00	0.00
15.2 หน่วยงานรัฐควรดูแลใกล้ชิด มีมาตรการเด่นชัดในการอนุรักษ์ฯ มีการกำหนดพื้นที่อนุรักษ์ มีหน่วยงานดูแลรับผิดชอบโดยตรง มีเจ้าหน้าที่ ระเบียบข้อบังคับ มีการควบคุมฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
15.3 ควรจัดหางบประมาณฟื้นฟูป่าชายเลนอย่างต่อเนื่องทั้งใน ภาครัฐ เอกชน และกลุ่มอนุรักษ์ฯ.....	5.00	5.00	0.25	0.00
15.4 ควรมีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อฟื้นฟูสภาพ ป่าชายเลนในระยะยาว.....	5.00	5.00	0.00	0.00
15.5 ควรส่งเสริมนักเรียนในเขตฯ ทุกโรงเรียนให้มีโอกาส ปลูก ป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.25	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
15.6 ควรอนุรักษ์ฯ โดยการสำรวจ และปลูกป่าทดแทนบริเวณป่า ที่เสื่อมโทรม อาจเวนคืนพื้นที่ป่าที่เสื่อมโทรม และถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ให้หน่วยงานต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูป่าโดยภาครัฐ เอกชน ชุมชน และคนในชุมชน	5.00	5.00	1.00	1.00
15.7 ควรจัดทำโครงการปลูกป่าฯ บนพื้นที่สาธารณะของรัฐ ฯ และ ชุมชน ส่วนพื้นที่เอกชนนั้นควรรณรงค์ให้ชาวบ้านร่วมกันปลูกป่าฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
15.8 กทม.ควรร่วมมือกับ จังหวัดใกล้เคียง ซึ่งมีพื้นที่ติดทะเลเพื่อ พัฒนาปลูกต้นไม้ต่างๆ.....	5.00	5.00	1.00	0.25
15.9 ควรนำเทคโนโลยีการปลูกป่าเข้าไปเสริม โดยปลูกแบบ ธรรมชาติ แบบผสมผสาน และต้องมีการศึกษาสภาพเป็นจริง ของพื้นที่ก่อนทำการปลูก เพื่อไม่เกิดการสูญเปล่า.....	5.00	5.00	1.00	0.25
15.10 ควรปลูกต้นไม้ที่ ราก ผลฯลฯ สามารถ เป็นอาหารสัตว์ป่า ชายเลนได้ด้วย ซึ่งจะเป็ การช่วยอนุรักษ์สัตว์ โดยไม่ต้องนำ อาหารไปเลี้ยงเหมือนเป็นสัตว์เลี้ยงตามบ้าน.....	4.50	4.50	2.00	1.00
15.11 ควรเลือกปลูกต้นไม้ ที่มีรากสามารถยึดเหนี่ยวดินได้ดีเพิ่ม ขึ้น โดยเฉพาะในบริเวณป่าฯริมอ่าวเพื่อช่วยป้องกันการกัดเซาะฯ	5.00	5.00	0.00	0.00
15.12 ควรดูแลจัดการปัญหา มลภาวะน้ำทิ้ง ขยะ ฯลฯ ให้เป็นระบบ ขอความร่วมมือร้านอาหาร สถานประกอบการฯลฯ ให้ไม่ปล่อย น้ำเสียสู่สภาพแวดล้อม ควมคุมจัดทำระบบบำบัดน้ำทิ้ง โรงงาน ต่าง ๆ ในเขตฯ และทะเลวแวกใกล้เคียง	5.00	5.00	0.00	0.00
15.13 ควรลอกเลนตามเส้นทางคลองต่างๆ เพื่อให้ให้น้ำใส สัตว์น้ำ ได้อาศัยดั้งเดิม น้ำสามารถไหลผ่านขึ้นลงตามธรรมชาติ	5.00	5.00	0.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
15.14 ควรร่วมมือกันจำกัดปริมาณร้านอาหาร โซนบริเวณที่ตั้ง ไม่ควรให้ขยายเข้าไปถึงด้านในแถบปลายชายทะเลซึ่งเป็นแหล่ง ที่มีพืชป่าชายเลนค่อนข้างสมบูรณ์	5.00	5.00	1.00	0.50
15.15 รัฐควรช่วยเหลือปรับปรุงระบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อ ลดน้ำเสีย น้ำทิ้ง การปนเปื้อนในสภาพแวดล้อม การทำลายระบบ นิเวศชายฝั่ง	5.00	5.00	1.00	1.00
15.16 ควรสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ ความเข้าใจ พื้นฐานด้าน สิ่งแวดล้อม การจัดเก็บ คัดแยกขยะสร้างวินัยคนในชุมชนให้ มีระเบียบในเรื่องการทิ้งขยะไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	5.00	5.00	1.00	0.00
15.17 ควรสร้างองค์ความรู้พื้นฐาน ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับความสำคัญของป่าชายเลน และผลเสียของการใช้ประโยชน์ ป่าฯ โดยปราศจากการอนุรักษ์ กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย.....	5.00	5.00	0.00	0.00
15.18 ควรจัดโครงการปลูกฝัง กระตุ้นจิตสำนึกอนุรักษ์ป่าชายเลน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น กลุ่มชุมชน เด็ก เยาวชนในพื้นที่.....	5.00	5.00	1.00	0.00
15.19 ควรใช้โรงเรียน และวัด ซึ่งอยู่ในชุมชน เป็นแหล่งปลูกฝัง จิตสำนึกของนักเรียน เยาวชนในพื้นที่ เป็นที่ปลูกฝังให้คนรักป่า รักชุมชน เป็นแหล่งหาความรู้ได้.....	5.00	5.00	1.00	1.00
15.20 ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้ป่าชายเลนเพื่อการเรียนรู้ อย่างยั่งยืนโดยนำโรงเรียน ที่มีพื้นที่ป่าชายเลน เป็นจุดยุทธศาสตร์ ในการอนุรักษ์ เข้าร่วมโครงการ แต่ละพื้นที่ควรให้มีการร่วมมือ ร่วมใจของ บ้าน-วัด-โรงเรียน.....	5.00	5.00	1.00	0.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
15.21 ควรจัดโครงการนำเที่ยวทะเล ป่าชายเลนบางขุนเทียน.	5.00	5.00	0.75	0.00
15.22 ควรมอบรางวัลแก่นักอนุรักษ์ป่าฯ ดีเด่นในชุมชน ทั้ง ประเภทนักเรียน/ นักศึกษา / ครู/ อาจารย์/ประชาชน	5.00	5.00	0.25	0.00
15.23 ควรจัดตั้งองค์กร หน่วยงานพิเศษขึ้นมาเพื่อจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์ แก่ประชาชน นักเรียนนักศึกษา อย่างต่อเนื่อง.....	4.00	4.00	1.00	1.00
15.24 ควรสนับสนุนการจัดตั้งชมรมคนรักป่าชายเลน ซึ่งจะทำให้ ชุมชนเกิดความรักท้องถิ่นหวงแหนป่าฯ เพื่อไม่ให้มีการแผ้วถาง ตัดไม้ทำลายป่า หรือทำให้ป่าเสื่อมโทรมเร็วขึ้น	5.00	5.00	1.00	1.00
15.25ควรจัดตั้งศูนย์วิจัยเพื่อการเรียนรู้ป่าชายเลน ของกรุงเทพฯ โดยระดมสรรพกำลัง จากนักวิชาการ นักพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญป่า ชายเลนลงภาคสนาม สร้างเครือข่ายพัฒนาป่าฯ รอบๆอ่าวไทย โดยมีกรุงเทพฯ เป็นเป้าหมายหลัก.....	5.00	5.00	1.00	1.00
15.26 ชุมชนควรประสานความร่วมมือกับองค์กร ต่างๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภายใน ภายนอกประเทศ จัดตั้งศูนย์เครือข่ายป่าฯ เพื่อ การอนุรักษ์	5.00	5.00	1.00	1.00
15.27 ชุมชนควรประเมิน ติดตามการดำเนินงานของชมรม /เครือข่าย เพื่อปรับปรุง กำหนดแนวทาง เป้าหมาย วิธีการและวางแผนงาน ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาป่าชายเลนให้ชัดเจน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
15.28 ภาครัฐ เอกชน และชุมชน ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดตั้งกองทุนพัฒนาป่าชายเลน กองทุนสนับสนุนเครือข่ายฯ	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
15.29 สำนักงานเขตบางขุนเทียน กทม. ชุมชน ควรเร่งรัดเผยแพร่ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เรื่องป่าชายเลน ทะเลบางขุนเทียน ผ่านสื่อ ต่างๆให้ต่อเนื่องทั่วถึง เพื่อกระตุ้นส่วนรวมให้เห็นความสำคัญ สนับสนุนร่วมมือในการพัฒนา.....	5.00	5.00	0.00	0.00
15.30 ให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี บางขุนเทียน ร่วมมือกับชุมชน เป็นศูนย์เป็นแหล่งจัดนิทรรศการ แหล่งศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับป่าชายเลนเพื่อการอนุรักษ์	5.00	5.00	0.25	0.00
15.31 ควรสนับสนุนการใช้กฎหมายบังคับมาตรการควบคุมการ ใช้ประโยชน์ที่ดิน การปลูกสร้างอาคารให้อยู่ภายใต้ขีดความ สามารถในการรองรับทางธรรมชาติ การให้พื้นที่ป่าบางขุนเทียน เป็นพื้นที่สีเขียว ไม่ควรให้สร้างสิ่งปลูกสร้างเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่ อาจพัฒนาเป็นเชิงพาณิชย์ที่เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้	5.00	5.00	1.00	1.00
15.32 ควรจำกัดการขยายตัวด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสภาพความ เป็นเมืองให้อยู่ในขอบเขต ที่เหมาะสม เพื่อการอนุรักษ์ป่า.....	5.00	5.00	1.00	1.00
15.33 ควรส่งเสริมให้นักการเมืองท้องถิ่นหิบบกน โยบายด้านการ อนุรักษ์พัฒนาป่าชายเลน เป็นประเด็นในการพัฒนาชุมชน	5.00	5.00	1.00	1.00
16. การปลูกป่าชายเลน ไม่ควรปลูกเพื่อทิ้งไว้เฉยๆ ควรมีการเก็บ ไว้ใช้ประโยชน์มากที่สุด คุ่มค่า ให้เต็มศักยภาพ อย่างยั่งยืน	5.00	5.00	1.00	0.00
17.ควรพัฒนาทำเป็นส่วนป่าฯ ดำเนินการปลูกไม้ชายเลนต่างๆ โดยหน่วยงานของกรุงเทพฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วให้ชุมชน มีส่วนร่วมดูแลบำรุงรักษา โดยรัฐฯ อาจลงทุนซื้อ หรือเวนคืน หรือ กู้พื้นที่ป่าสาธารณะ ที่จมน้ำหายไปเพื่อจัดทำเป็น โครงการต้นแบบ	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
18. แนวทางการพัฒนาเป็นแหล่งเพื่อใช้ประโยชน์ด้านนิเวศวิทยา ดำเนินการดังนี้	รัฐฯ	และชุมชน	ควร	ร่วมกัน
18.1 ควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งที่ใช้ศึกษาความหลากหลายทาง ชีวภาพ ส่งเสริมงานวิจัยทางนิเวศวิทยาเกี่ยวกับป่าชายเลน บางขุนเทียน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
18.2 นำจุดเด่น ที่ป่าบางขุนเทียนบริเวณชายฝั่งปากอ่าว เป็นแหล่ง ที่ฝูงปลาโลมา มักว่ายน้ำมา เป็นแหล่งชักจูงให้ผู้คนเข้าชม ศึกษา ป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
18.3 จัดตั้งศูนย์ศึกษาระบบนิเวศวิทยาของชุมชน หรือพัฒนา พื้นที่ป่าชายเลนให้เป็นศูนย์ธรรมชาติศึกษา.....	5.00	5.00	1.00	1.00
19.การจัดตั้งศูนย์ศึกษาระบบนิเวศวิทยาชุมชน ศูนย์ธรรมชาติศึกษาฯ การ ดังนี้	รัฐฯ	ชุมชน	ควร	ร่วมดำเนินการ
19.1 ควรเลือกพื้นที่ป่าสาธารณะที่เป็นของรัฐ วัด โรงเรียน หรือ ขอความร่วมมือให้เอกชน บริจาคพื้นที่ป่าฯให้เป็นสาธารณะฯ เพื่อการศึกษา	5.00	5.00	1.00	1.00
19.2 ต้องอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้าน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ระบบนิเวศป่าชายเลนเป็นบุคคลสำคัญดำเนินการ และร่วมมือ	5.00	5.00	1.00	0.00
20. แนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างฯ	ควร			ดำเนินการดังนี้
20.1จัดทำโครงการดูนก โดยให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน บางขุนเทียนร่วมกับชุมชนจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ศึกษาพัฒนาป่าชายเลน รณรงค์ส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนจัดทำป้ายรูปภาพ คำอธิบาย ติดตามต้นไม้ตามแนวทางเดิน	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
20.2 รัฐฯควรส่งเสริมให้โรงเรียนในเขตฯ ร่วม จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับ โครงการอนุรักษ์ ศึกษาวงจรชีวิตของนกต่างๆ ในป่าบางขุนเทียน อาจร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่ ซึ่งได้ทำกิจกรรมนี้อยู่แล้ว หรือร่วมมือ กับศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน บางขุนเทียนและชุมชน	5.00	5.00	1.00	1.00
21. รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันส่งเสริมการจัด สร้างห้องเรียน ธรรมชาติป่าชายเลน โดยเฉพาะโรงเรียนในเขตฯที่มีพื้นที่ล้อมรอบ ด้วยป่าชายเลน	5.00	5.00	1.00	1.00
22. หากจัดสร้างห้องเรียนธรรมชาติป่าชายเลน รัฐฯและชุมชน ควรร่วมมือกันดำเนินการดังนี้ 22.1 จัดตั้งเป็นศูนย์อนุรักษ์ ศึกษาธรรมชาติ กำหนดพื้นที่ใช้สอย ให้ครบวงจร เริ่มจาก ร.ร.ที่มีความพร้อมแล้วขยายไปสู่ร.ร. ที่มีป่าฯ ทุก ร.ร. ประสานให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกับ ร.ร.อื่นๆ	5.00	5.00	1.00	0.00
22.2 จัดหลักสูตรท้องถิ่น โดยร่วมกับชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น เฉพาะกลุ่ม ร.ร.ที่มีพื้นที่ป่าฯ ซึ่งนักเรียนในท้องถิ่นจะได้ความรู้ นำไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวันได้	5.00	5.00	1.00	1.00
23. แนวทางพัฒนาป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ สำหรับ ร.ร. ในเขตฯที่อยู่นอกพื้นที่ป่าฯ ควรดำเนินการดังนี้ 23.1 รัฐฯควรสร้างเส้นทางคมนาคมที่สะดวกให้เข้าถึงป่าชายเลน ได้โดยตรง	4.00	4.00	2.00	1.25
23.2 ร.ร.ควรจัดกิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ลงพื้นที่ป่าชายเลน ประสานกับ ร.ร.ที่มีห้องเรียนธรรมชาติฯ เพื่อใช้ประโยชน์เรียนรู้ ร่วมกัน.....	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
23.3 ควรมีการทดลองนำพืชป่าชายเลน เข้ามาปลูก และจัดนำ ผลิตผลต้นไม้ ดิน ฯลฯ จากป่าชายเลนมาจัดแสดงให้นักเรียนได้ ศึกษาเรียนรู้	5.00	5.00	1.00	1.00
23.4 ควรจัดให้มี หลักสูตรร่วมของ ร.ร. ในเขตฯ จัดให้เป็นชั่วโมง พิเศษ ลงทำกิจกรรมศึกษาป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	0.00
23.5 ร.ร.ควรร่วมกับชาวบ้านที่มีพื้นที่ป่าชายเลน ที่ทำนาทุ่ง ฯลฯ ขอความร่วมมือเพื่อใช้ประโยชน์ใน การเรียนรู้ร่วมกันบนพื้นที่ ป่าชายเลนบางส่วน	5.00	5.00	1.00	1.00
24. การนำนักเรียนเข้าเรียนรู้ทำกิจกรรมในป่าฯ ที่แม่จะมีสภาพ เสื่อมโทรม ก็สามารถทำให้เขาเข้าใจถึงสาเหตุผลกระทบที่เกิดกับ ป่าฯ กระตุ้นจิตสำนึก สร้างสรรค์ความนึกคิดเชิงอนุรักษ์ได้	5.00	5.00	1.00	1.00
25. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ร.ร. กับ ชุมชนจะทำให้สามารถ ใช้ประโยชน์ป่าชายเลนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ได้โดย ประสานให้เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมระหว่างชาวบ้าน นักเรียน ให้โรงเรียนและชุมชนมีโอกาส แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและ กัน ใกล้ชิดกันมากขึ้น	5.00	5.00	1.00	0.25
26. รัฐฯ และชุมชนควรส่งเสริม ร.ร. สถาบันการศึกษาทำกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้จากป่าฯร่วมกัน	5.00	5.00	1.00	1.00
27. รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนให้ ร.ร. ในเขตฯ ใช้ป่าชายเลนเป็น แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นการสร้างสรรการเรียนรู้ เชิงบูรณาการ	4.50	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
28. รัฐฯ ชุมชน ควรจัดให้มีหน่วยงานมาศึกษา สร้างหลักสูตร องค์ความรู้ กำหนดประเด็นเนื้อหาสาระป่าชายเลนให้สอดคล้อง ต่อกลุ่มเป้าหมาย เช่น ระดับนักเรียนเยาวชน นักท่องเที่ยว ฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
29. รัฐฯ และชุมชน ควรสนับสนุนการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ จากการศึกษาป่าชายเลน ให้เข้าสู่หลักสูตรสามัญ ในระดับต่างๆ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน	5.00	5.00	1.00	1.00
30. รัฐฯ ชุมชนควรจัดทำหนังสือรวบรวมรายชื่อพืช สัตว์ ดิน ไม้ ฯลฯในพื้นที่ป่าฯ บางขุนเทียน ทั้งที่เป็นชื่อทางวิทยาศาสตร์ชื่อที่ ชาวบ้านเรียก พร้อมประวัติความเป็นมา สรรพคุณ ประโยชน์ ฯลฯ เพื่อให้เป็นแหล่งอ้างอิงทางการศึกษา	5.00	5.00	1.00	0.25
31. รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนนำความรู้เกี่ยวกับป่าฯบางขุนเทียน เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาท้องถิ่น ของ ร.ร.ในสังกัดกรุงเทพฯ เน้น การเรียนรู้ระบบสิ่งแวดล้อมฯที่สอดคล้องการปฏิรูปการศึกษา	5.00	5.00	1.00	1.00
32. แนวทางการพัฒนาดังข้อ 31 ควรดำเนินการดังนี้				
32.1 วัตถุประสงค์ ควรมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความตระหนัก ทักษะการป้องกันแก้ไขพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของป่าชายเลน ทำให้ผู้เรียนนำเนื้อหาในการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้...	5.00	5.00	1.00	1.00
32.2 เนื้อหาสาระเชิงบูรณาการ ที่นำไปใช้ในการเรียน ควรนำเสนอ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ให้ปรากฏแก่ชุมชน.....	4.00	4.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาป่าชายเลนบางขุนเทียนให้เป็น แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
32.3 การสอน ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน มีปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม สภาพป่าฯ โดยตรง มีการปฏิบัติภาคสนามเพื่อหา ประสบการณ์ตรงต่อชุมชน เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสุข เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งสติปัญญา และค่านิยม ที่พึงประสงค์.....	5.00	5.00	1.00	1.00
32.4 การวัดผล เชิงสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เน้นภาคปฏิบัติ เพื่อตระหนักถึงความสำคัญ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมี ส่วนร่วมของสภาพแวดล้อมป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
33. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางขุนเทียน ควรมีบทบาทในการดำเนินงานพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน ดังนี้				
33.1 ประสานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านนิเวศวิทยา ร่วมกับ ภูมิปัญญาชาวบ้านและบุคลากรจากภาครัฐ โดยใช้หลักสูตรการศึกษา ความรู้ของภูมิปัญญาให้สอดคล้องกับหลักวิชาการ.....	5.00	5.00	1.00	0.25
33.2 จัดบุคลากรรับผิดชอบ และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้นใน พื้นที่.....	5.00	5.00	1.00	0.00
33.3 กำหนดทำสาระการเรียนรู้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของใบงาน ให้ผู้ที่ เข้ามาท่องเที่ยวหรือเยี่ยมชมสามารถค้นคว้าหรือศึกษาเพิ่มเติมได้	5.00	5.00	1.00	1.00
33.4 สนับสนุนนักศึกษาในพื้นที่ ให้คิด จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาและการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน โดยให้มีความ เชื่อมโยงกันระหว่างกิจกรรมกับหลักสูตร.....	5.00	5.00	1.00	1.00
33.5 สนับสนุนให้มีการเทียบโอนความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาใน แหล่งการเรียนรู้ป่าชายเลนโดยออกใบวุฒิบัตรรับรองความรู้ ตามหลักสูตร	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
34. แนวทางการพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนป่าชายเลน รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้...				
34.1 จัดโครงการฝึกอบรมเยาวชนในพื้นที่ ให้รับรู้ว่าการอยู่ ร่วมกันระหว่างป่าชายเลนกับคนมีความเอื้ออาทรกันอย่างไร.....	5.00	5.00	1.00	0.00
34.2 ส่งเสริม ร.ร. ในชุมชน ให้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น การละเล่น พื้นเมือง เครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ป่าชายเลน เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
34.3 สนับสนุนให้มีการสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น แสดงเครื่องมือ เครื่องใช้ชาวประมงบางขุนเทียน สื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตชาวบ้าน ที่เชื่อมประสานทางตรง ทางอ้อมกับป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
34.4 ส่งเสริมให้ชาวชุมชนรอบนอก มีโอกาส มาสัมผัสวิถีชีวิต ชุมชนป่าชายเลนบางขุนเทียน ที่ยังคงสภาพความเป็นอยู่ดั้งเดิม	5.00	5.00	1.00	0.25
35. แนวทางการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนบางขุนเทียนให้เป็น ศูนย์พบปะ พุดคุยของคนในชุมชนที่ อาศัยอยู่ในพื้นที่ฯ ชุมชนควรร่วมมือกันดำเนินการดังนี้				
35.1 จัดให้เป็นที่พักผ่อน เป็นที่เล่านิทาน ให้ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน มาเป็นภูมิปัญญาเล่าความรู้ และคุณประ โยชน์เกี่ยวกับป่าฯ ให้ ลูกหลานฟัง	4.00	4.00	1.00	1.00
35.2 ให้ชาวบ้านช่วยกันปลูกป่าชายเลนรอบๆ ศูนย์ฯ โดยเฉพาะ พืชสมุนไพรชายเลน แล้วเขียนสรรพคุณ ของต้นไม้แต่ละชนิดไว้	5.00	5.00	1.00	1.00
35.3 ให้ชุมชนร่วมกันวางแผนจัดเวทีชาวบ้านร่วมกันเสวนาปัญหา ต่างๆ ใช้เป็นที่วางแผนพุดคุยเพื่อพัฒนาชุมชน ฯลฯ	4.00	4.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
36. แนวทางการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลนบางขุนเทียนประจำพื้นที่			ควรรดำเนินการดังนี้	
36.1 ชุมชนควรร่วมกันจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เรื่องป่าชายเลนโดยให้ชาวบ้านได้เข้าศึกษาดูงานป่าฯ ที่ประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์เพื่อเป็นแนวทาง นำมาปรับปรุง ป่าชายเลนในชุมชนฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
36.2 ชุมชนควรจัดให้มีระบบการเรียนรู้ครบวงจร โดยการสนับสนุนจาก สำนักงานการศึกษาของ กทม. เขตบางขุนเทียน เพื่อจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้โดยตรงเป็นที่ปรึกษา และจัดสรรพื้นที่บางส่วน ที่จะปลูกสร้างเป็นตลาดของที่ระลึก มาทำเป็นศูนย์การเรียนรู้ป่าชายเลนประจำในพื้นที่	5.00	5.00	1.00	1.00
36.3 รัฐฯ ชุมชน ควรสนับสนุนครุภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ ให้สำนักงานการศึกษาแห่งชาติคัดเลือกบุคคลที่มีแววสามารถถ่ายทอดภูมิปัญญา และมีการยกระดับมาตรฐานชาวประมงที่มีความชัดเจนในพื้นที่เป็นวิทยากรประจำท้องถิ่น หรือเป็นครุภูมิปัญญา	5.00	5.00	1.00	0.25
36.4 รัฐฯ และชุมชนควรสนับสนุนให้ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน บางขุนเทียน จัดศูนย์การเรียนรู้ ขึ้นตามร้านอาหารต่างๆ เพื่อบริการความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมป่าฯบางขุนเทียน แก่ประชาชนที่มาท่องเที่ยวรับประทานอาหารทะเล	4.00	4.00	2.00	1.00
37. การจะพัฒนาป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน จะต้องให้ชาวบ้านมีรายได้สามารถใช้จ่ายอย่างเพียงพอ จึงจะทำให้เขาค้ำรงอยู่ได้โดยไม่ต้องขายที่ดินทิ้งไป	5.00	5.00	1.00	1.00
38. ควรสนับสนุนให้กลุ่มชาวบ้านเดิมได้ทำนา กุ้ง เลี้ยงปลาฯต่อไป	4.00	4.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
39. หากสนับสนุนให้ชาวบ้านทำนากุ้ง เลี้ยงปลา ฯลฯ ได้ต่อไป	รัฐและชุมชน	ควรปฏิบัติดังนี้		
39.1 ควรควบคุม จำกัดปริมาณขอบเขตการทำนากุ้ง ฯลฯ ให้พอเหมาะ.....	5.00	5.00	1.00	1.00
39.2 ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกต้นไม้ชายเลน เป็นแนวตามริมคลองนากุ้ง เพื่อเป็นแหล่งสะสมอาหาร ที่พักสัตว์น้ำ ที่กั้นตลิ่งลม และปลูกไม้ทดแทนเมื่อมีการตัด ไปใช้ทุกครั้งอย่างเหมาะสม	5.00	5.00	1.00	0.25
39.3 ส่งเสริมทำความเข้าใจเรื่องความสำคัญของการใช้ประโยชน์ป่า เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในอนาคตอย่างยั่งยืน และให้ความรู้แก่ชาวบ้านให้เลี้ยงสัตว์น้ำ โดยปลอดสารเคมี	5.00	5.00	1.00	0.00
40. ชาวชุมชนรอบนอก ที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ป่าฯ ไม่ควรเข้ามาแสวงหาประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ แต่ควรมาร่วมใช้ประโยชน์ในเชิงการศึกษาเรียนรู้ จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และทรัพยากร เป็นการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน	5.00	5.00	1.00	1.00
41. หากมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำฯ	รัฐฯ ชุมชน	ควรดำเนินการดังนี้		
41.1 รัฐฯ ควรช่วยขยายความรู้สู่คุณภาพ ศึกษา พัฒนาเทคนิคการเพาะเลี้ยงให้ทันสมัย มีมาตรฐาน เพิ่มคุณภาพปริมาณ ส่งเสริมความรู้ด้านการพัฒนาการประมง การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ ฯลฯ ให้กับชาวบ้านเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้.....	5.00	5.00	1.00	1.00
41.2 ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนรอบข้าง เช่น จัดทำโครงการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้ง อาจใช้ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนฯ ร่วมกับสำนักงานเขตฯ สำนักงานประมง จ.สมุทรสาคร	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
41.3 ส่งเสริม ให้นักเรียน ร.ร.ในเขตชุมชน ร่วมกับชาวบ้านศึกษาทดลองการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ	5.00	5.00	1.00	1.00
41.4 จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตว์น้ำเพื่อส่งเสริมอาชีพการประมงของชุมชน.....	4.00	5.00	1.00	1.00
41.5 รัฐฯกรมประมง ชาวบ้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ร.ร. ในพื้นที่ฯ ร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามาเรียนรู้เป็นรายวิชา เช่น ศึกษาทดลองเลี้ยงหอยแครงในป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	0.25
42. การพัฒนาส่งเสริมเป็นแหล่งฝึกอาชีพของชุมชน รัฐฯ และชุมชน การดำเนินการดังนี้				
42.1 ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพต่างๆอันเป็นผลสืบเนื่องจากการใช้ประโยชน์ป่าฯ เพื่อก่อให้เกิดการห่วงแหนพื้นที่ป่าชายเลน มียอมให้แผ้วถางทิ้งได้ เช่น การสาน การเย็บจาก.....	4.50	5.00	1.00	1.00
42.2 สนับสนุนกลุ่มชาวบ้านอาชีพต่างๆ ให้ร่วมกับ ร.ร. ในเขตฯ และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนบางขุนเทียน เพื่อจัดการเรียนรู้ฝึกอาชีพต่างๆในชุมชนให้แก่ นักเรียน นักศึกษาในเขตฯ...	5.00	5.00	1.00	1.00
42.3 สนับสนุนแนวทาง ร.ร.- ชุมชน หลักสูตรท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้นักเรียนในชุมชน และชาวบ้าน ได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปต่างๆ จากป่าชายเลน.....	4.50	5.00	1.00	1.00
43. รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมพัฒนาส่งเสริมแนวทางการทำบ้าน (ชุมชน) ให้เป็นตลาด จะเป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางอาชีพ เศรษฐกิจชุมชน ทำให้ผู้ซื้อสามารถเดินทางมาซื้อสินค้าถึงบ้านที่เป็นแหล่งผลิต เช่น สินค้าทะเล แปรรูป กะปิ ฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
44. หากพัฒนาส่งเสริม “ทำบ้าน(ชุมชน)ให้เป็นตลาด” ภาครัฐ และชุมชน ควรร่วมมือปฏิบัติดังนี้				
44.1 สร้างจิตสำนึกให้รักถิ่นกำเนิดไปสู่ลูกหลาน โดยการถ่ายทอดความรู้เรื่องอาชีพทางป่าชายเลน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
44.2 ส่งเสริม อุตสาหกรรมครัวเรือนในการนำผลผลิตที่แปรรูปจากพืชสัตว์ป่าชายเลนต่างๆ มาเป็นสินค้าชุมชน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
44.3 ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับตำบลเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าฯ ให้มีคุณภาพ สามารถเก็บรักษาได้นานขึ้น และนำภูมิปัญญาของชาวบ้านที่มีอยู่เดิมมาประยุกต์แล้วให้ความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่ชาวบ้าน	5.00	5.00	1.00	1.00
44.4 จัดตลาดนัดชาวบ้านในพื้นที่ ในวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อขายสินค้าพื้นบ้านต่างๆ จากป่าชายเลน ให้แก่ผู้เดินทางมาเที่ยว	5.00	5.00	1.00	1.00
44.5 ควบคุมดูแลให้ชาวบ้านจำหน่าย นำเสนอสินค้าที่มีคุณภาพราคามาตรฐานเพื่อที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้อยากเดินทางเข้ามาซื้ออีก	5.00	5.00	1.00	1.00
44.6 สร้างตลาดบนพื้นที่ถนนบางขุนเทียน-ชายทะเล เป็นศูนย์รวมผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของชาวบางขุนเทียน และเพิ่มรายได้แก่ชุมชน	5.00	5.00	1.00	1.00
44.7 ขอความร่วมมือร้านค้า ห้างสรรพสินค้าในเขตฯ เพื่อวางและจัดจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าชายเลนด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน	5.00	5.00	1.00	0.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
45. แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจชุมชน อื่นๆ รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้..				
45.1 ควรส่งเสริมการตลาด จัดหาแหล่งภายนอกชุมชน ที่รับซื้อ ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากป่าชายเลน	5.00	5.00	1.00	1.00
45.2 สนับสนุนการวิจัยพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าพันธุ์พืช ป่าชายเลน	5.00	5.00	1.00	1.00
45.3 การนำผลผลิตจากป่าฯ ไปใช้ประโยชน์เชิง พาณิชยอุตสาหกรรม ต้องคำนวณผลความคุ้มค่า ต้องมีการปลูกไม้เพิ่มทดแทนให้ได้ เหมาะสม	5.00	5.00	1.00	1.00
45.4 ภาครัฐฯ เอกชน ควรส่งเสริม จัดสรรให้ เกษตรกร กู้ยืมเงิน พิเศษ เพื่อลงทุนพัฒนาพื้นที่ตนเองภายใต้โครงการเหมาะสมที่จะ ส่งเสริมทำธุรกิจเชิงอนุรักษ์ ป้องกันการขายที่ดินทำกิน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
45.5 ควรสนับสนุนการตั้งกองทุน การรวมตัวของชาวบ้านในรูป สหกรณ์ ที่ส่งเสริมการลงทุนพัฒนาพื้นที่ดินตนเองภายใต้โครงการ เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการใช้พื้นที่ดินป่าฯเชิงอนุรักษ์	5.00	5.00	1.00	1.00
46. แนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้ป่าชายเลนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อนุรักษ์ รัฐฯ และชุมชน ควรร่วมกันดำเนินการดังนี้..				
46.1 ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการประสาน แนวคิดอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่ และการใช้ประโยชน์เศรษฐกิจ ชุมชนด้วยกัน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
46.2 ควรนำเสนอเรื่องประโยชน์ของธรรมชาติเพื่อสร้างจิตสำนึก แก่ผู้พบเห็น จะมีโอกาสช่วยให้เกิดการฟื้นฟูธรรมชาติป่าชายเลน	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
46.3 ควรส่งเสริมให้ชาวบ้านรวมกลุ่มผลประโยชน์ จัดแบ่งส่วน ที่เป็นพื้นที่สีเขียวเป็นป่าฯ บางส่วนจัดเป็นร้านอาหารเพื่อให้ ประชาชนที่มาเที่ยวพักผ่อน ทานอาหารทะเลได้มีโอกาส ศึกษารธรรมชาติป่าชายเลน ไปด้วย.....	4.00	5.00	1.00	1.00
46.4 ควรจัดทีมบริหารจัดการโดยชาวบ้าน ส่วน ภาครัฐฯ องค์กร อื่นๆ ควรให้ความรู้ สนับสนุน.....	5.00	5.00	1.00	1.00
46.5 ชุมชนควรร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าM=5 ธนบุรีบางขุนเทียน สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าฯ เช่น จัดนิทรรศการฯลฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
46.6 ควรศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ป่าชายเลนจาก แหล่งนอกประเทศที่ประสบความสำเร็จ มาใช้ประยุกต์จัดให้ เข้ากับสภาพเป็นจริง	5.00	5.00	1.00	1.00
46.7 ควรศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนบางขุนเทียน กับการเข้ามาใช้พื้นที่ จัดกิจกรรมศึกษาระบบนิเวศ หรือท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข.....	5.00	5.00	1.00	1.00
46.8 ควรควบคุมจำกัดปริมาณธุรกิจร้านอาหาร ให้มีจำนวนเหมาะสม มีคุณภาพ และต้องมีการจัดการเกี่ยวกับ น้ำเสีย น้ำทิ้ง ขยะ ฯลฯ ให้เป็นระบบ ไม่ก่อปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม.....	5.00	5.00	0.50	0.00
46.9 ควรนำเรื่อง ป่าชายเลน ทะเลกรุงเทพฯ มี เพียงเขตฯเดียว แห่งเดียวใน กทม. สามารถเดินทางสะดวก โดยใช้เวลานั้นๆ ประหยัด ค่าใช้จ่าย มาเป็นประเด็น ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นความ สนใจผู้คน.....	5.00	5.00	0.50	0.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
46.10 ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยจัดพัฒนาแหล่งความรู้ ตามริมคลองต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงเส้นทางได้สะดวกถึงป่า จัดให้เชื่อมสัมพันธ์กันให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน อาจเริ่มจาก ตลาดน้ำวัดไทร สวนส้มบางมด ชุมชนมอญบางกระที่ ...ถึงศาลพันท้ายฯ.....	5.00	5.00	0.50	0.00
46.11 ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางน้ำ เพราะมีเส้นทาง คมนาคมสามารถเดินทางโดยเรือได้สะดวก.....	5.00	5.00	1.00	0.25
46.12 การประชาสัมพันธ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ให้ผู้คนจำนวน มากรู้จักมาใช้บริการ ควรเตรียมความพร้อม มีแผนงานที่รัดกุม ในเรื่องระบบนิเวศ สภาพแวดล้อมให้คงอยู่ มีระบบการจัดการ ที่ดีก่อนที่จะดำเนินการ โดยเฉพาะระบบการป้องกันไม่ให้เกิด การทำลายธรรมชาติป่าชายเลน	5.00	5.00	1.00	1.00
47. ในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว รัฐฯ ชุมชนควรร่วมมือจัดให้มีบริการพื้นฐานต่างๆ ดังนี้				
47.1 ควรสร้างศูนย์ข้อมูล ศูนย์บริการการท่องเที่ยวประจำอยู่ใน พื้นที่	5.00	5.00	1.00	1.00
47.2 ควรวางผังภูมิทัศน์ชุมชนกำหนดแหล่งท่องเที่ยว ทั้งเส้นทาง ท่องเที่ยวทางบก ทางน้ำ กำหนดจุดชมวิว เพื่อให้นักท่องเที่ยว หยุดแวะชมและศึกษา.....	5.00	5.00	1.00	1.00
47.3 ควรอำนวยความสะดวกในการคมนาคม ศึกษาเส้นทางสัญจร ทางน้ำ ปรับปรุงการคมนาคม สร้างเส้นทางลัดเชื่อมกัน ปรับปรุง สร้างสะพาน ทางเดิน ทางรถจักรยานเสริม ทำถนน สะพานเชื่อม ติดต่อไปยังชายทะเล	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
47.4 การรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ควรมีป้อมตำรวจ ย่อยตามจุดที่เปลี่ยว ตามทางคลองที่คดเคี้ยว เป็นระยะ ๆ จัดให้ ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ตำรวจชาวบ้าน เป็นต้น.....	5.00	5.00	1.00	1.00
47.5 ควรปลูกพันธุ์พืชป่าชายเลนเสริม มีแผนภูมิ ให้ความรู้แก่ผู้ เข้าชมและศึกษา จัดหาวัสดุปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม	5.00	5.00	1.00	1.00
47.6 ควรจัดเจ้าหน้าที่ดูแลสภาพ ทาง ศาลาพัก สำนักงาน มีเจ้าหน้าที่ ผู้รู้ คอยแนะนำชนิดพืช และสัตว์ป่าชายเลน หรือจัด วิทยากรเพื่อให้ความรู้ โดยชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน...	5.00	5.00	1.00	1.00
47.7 ควรฝึกอบรมพัฒนาชาวบ้าน นักเรียนในท้องถิ่นให้เป็น มัคคุเทศน์ที่มีประสิทธิภาพ	5.00	5.00	1.00	0.25
47.8 ควรสร้างตลาดน้ำเพื่อจำหน่ายสินค้าการเกษตร หัตถกรรม พื้นบ้านและอาหารทะเลสด โดยให้เจ้าของบ่อกุ้งปูปลาหอย นำผลิตผลมาจำหน่ายแก่ผู้ซื้อโดยตรง.....	5.00	5.00	1.00	1.00
47.9 รายการท่องเที่ยวควรจัดให้หลากหลาย ชมได้ทั้งภูมิประเทศ นก ปลา ลิงแสมฯลฯ เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน พักค้างแรมในเรือนไทย เสริมด้วยกิจกรรมสนุก และให้สาระ ปลูกต้นไม้เป็นที่ระลึก สร้าง จิตสำนึก รักหวงแหนธรรมชาติป่าชายเลน เพิ่มการกีฬา การเล่น ทางน้ำให้น่าสนใจ.....	5.00	5.00	1.00	0.25
47.10 ควรจัดสร้างท่าเรือที่สามารถนำประชาชนเดินทางไป จังหวัดใกล้เคียงทางทะเลได้สะดวก	4.00	4.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
47.11 ควรให้เอกชนลงทุนที่พัก ที่ทำกิจกรรมหย่อนใจต่างๆ ให้ ร้านอาหารที่มีอยู่ได้ประโยชน์ ในการจัดเตรียมอาหาร โดยต้อง รักษาความสะอาด และดำเนินการสอดคล้องกับแนวอนุรักษ์	4.00	4.00	2.00	2.00
47.12 ควรจัดบริการนำล่องเรือโดยกลุ่มชาวบ้าน ที่มีเรือให้บริการ ซึ่งต้องควบคุมได้ทั้งราคา คุณภาพ และเรือต้องได้มาตรฐานด้วย	5.00	5.00	1.00	0.00
48. แนวทางการจัดทำโครงการต้นแบบ ในการพัฒนาป่าชายเลน ให้เป็น แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ โดยทั่วไป รัฐฯ และชุมชนควรร่วมมือกันดำเนินการดังนี้				
48.1 ควรจัดทำโครงการนำร่อง การพัฒนาเพื่อ นำความรู้เกี่ยวกับ ป่าชายเลน มาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาของท้องถิ่น ที่จัด หลักสูตรตามสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยสรรหา ร.ร.เป็น ร.ร. นำร่องที่มีความพร้อม มีภูมิทัศน์ใกล้เคียงทะเล ป่าชายเลนรอบๆ	5.00	5.00	1.00	1.00
48.2 ควรจัดทำโครงการนำร่องทั้งในการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลน ให้เป็นศูนย์ธรรมชาติศึกษา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ฯลฯ	5.00	5.00	1.00	0.00
48.3 โครงการ เหล่านี้ ควรเลือกเริ่มต้นบนพื้นที่ ที่เป็นสาธารณ ประโยชน์ของรัฐ ชุมชน พื้นที่ ที่เป็นของวัด โรงเรียน ฯลฯ หรือ พื้นที่ที่เอกชนเจ้าของยกให้ใช้ประโยชน์สาธารณะได้	5.00	5.00	1.00	1.00
48.4 องค์กรหลักที่ทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับ โครงการนำร่องนี้ ควรอยู่ในรูปของชุมชน หรือส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่สาธารณะของ ตนเอง ซึ่งควรประกอบด้วย เจ้าของพื้นที่ โดยมีสำนักงานเขตฯ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ร.ร. กรมป่าไม้ ฯลฯ.....	5.00	5.00	1.00	1.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
48.5 ควรมีการประสานงาน เพื่อหากกลุ่มชาวบ้าน ผู้รับช่วงต่อเนื่อง การพัฒนาตามโครงการต้นแบบ ต่างๆ.....	5.00	5.00	1.00	0.25
49. รัฐฯ และชุมชน ควรใช้สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ มาเป็น หน่วยงานที่สนับสนุนการศึกษาวิจัยค้นคว้า การนำป่าชายเลนมา ใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในชุมชน	5.00	5.00	0.25	0.00
50. รัฐฯ ควรจัดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในการ พัฒนาแหล่ง การเรียนรู้ฯ	5.00	5.00	1.00	1.00
51. รัฐฯ และชุมชน ควรสนับสนุนทุนทำวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ ความต้องการพัฒนาป่าชายเลนให้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ฯ	5.00	5.00	1.00	0.00
52. รัฐฯ ชุมชนควรร่วมกันจัดประสานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไป พัฒนาป่าชายเลน เพื่อลดความซ้ำซ้อน และทำให้งาน พัฒนาก้าวสู่รูปของเครือข่ายฯ มีผู้รับผิดชอบภาระงานต่างๆ เป็นรูปธรรมขึ้น	5.00	5.00	1.00	1.00
53. การที่จะพัฒนาป่าชายเลนเพื่อใช้ประโยชน์ในการการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนได้อย่าง แท้จริง รัฐฯ และชุมชนจำเป็นต้องร่วมมือกันดำเนินการดังนี้				
53.1 ใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนเป็นแนวทาง โดย เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน และ ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด.....	5.00	5.00	0.00	0.00
53.2 ควรขอความร่วมมือจากหน่วยงาน องค์กร คณะบุคคลต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมพลัง ทรัพยากร งบประมาณและการ สนับสนุน.....	5.00	5.00	0.00	0.00

ส่วนที่ 2 แนวทางการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ป่าชายเลนเขตบางขุนเทียน	Median		IQR	
	รอบ1	รอบ2	รอบ1	รอบ2
53.3 การดำเนินงานต้องใช้ความจริงจัง และมีความต่อเนื่อง	5.00	5.00	0.00	0.00
54. (จากข้อ 53) ผู้ที่ควรมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือ ได้แก่				
54.1 สำนักงานเขตบางขุนเทียนและหน่วยงานในสังกัด.....	5.00	5.00	0.00	0.00
54.2 กลุ่ม ชุมชนต่างๆในแถบพื้นที่ป่าชายเลน.....	5.00	5.00	0.00	0.00
54.3 หน่วยงานภาครัฐราชการในพื้นที่เขตบางขุนเทียน	5.00	5.00	0.25	0.25
54.4 นักการเมืองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.....	5.00	5.00	0.00	0.00
54.5 ครู อาจารย์ นักเรียนและประชาชนทั่วไป.....	5.00	5.00	0.00	0.00
54.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนักวิชาการ ในเขตพื้นที่	5.00	5.00	0.00	0.00
54.7 คณะบุคคล หน่วยงานองค์กรเอกชน และบริษัท ห้างร้าน ต่างๆ	5.00	5.00	0.25	0.25
54.8 หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง	5.00	5.00	0.00	0.00
54.9 สื่อมวลชนต่างๆ ฯลฯ.....	5.00	5.00	0.00	0.00

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวจุรีพร กาญจนการุณ เกิดเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2503 สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาวิทยาศาสตร วิชาเอกคณิตศาสตร์ จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2525 และ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2536 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ระดับ 7 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี